

Ameriški predsednik Barack Obama včeraj prvič na uradnem obisku v podsaharski Afriki

26

Goriška se ogreva za brata Rusjan

9

Za razvoj mesta sta potrebna politična volja in podjetniški pogum

5

POLETNI FOTOUTRIP '09 S PRIMORSKIM NA POČITNICE

3

Primorski dnevnik

NEDELJA, 12. JULIJA 2009

št. 164 (19.563) leto LXV.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Dobrodo" v Goccu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojškim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobodjenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužjeni Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040 7786300, fax 040 772418

GORICA - Ul. Garibaldi 9 - Tel. 0481 533382, fax 0481 532958

ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432 731190

Internet: <http://www.primorski.eu/> e-mail: redakcija@primorski.eu

POSTNINA PLAČANA V GOTOVINI

Spedizione in abbonamento postale 45% Art 2, comma 20/b, legge 662/96 - Trieste

1,00 €

CENA V SLOVENIJI 1,00 €

9 771124 666007

Slaba kri, ekstremisti in ročne bombe

ALJOŠA FONDA

Slovenska policija je prišla Hrvata, ki je z ročnimi bombami potoval v Ljubljano. Premier Borut Pahor, domnevna tarča aretiranca, je poskus atentata ocenil kot posamičen primer in zagotovil, da so on in vsi Slovenci, ki letujejo na Hrvaškem, varni. Predsednica hrvaške vlade Jadranka Kosor je ostro obsodila vsako obliko ekstremizma. Vse kaže, da je šlo za samostojno akcijo razburjenega vojnega veterana. Preplah je odveč, nenavaden dogodek pa lahko spodbudi krajši razmislek.

Načrt atentatorja lahko pospravimo v predal in ga označimo kot nepomembno dejanje bolnega človeka. Duševno motenih ni malo, še posebej med tistimi, ki so doživeli balkanske vojne grozote. Lahko pa bi se vprašali, zakaj se je človek z bombami odpravil ravno v Ljubljano in ne v Budimpešto, v Sarajevo ali v kako drugo bližnjo prestolnico. Ali je dogodek tudi skrajšen izraz določenega stanja duha, na katerega vplivajo zaostreni slovensko-hrvaški odnosi?

Diplomatsko obračunavanje poteka za zaprtimi vrati palač v Ljubljani, Zagrebu in Bruslju. Toda novice o političnem sporu in z njim povezana slaba kri se preko (pogosto neobjektivnih) medijev vsak dan širi od Alp do Kolpe in od Slavonije do Dalmacije. Vsak posameznik si o tem ustvari osebno mnenje. Ekstremizem je onesnažujoč izpust, ki uhuja iz cevi slabih sosedskih odnosov.

Politiki so odgovorni pred ljudstvom. Zavedati se morajo, da anahronistični mejni spori in trmasta zaostrovanja niso samo del diplomatske igrice, ker vplivajo na državljanke, na njihov vsakdan, na njihove žepe in - zakaj ne - tudi na njihovo varnost.

SLOVENIJA - V vlaku na mejnem prehodu Dobova aretirali 59-letnika

Hrvat z bombo nad premierja Boruta Pahorja?

Policija ga je ustavila, ko je že aktiviral eno od petih ročnih bomb

LONJER - Zaključila se je enotedenska ustvarjalna delavnica

Arteden - eksperimentalna vez med umetnostjo in življenjem

LONJER - Sinoči se je v lonjerskem Športno-kulturnem centru slovesno zaključil Arteden, enotedenska mednarodna likovna delavnica, na-

menjena umetnikom manjšinskih in večinskih etničnih skupin. Razstavo in sedem umetnikov je predstavil likovni kritik Franko Vecchiet, udele-

ženci pa so se nato sprehodili po centru in si radovedno ogledovali kreativne stvaritve.

Na 4. strani

LJUBLJANA - Na mednarodnem železniškem mejnem prehodu Dobova so slovenski policisti v petek zvečer aretirali sumljivega 59-letnega hrvaškega državljanca, pri katerem so na osnovi temeljitega pregleda odkrili pet ročnih bomb. Kot je aretirani veteran hrvaške domovinske vojne iz Vukovarja sam povedal, je hotel z bombami na svoj način rešiti hrvaško-slovenski spor. Slovenski preiskovalci ne izključujejo, da je bila njegova tarča predsednik slovenske vlade Borut Pahor.

Ker je aretirani trdil, da je na vlaku Zagreb-Zürich še več oboroženih ljudi s podobnimi nameni, so vlak v Ljubljani temeljito pregledali, a brez rezultatov.

Na 2. strani

Pri Ronkah ukradli več stotov zrelih breskev

Na 9. strani

Obnova Verdijevega korza v Gorici uvaja kolesarske steze

Na 11. strani

Novogoriška razstava plazilcev obljublja več, kot ponuja

Na 11. strani

V Kraški Hiši razstava fotografij Zdenka Vogriča

Na 6. strani

BORDON IMPIANTI ELETTRICI
BORDON ALESSANDRO

NUDIMO TUDI:

- civilne in industrijske elektroinstalacije
- naprave za podatkovno omrežje
- avtomatizacije vrat

NUDIMO TUDI:

- plinske instalacije
- vzdrževanje klima naprave
- hidro-sanitarne naprave
- talno in stensko ogrevanje
- pooblaščen servis BUDERUS

FOTOVOLTAIČNI in TERMIČNI SISTEMI

Šempolaj, 15 - 34011 Devin-Nabrežina (TS)
Tel. 040200727 Mob. 3482251122
www.bordonimpianti.com
info@bordonimpianti.com

Proseška postaja 29/F - Zgonik
Tel. 040225035 - Mob. 3332811793
www.idro-system.it - info@idro-system.it

...za ljubitelje pravega domačega sladoleda!

velik poletni vrt z 200 mesti in udobno notranjo dvorano

Avtobusa št. 11 in 25 vas pripeljeta prav do nas!

Ul. Eremo 259
5 min. od Katinare,
100m od parka Revoltella
Tel. 040/910342

idrothermo FURNITURE

Gorilci
Radiatori
Dimniške tuljave
Vodovodni sistemi
Namakalni sistemi
Bazeni

IDROTHERMO FURNITURE
di Robert Čuk & c. S.a.S.
Dunajska cesta, 64/A
34016 Opčine - Trst
tel/fax +39040213850
mail: itfurniture@gmail.com

Martina
grafika - inšpirasi - galanterija

30% POPUSTI!

50%

40%

Na vseh poletnih artiklih!

Dolina, 463

SLOVENIJA - Na železniškem mejnem prehodu Dobova zajeli Hrvata z bombami

Slovenska policija preprečila možnost terorističnega napada

59-letni veteran hrvaške domovinske vojne je hotel »rešiti« hrvaško-slovenski spor

LJUBLJANA - Nek 59-letni Hrvat je zelo verjetno nameraval izvesti napad na premierja Pahorja, je na včerajšnji novinarski konferenci v Ljubljani povedal v.d. generalnega direktorja policije Janko Goršek. Kot je dejal, je policija na mejnem prehodu za mednarodni železniški promet Dobova v petek zvečer prišla 59-letnega državljan Hrvatske s petimi ročnimi bombami.

»Po dosedanjih ugotovitvah je zelo visoka stopnja verjetnosti, da je bil namen 59-letnika aktivirati bombe pred pomembnejšimi državnimi ustanovami v Ljubljani, in sicer v času, ko bi šel mimo kakšen pomemben politik,« je pojasnil Goršek in dopustil možnost, da bi lahko šlo za premiera Boruta Pahorja. Zato je policija po Gorškovih besedah intenzivirala varovanje nekaterih objektov v Ljubljani, prav tako je okrepila varovanje premiera in drugih pomembnejših politikov.

Goršek je pojasnil, da so Hrvata prijeli na podlagi schengenskega informacijskega sistema. »Ob 18.53 uri se je na mejni prehod Dobova pripeljal 59-letni državljani Hrvatske. Pri prestopu mejne kontrole so policisti s pomočjo schengenskega informacijskega sistema ugotovili, da je nemška policija za njim razpisala prepoved vstopa v schengenske države,« pravi Goršek. V skladu z zakonom je bila za 59-letnika odredjena temeljita mejna kontrola v prostorih policijske postaje mejne policije Dobova. »Ob postopku je bil vznemirjen, v določenem trenutku pa je iz žepa potegnil ročno bombo M75 in odvrnil varovalko ter zagrozil, da bo bombo vrغل na tla. Aktiviranje bombe je preprečil policist.«

V postopku je policija pri osumljenecu v oblačilih odkrila še štiri ročne bombe, je omenil Goršek in rekel, da je v razgovoru osumljeni povedal, da naj bi bile na vlaku še druge osebe, ki naj bi imele pri sebi bombe. Njihov skupni cilj pa naj bi bil podoben kot njegov. Za preostale vlake, ki je v tem času odpeljal naprej, so bile po besedah Gorška aktivirane policijske sile na relaciji potovanja s ciljem, da bi se zavarovala življenja in premoženje ljudi.

V nadaljevanju je bilo s pomočjo mednarodnega policijskega sodelovanja ugotovljeno, da je bil 59-letnik pred leti v Nemčiji na prestajanju zaporne kazni, saj so so nemški varnostni organi takrat razpisali iskanje zaradi poskusa naklepnega umora z eksplozijo, je povedal Goršek. Ugotovljeno je bilo, da je v tem primeru odvrnil ročno bombo pred enega od objektov. Po prestani kazni v Nemčiji je bil 59-letnik izgnan nazaj na Hrvaško.

Goršek je omenil, da so na vlaku

V.d. direktorja policije Janko Goršek

opravili temeljito kontrolo potnikov, prtljage in vlaka na železniški postaji v Ljubljani, kjer je bilo pregledanih 105 potnikov. Vlak je stal na železniški postaji med 20.50 in 22.50, ko so bili vsi policijski postopki zaključeni. »Z gotovostjo lahko trdimo, da na tem vlaku ni bilo več oseb ali potencialnih sotorilcev,« je poudaril Goršek.

Hrvatu je bila odvzeta prostost, zoper njega je bila izdana odločba o pridržanju, in je zdaj v priporu. Goršek je dejal, da skupaj s kolegi iz Hrvaške zbirajo obvestila. Predvidoma danes bo osumljenec s kazensko ovadbo zaradi suma storitve kaznivenga dejanja nedovoljene proizvodnje, prometa orožja ali eksploziva, priveden na zaslišanje k preiskovalnemu sodniku. Po Gorškovih besedah se lahko le »vztrajnosti, doslednosti in pogumu policistov, ki so začeli izvajati postopek preverjanj osebe po schengenskem informacijskem sistemu, in pozneje na policijski postaji« zahvalimo, da ni prišlo do tragedije.

Hrvat naj bi bil veteran domovinske vojne, ki se je na vlak vkrcal v Zagrebu. Hrvaški mediji pišejo, da je hrvaški veteran domovinske vojne J.Z. iz Vukovarja, ki je jezen na slovensko blokado hrvaških pogajanj, z bombami sklenil rešiti ta problem (Večernji list). Po pisanju Jutarnjega lista je bil J.Z. po neuradnih informacijah udeleženec domovinske vojne in ujetnik v srbskem taborišču Stajicevo, trpi za posttravmatsko stresno motnjo PTSP, nekaj časa pa se je zdravil tudi v psihiatričnih ustanovah.

Po navedbah časnika je dogodek zelo negativno odmeval v diplomatskih krogih in v EU zaradi dejstva, da gre za prvi poskus terorističnega napada na evropskih tleh. (STA)

Ročne bombe M75, ki so jih našli pri aretiranem Hrvatu

ODMEVI - Slovenski premier

Za Boruta Pahorja je to osamljen primer

ZREČE - Predsednik slovenske vlade Borut Pahor je domnevni poskus atentata nanj, ki ga je zelo verjetno nameraval izvesti 59-letni Hrvat, ocenil kot posamičen primer. V izjavi za medije je premier povedal, da je bil o možnosti atentata nanj seznanjen že v petek zvečer. Pahor je dejal, da se ne počuti ogroženega, prepričan je tudi, da Slovenci, ki letujejo na Hrvaškem, prav tako niso ogroženi. Napovedal je, da bo predlagal nagrado za policista, ki je s svojim prisebnim ravnanjem preprečil aktiviranje bombe, ki jo je iz žepa potegnil 59-letni Hrvat in nato grozil, da jo bo odvrnil na tla.

Slovenski premier je pojasnil, da ga je poklicala predsednica hrvaške vlade Jadranka Kosor, ki je v izjavi za medije, objavljeni na spletni strani hrvaške vlade, ostro obsodila vsako obliko ekstremizma in groženj z nasiljem. S Pahorjem sta se dogovorila, da bosta slovensko-hrvaški spor glede meje in vstopa Hrvaške v EU reševala na diplomatski način, srečala pa naj bi se v prihodnjih desetih dneh.

Dogodek je za STA komentiral tudi predsednik zbornice za zasebno

Borut Pahor

varovanje Ingo Paš, ki iz tega primera ne želi delati velikega problema, ker meni, da za to ni nobenih razlogov. Glede varovanja visokih državnih funkcionarjev meni, da ni mogoče povsem preprečiti »nekih nenađenanih dogodkov«, kljub temu pa »vse kaže, da se zadeve nekoliko spreminjajo«. V primeru varovanja vladnih funkcionarjev ne gre za zasebno varovanje, je dejal Paš, ampak pa za službe v okviru države. (STA)

CELOVEC - Tisk

Dörfler bo lahko še premikal table ...

CELOVEC - Veliko presenečenje v koroški in avstrijski javnosti: vseavstrijski dnevnik Der Standard namreč v svoji včerajšnji izdaji v zvezi s postopkom državnega tožilca proti koroškemu deželnemu glavarju Gerhardu Dörflerju zaradi prestavljanja krajevnih tabel v Pliberku in v Drveš vasi, napoveduje odločitev, po kateri bo tožilstvo po tri leta in pol trajajočem »preverjanju« ukinilo postopek zaradi domnevne zlorabe uradnega položaja.

Kot je znano, je Dörfler, tedaj še deželni svetnik in pristojen za deželne ceste, skupaj s medtem preminulim deželnim glavarjem Jörgom Haiderjem ob pravem medijskem spektaklu prestavljal nemške table v Pliberku in Drveši vasi. In to zato, da bi s tem preprečil postavitev dvojezičnih tabel v obeh krajih, kot je to z jasno in nedvoumno razsodbo zahtevalo ustavno sodišče na Dunaju. Dnevnik Der Standard se pri svoji napovedi sklicuje na vire v državnem tožilstvu v Celovcu oz. v ministrstvu za pravosodje na Dunaju. Na vprašanje iz deželnega studia avstrijske radiotelevizije (ORF) pa je vodja oddelka za medije pri državnem tožilstvu v Celovcu Helmut Jamnig pojasnil, da mu nameravana zaustavitev preiskave »ni znana«.

Vodja poslanske skupine socialdemokratov (SPÖ) v koroškem deželnem zboru Herwig Seiser je odločitev pripisal ministrici za pravosodje iz vrst ljudske stranke (ÖVP), in opozoril, da lahko Dörfler po takšni odločitvi tudi v prihodnje prestavlja table ali pa pripenja dodatne tablice, ne da bi se moral bati kazenskih posledic. Če jo bo tako poceni odnesel, ima na Koroškem politični teater prosto pot, je še menil Seiser. Koroški socialdemokrati zato razmišljajo o ministrski obtožbi in se sprašujejo, kako državljanom pojasniti, da nekdo, ki je prisegel na ustavo, deluje protustavno, ne da bi se moral za to zagovarjati.

Iz vrst slovenske manjšine napovedi o ustavitvi postopka včeraj še ni nihče komentiral, postopek proti Haiderju pa je državno tožilstvo ustavilo takoj po njegovi smrti. Pritožbo proti Haiderju in Dörflerju sta na državnem tožilstvu v Celovcu leta 2006 vložila Narodni svet koroških Slovencev in Zeleni.

Ivan Lukan

POKLJUKA - Predsednik Slovenije Danilo Türk na prireditvi ob Spominskem pohodu na Triglav

Triglav simbol naše samobitnosti

Predsednik Republike Slovenije Danilo Türk

POKLJUKA - V zavesti našega naroda ni močnejšega simbola samobitnosti in življenjske volje Slovencev kot je Triglav, je na včerajšnji sklepni prireditvi 24. Spominskega pohoda na Triglav dejal predsednik republike Danilo Türk. Ob tem je dodal, da je »prav Triglav naš pomemben kulturni simbol in simbol naše vere v prihodnost«. To vero v prihodnost so po njegovih besedah izkazali udeleženci v partizanskih patrolah, ki so se leta 1944 povzpeli na Triglav in na njegovem vrhu simbolično razvili slovensko zastavo. »To vero v prihodnost so ponovno izkazali udeleženci tistega zgodovinskega vzpona na Triglav, junija 1991, ko je na sneženem vrhu Triglava, na Aljaževem stolpu, ponovno zaplapolala slovenska zastava, zastava nove slovenske države, obsijana s sojem plamenic,« je med drugim povedal predsednik republike.

Türk je včeraj posebno priznanje izrekel primorskim veteranom, ki že več kot desetletje prihajajo na Triglav po poteh skozi kraje, ki so »neizbrisno zaznamovani z vsemi vojnami, ki so prizadele naš narod v 20. stoletju«. Obenem je dodal, da so ljudje teh krajev izkusili vse vrste trpljenja, ki jih prinašajo vojne in zatiralska oblast, ter dali slovenski poti v samostojnost izjemen prispevek.

»Prav je, da se ob današnji priložnosti ozremo v našo preteklost. Toda sporočilo pohoda na Triglav je predvsem namenjeno naši prihodnosti,« je poudaril predsednik republike. V današnji časih se po njegovih besedah odloča o tem, kako bodo živeli prihodnje generacije. Tako je menil, da je mladim treba odpirati perspektivo, omogočiti kakovostno šolanje in dovolj zgodnjo vključitev v aktivno življenje.

»Danes imamo vse preveč mladih, ki so odvisni od kratkoročnih

pogodb ali celo izgubljajo delo. Vse preveč mladih podaljšuje študij zaradi socialnega statusa. Vse premalo možnosti imajo za enakopravno vključevanje v aktivno življenje, za ustvarjanje družin. Med mladimi je vse preveč negotovosti,« je še izpostavil predsednik. Ob tem je pozdravil odločitve slovenske vlade, ki je mladim z nekaterimi ukrepi že ponudila določene rešitve.

Sicer pa se je 24. pohoda na Triglav, ki so ga kot vsako leto organizirali Združenje borcev za vrednote NOB, Združenje veteranov vojne za Slovenijo, združenje Sever in Zveza slovenskih častnikov, v petek udeležilo okoli 4000 pohodnikov, med njimi pa je bilo 179 borcev in 324 veteranov. Včerajšnje prireditve so se med drugim udeležili tudi nekdanji predsednik republike Milan Kučan s soprogo ter predsednik državnega sveta Blaž Kavčič. (STA)

ČEDAD - Ob 20-letnici padca berlinskega zidu

»Poskusi Evrope« na letošnjem Mittelfestu

O rojstvu nove Evrope bosta v ponedeljek razmišljala Kučan in De Michelis

ČEDAD - Ko pomislimo na Mittelfest, pomislimo najprej na bogat kulturni program glasbenih, plesnih in gledaliških performansov. Mittelfest pa ni le to. Letošnji izvedbi je namreč naslov *Prove d'Europa - Poskusi Evrope*, v katero se idejno vključuje tudi serija srečanj na evropsko tematiko oziroma serija razmišljanj ob dvajsetletnici padca berlinskega zidu. Protagonisti debat bodo izvedenci iz geopolitike, intelektualci in novinarji Lucio Caracciolo, Sergio Canciani, Toni Capuozzo, Stefano Mensurati, Italo Moscati in Adriano Roccucci, pa tudi politiki srednjeevropskega prostora Lech Walesa, Milan Kučan, Gianni De Michelis, Dimitrij Rupel in Petre Romanov ter seveda pisatelji kot na primer Eraldo Affinati in Gian Mario Villalta.

Srečanja se bodo začela že jutri, se pravi skoraj teden dni pred samim festivalom (18.-26. julij). Urednik revije Limes, novinar Lucio Caracciolo se bo ob 17.30 v cerkvi sv. Frančiška o dogajanju pred in po letu 1989 oziroma o rojstvu nove Evrope po padcu berlinskega zidu pogovarjal med drugimi s prvim predsednikom Slovenije Milanom Kučanom in nekdanjim zunanjim ministrom in evropsolancem Giannijem De Michelisom. V sredo pa bo ravno tam ob isti uri beseda tekla o mednarodnih perspektivah dežele Furlanije-Juljske krajine, medtem ko bo v petek glavna tema srečanja Rusija oziroma družbeno-gospodarski stiki z njo; debata bo vodil dopisnik Rai Sergio Canciani.

Festival se bo uradno odprl v soboto, 18. julija, ko bodo na svoj račun prišle vse umetniške zvrsti, ki so značilne za Mittelfest. Ob 18. uri bo v cerkvi sv. Frančiška absolutni protagonist nekdanji poljski predsednik in nobelovec za mir Lech Walesa, ki bo prejel nagrado Mittelfest za novo Evropo.

Milan Kučan

Gianni De Michelis

ŠOLSTVO - Nagradna strokovna ekskurzija za izbrane maturante

Po izpitih še zasluženi izlet

Tokrat po Dolenjski, Beli Krajini, Štajerski, Prekmurju in Koroški, ekskurzija pa se bo kot po navadi zaključila v Ljubljani

TRST, GORICA - Potem ko se je z objavo končnih izidov na slovenskih višjih srednjih šolah v Trstu in Gorici zaključil letošnji državni izpit, je napočil tudi čas za nagradno strokovno ekskurzijo, ki jo izbranim maturantom ponudi Ministrstvo za šolstvo in šport Republike Slovenije, organizira pa Zavod Republike Slovenije za šolstvo (konkretno pedagoška svetovalka za slovenske šole v Italiji Andreja Duhovnik Anton) v sodelovanju s turistično agencijo Kompas. Izbrani goriški in tržaški maturanti se bodo to-

krat podali po Dolenjski, Beli Krajini, Štajerski, Prekmurju in Koroški, ekskurzija pa se bo kot po navadi zaključila v Ljubljani, kjer bo slavnostno kosilo, na katerem je napovedana tudi udeležba ministra za Slovence v zamejstvu in po svetu Boštjana Žekša.

Maturanti bodo odpotovali jutri (v ponedeljek), ko bo avtobus najprej krenil iz Gorice ob 6.30 pri Rdeči hiši, nato ob 7.15 z Opčin izpred Prosvetnega doma, prva etapa potovanja pa bo Dolenjska z Belo Krajino, kjer si bodo na-

POLETNI FOTOUTRIP '09

S PRIMORSKIM NA POČITNICE

Po lanskem velikem uspehu se med naše bralke in bralce vrača Poletni fotutrip.

Spet želimo videti posnetke z vaših počitnic: ker pa ne bi radi, da bi med počivanjem na domačem ležalniku, poležavanjem na plaži, plezanju po hribih, ali ogledom tujih prestolnic pozabili na nas, je tema letošnjega Fotoutripa ... Na počitnice s Primorskim!

Že res, da lahko med letošnjimi počitnicami nemoteno »listate« po spletnem Primorskem dnevniku (na spletni strani www.primorski.eu so v sekciji V kioskih dostopne vse časopisne strani). A vzemite s seboj tudi časopisni izvod in mu posvetite enega od svojih poletnih posnetkov. Najlepše bomo objavili, zato ...vzemite nas s seboj!

OSOPPO - Konec 16. izvedbe reggae festivala, morda zadnje v FJK

Sunsplash se poslavlja

Številni obiskovalci in vrhunski glasbeniki - Na petkovi okrogli mizi tudi Boris Pahor

VIDEM - Sinoči se je spustil zastor na festival reggae glasbe Rototom Sunsplash v Osoppu. Vse kaže, da se bo isti zastor prihodnje leto dvignil neke drugje, saj je zaradi nenaklonjenosti sedanje večine v deželnem odboru zelo verjetno, da je bila 16. izvedba tudi zadnja v Furlaniji-Juljski krajini, kjer se je festival rodil. Rototom Sunsplash je največji reggae festival v Evropi, ponuja zelo kakovostno glasbo in vrhunske koncerte, vsako leto pa privabi v povprečju 170 tisoč obiskovalcev.

Letošnja izvedba po kakovosti in uspehu ni bila izjema: že prvi dan je v park Rivellino prihrumelo deset tisoč mladih in manj mladih s šotori in avtodomi. Sproščeno počitniško ozračje je očitno privlačno celo ob slabem vremenu, glasbena ponudba pa je bila za ljubitelje reggaeja in sorodnih žanrov izjemna. Začelo se je 1. julija s predhodnim koncertom skupin Playa Desnuda, Elvis Jackson (iz Slovenije) in SKA-P, v desetih dneh je nastopilo skoraj 60 mednarodnih gostov. Med bendi in posamezniki so bili med drugimi Sly & Robbie, Buju Banton, Tiken Jah Fakoly in legendarni Bunny Wailer, edini še živ ustanovni član skupine The Wailers, ki je v četrtek prvič nastopil v Italiji. Sklepni koncert so sinoči oblikovali brhka Ava Leigh, Third World in Anthony B.

Festival je vsak dan ponujal tudi zanimive okrogle mize na različne teme. V petek je bil govor o rasizmu in priseljenicah, o tem je poleg Monija Ovadije, duhovnika Luigija Ciottija in profesorja Asha Amina razmišljal tudi pisatelj Boris Pahor, ki je obravnaval rasizem iz zornega kota nekdanjega deportiranca. Včeraj je bila debata o biološki oporoki in moralnih vprašanjih, sodelovala sta tudi Beppino Englaro (oče Luane Englaro) ter senator Demokratske stranke in mednarodno priznani kirurg Ignazio Marino.

Jamajčan Capleton je nastopil v četrtek

Oglaševalska agencija Tmedia s.r.l.

ponuja zanimivo in kreativno delo na področju

TRŽENJA

K sodelovanju vabimo dinamične, komunikativne in ambiciozne kandidate/ke za področje trženja oglasnega prostora v časopisu Primorski dnevnik in drugih produktov naše agencije na obmejnem območju.

Od kandidatov pričakujemo:

- izkušnje na področju trženja oglaševalskega prostora;
- obvladovanje dela z računalnikom MS Office in Internet;
- odgovornost in urejenost;
- vozniški izpit B kategorije.

Kandidati, ki se na podlagi zgoraj navedenih razpisnih pogojev prepoznate, ste vljudno vabljeni, da pošljete svoj življenjepis – CV na e-mail naslov job@tmedia.eu s pripisom "trzenje" in dovoljenjem o varstvu osebnih podatkov v skladu z zakonom 196/2003.

www.tmedia.eu

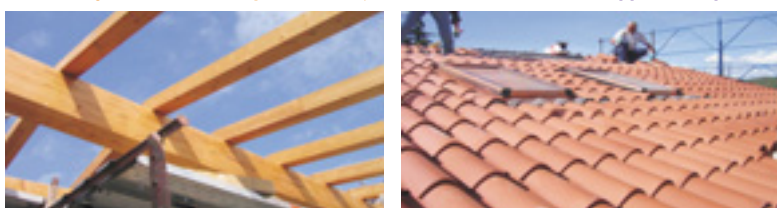
CRISMANI DAVID

od leta 1985 GRADBENO PODJETJE

Gradimo vam ideje in sanje

Prenova zgradb – fasadni toplotnoizolacijski sistemi (isolamento a cappotto traspirante)

Lesene strehe – različne termične izolacije in kritine

Mob. 338.8313006 - Tel. Fax 040.220573 - Križ, 175 - Trst
www.crismanidavid.it info@crismanidavid.it

Deželni svetnik Igor Gabrovec v sodelovanju z
Deželno službo za institucionalne zadeve in sistem krajevnih avtonomij
vabi slovenske izvoljene javne upravitelje na posvet z naslovom

“Pravice, pristojnosti in dolžnosti občinskih upraviteljev v FJK”

s predstavitvijo publikacije

L'amministratore locale nel Friuli Venezia Giulia
Vademecum ad uso di sindaci,
assessori e consiglieri di comuni e province

V ponedeljek, 13. julija 2009, ob 17. uri
v konferenčni dvorani Tessori v deželni palači na trgu Oberdan 5 v Trstu

Sodelovali bodo tudi
dr. Gianfranco Spagnul,
direktor deželne službe za institucionalne zadeve in sistem krajevnih avtonomij
dr. Chiara Fabbro,
odgovorna pri deželni službi za pravno-administrativno svetovanje krajevnim ustanovam
dr. Igor Giacomini, namestnik občinskega tajnika v Občini Dolina

LONJER - Že sedmi Arteden se je uspešno zaključil

Arteden ponudil sadove enotedenskega ustvarjanja

Umetnike je sinoči predstavil Franko Vecchiet, z latino glasbo je postregla skupina Chiriché

»Arteden, ki se danes zaključuje, je otipljiv rezultat sedemletnega smotrnega in pogumnega dela z ustvarjalci iz raznih evropskih krajev, ki so v življenju in v umetnosti nositelji dialektike med večinskimi kulturami in manjšinskimi realnostmi.« Tako je na sinočnji zaključni prireditvi letošnjega Artedna, eksperimentalne delavnice umetnosti dejal likovni kritik Franko Vecchiet. V imenu prirediteljev, Slovenskega kulturnega društva Lonjer-Katinara se je Jana Pečar zahvalila vsem, ki so pripomogli k uspehu letošnje izvedbe, in poudarila vse tesnejše sodelovanje med različnimi generacijami. Udeležence,

bolgarsko fotografino Mariyo Efre-movo, lonjersko-praško fotografino Vesno Kranjec, ricmanjsko umetnico Roberto Skerlevaj, latvijsko slikarko Gerdo Sture, tržaškega slikarja Luco Vanella, kurdskega slikarja Azada Karima in njegovo ženo, slikarko Silvo Karim, ki so prekoračili evropske meje, da bi prišli v Lonjer, je pozdravil tudi tržaški pokrajinski predsednik SKGZ Ace Mermolja; navezal se je na meje, ki nas določajo, ter zaželel, da bi imele oči, ki gledajo drugega, usta, ki govorijo, roke, ki se drugega dotikajo, in pa ušesa, da drugemu prisluhnejo, saj podoba išče drugo podobo in tako se rojeva skladnost.

»Umetnik, avantgardist Avgust Černigoj, bi bil ponosen in vesel takega rezultata, ki povezuje umetniško dejavnost z življenjem,« je dejal Vecchiet in se zaustavil pri današnji dobi konvencionalnega modernizma, naposled pa nekoliko »paradoksalno« pristavil, »da je bil v zadnjih letih Arteden za nas to, kar je bil v zgodovini Darwin za idejo narave, kar Newton za pojmovanje barve in luči ter Einstein za relativizacijo teorije.«

Ustvarjalce Artedna, »ki iščejo pri svojem delu sintezo in smisel v sebi, v dvojnosti in v mnogoterosti,« so nato obiskovalci spoznali kar sami. Že po stopnicah, ki so bile posejane s plastenkami in pločevinkami barv, je bilo občutiti kreativnost. Črno-bele fotografije, Vesnin in Robertin poklon sardonu, so namreč vabile v zgornja nadstropja. V telovadnico, na primer, kjer je bila postavljena Lu-

Udeleženci včerajšnje zaključne prireditve so se radovedno sprehajali od dvorane do dvorane ter ocenjevali razstavljene umetnine

KROMA

cova interaktivna inštalacija, ki je vzbudila veliko zanimanja med mladimi, in Gerdine slike tržaških vojaških ladij, zaliva in prijateljice Nataše. Spet v drugi dvorani so bile razobešene fotografije, v katerih je Mariya ujela razposajenost in živahnost otrok, še nadstropje više pa so se bohotili pisani Robertini mozaiki z nepogrešljivo žensko figuro. Na samem vrhu pa je Vesna priredila fotodokumentacijo nastajanja skupinske umetnine in poskrbela za poklon Eugeneju Atgetu, medtem ko sta se Azad in Silva ponudila slike s toplimi in orientalskimi oblikami.

Tudi mali udeleženci otroških delavnic so prišli na svoj račun, saj so njihove likovne stvaritve visele s stropa. Enotedensko delo pa so s fotografijami dokumentirali člani krožka Fotovideo Trst 80 in ga pod naslovom *Artreport* predvajali. Dodatno energijo in dobro voljo pa so naposled vile sveže in tople latino melodije skupine Chiriché, ki je Lonjerce in goste ob družabnosti spremljala pozno v noč. (sas)

PROJEKT LYNX Dobrodošle so anekdote in spomini na mejo

Zgodbe se rojevajo, živijo a se žal tudi izgubljajo, pozabljajo. Več desetletij meje, s katero smo živeli do nedavnega, je rodilo veliko zgodb in anekdot, vezanih na ta prostor in osebe, ki tu živijo. Da ne bi šla večina tega bogatega materiala v pozabo, vabimo pričevalce – na Tržaškem, Goriškem in Videmskem pa tudi preko meje -, da se oglasijo na spodnjo telefonsko številko in o tem kaj več povedo v televizijsko kame-ro. V okviru čezmejnega tv projekta Lynx, v katerem sodelujeta Deželni sedež Rai za FJK in TV center Koper Capodistria, nastaja dokumentarec na to temo.

Zanimive bodo predvsem anekdote o tem, kako smo se soočali z »blokom«, prepovedmi, zaporami, policijo in carino, z vsakodnevnimi prehajanji meje in težavami, ki so ob tem nastajale. Vse to in seveda, kako smo kljub vsemu preživeli ...

Iščemo torej zanimive zgodbe o meji in vabimo kar najširši krog oseb, da svoje spomine deli z nami. Prav tako bodo dobrodošle družinske fotografije ali video materiali iz prejšnjih desetletij, vezani na mejo ali na izlete »preko« nje.

Svoje podatke in telefon lahko pustite na telefonskem odzivniku na telefonski številki (0039) 040/7784346.

PADRIČE - Ob cesti čez Hudo leto

Azbest v gozdu

Gasilci so si ogledali tri kubične metre škodljivega materiala

Kras je na žalost še vedno poln azbesta, ki ga nemarni ljudje odlagajo, kamor le morejo. Do zadnjega odkritja je prišlo včeraj dopoldne, ko je nekdo poklical gasilce in jim sporočil, da se v gozdu blizu Padrič nahaja divje odlagališče. Okrog 10.30 so se gasilci odpravili na lice mesta in našli tri kubične metre azbestnih valovitih plošč (na sliki).

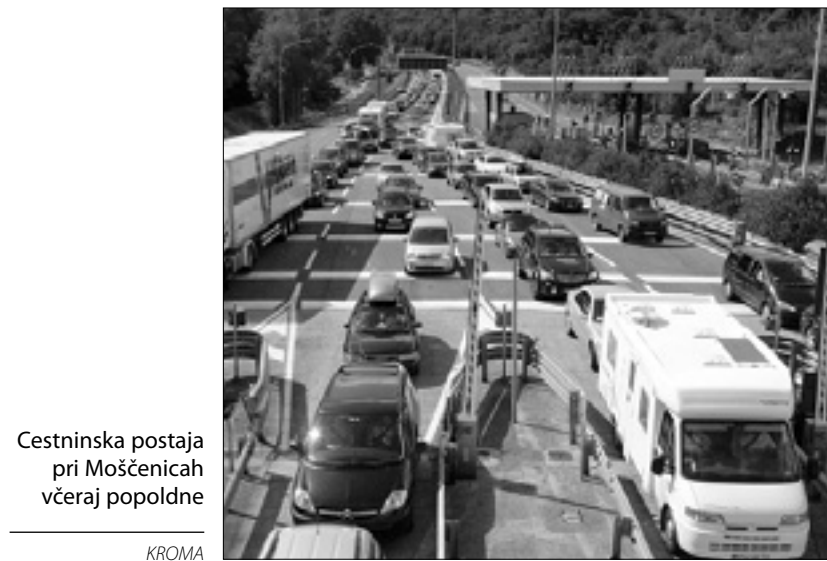
Azbestni odpadki so ležali ob stezi, štiristo metrov od ceste

čez Hudo leto. Steza se začne v bližini naftovoda, kakih dvesto metrov od križišča s Cesto za Bazovico. Poleg openskih gasilcev sta bila na kraju člana deželne gasilske skupine za biološke, kemijske in radiološke posege, ki sta si s primerno opremo od blizu ogledala odlagališče. Območje sta ogradila z dvobarvnim trakom. Gasilci so zapustili območje ob 13. uri in nato obvestili pristojne organe.

PROMET - Predvsem pri Moščenicah

Poletne vrste

Mejne kontrole do srede opolnoči, morda pa jih bodo odpravili še prej

Cestninska postaja pri Moščenicah včeraj popoldne

KROMA

Začenja se obdobje »vročih« poletnih vikendov na cestah. Po razmeroma umirjeni noči na soboto se je pri avtocestni cestninski postaji na Moščenicah včeraj zjutraj v smeri proti Trstu pojavila daljša kolona, ki je dopolne presegla tri kilometre in občasno dosegla pet kilometrov dolžine. V nasprotni smeri promet ni povzročal težav.

V vrsti proti Trstu, Sloveniji in Hrvaški so čakala predvsem vozila iz Italije, Avstrije in Nemčije, kar nekaj pa je bilo tudi švicarskih avtomobilov, s katerimi se vračajo domov delavci iz držav jugovzhodne Evrope. Ob uri kosila se je promet pri avtocestnem izvozu nekoliko sprostil, popoldne pa je bila vrsta spet dolga štiri kilometre. Pri avtocestnem podjetju ANAS so vsekakor ocenili, da so težave pod pričakovani.

Na italijansko-slovenskih mejnih prehodih na Tržaškem niso zabeležili hudih zastojev, policija je ustavljala čim manj vozil. Mejne kontrole naj bi se končale v sredo opolnoči, glede na uspešen konec vrha G8 v L'Aquilu pa se je včeraj šušljalo, da bo mejna policija zapustila prehode še pred tem.

Umrla je Vera Lozej

V 86. letu starosti je včeraj v katinarski bolnišnici umrla Vera Lozej. Kot je poročal Radio Trst A je bila že dolgo bolna.

Vera Lozej je bila leta 1959 med ustanoviteljicami slovenskih tržaških skavtinj, marsikdo pa se je najbrž spominja tudi kot dolgoletne tajnice na nekdanji nižji gimnaziji, sedanjí nižji srednji šoli pri Sv. Jakobu.

Huda prometna nesreča na cesti nad Sv. Ivanom

Sinoči okrog 19. ure sta v Ulici Valerio, nad Sv. Ivanom, trčila avtomobil in motorno kolo. Zgodilo se je na višini delavnice in picerije, kakih tristo metrov pred križiščem z Opensko cesto. Motorist se je po prvih ugotovitvah zdravstvenega osebja močno udaril v obe nogi, morda si je poškodoval tudi hrbtenico, bil pa je pri zavesti. Rešilec ga je prepeljal na urgenco na Katinaro. Tržaška občinska policija si je dobri dve uri ogledovala kraj nesreče, dalj časa je bila cesta zaprta za promet.

V Nabrežini Poletni večeri pod zvezdami

Po sinočnjem koncertu se nabrežinska prireditelja Poletni večeri pod zvezdami nadaljuje danes. Na trgu bodo igrali »veliki namizni nogomet«, ki ga v sodelovanju z Občino Devin-Nabrežina prireja občinsko združenje mladih. Ob 19. uri se bo začela pobuda Pisatelj za vse letne čase, z Borisom Pahorjem se bo pogovarjala Tatjana Rojc. Ob 21.15 bo čas za narečno gledališče poletnega festivala Ave Ninchi, jutri pa bo na sporedu 3 Rock e Music Young Festival (od 18. ure), na katerem bo nastopilo devet mladih glasbenih skupin.

Vodeni ogledi in pobude na razstavi Leonor Fini

V muzeju Revoltella je do 27. septembra na ogled razstava o slikarki Leonor Fini. Danes ob 11. uri bo na vrsti enourni vodeni ogled. V četrtek ob 16.30 pa bo čas za pobudo za otroke med 6. in 10. letom starosti. Več informacij in rezervacije nudijo na telefonski št. 040-6754350.

AKTUALNO - V sklopu praznika Demokratske stranke na Trgu sv. Antona

Smo se v Trstu sposobni odzvati na nove razmere?

Debata o razvojnih možnostih pristanišča, Fernetičev in infrastruktura

Manj besed in več akcije: tako bi lahko sintetizirali javno debato o bodočnosti Trsta, ki jo je v sklopu svojega poletnega praznika na središčnem Trgu sv. Antona priredila Demokratska stranka. Iztočnice za pogovor je ponudil Igor Dolenc, svoja stališča pa so predstavili predsednik pristaniške oblasti Claudio Bonicioli, poverjeni upravitelj Ferneti Spa Claudio Grim, sindikalist Luca Visentini in občinski svetnik Mario Ravalico.

Dolenc je pogovor usmeril na področje racionalizacije prometa in pomanjkljivih prometnih infrastruktur. Bonicioli je ponovil večkrat izrečeno resnico: tržaško pristanišče ima zavidljivo središčno lego, ob njem lahko pristanejo tudi ladje velikanske, njegovo območje je opremljeno z odlično mrežo železniških tračnic ...povezave z zaledjem pa so pomanjkljive. »Vsakdo, ki se je vsaj enkrat v življenju peljal z vlakom v Ljubljano ali na Dunaj, žal ve, o čem govorim.« Zato so ojačitev železniških prog, gradnja povezave Trst - Divača in 5. koridorja po njegovem mnenju nujne.

Ravalico, ki je po izobrazbi geolog, ne nasprotuje hitri železnici, a svari pred načrtovanim kopanjem tunelov v Glinščici: naravna škoda bi bila nepopravljiva, iskane alternativne trase je zato nujno. Prav tako nujna je železniška povezava z ronškim letališčem in tako imenovana lahka železnica, ki bi Trst povezala z obronki in Primorsko.

Visentini je opozoril, da Trst rad živi od preteklih mitov, zato bi bilo potrebno razumeti, kakšno vizijo njegovega razvoja imajo javne institucije. Sam je prepričan, da mora mesto vlagati v podjetništvo in industrijo, zato pa potrebuje nove ideje in ljudi.

Claudio Grim je predstavil delovanje delniške družbe Ferneti. Vloga terminala pri Fernetičih se je po vstopu Slovenije v EU neizbežno zmanjšala, zato je vodstvo razširilo ponudbo. Ob carinskih uslugah nudijo tovornjakom možnost, da na terminalu (in ne več na tržaškem nabrežju) pričakajo vkrcanje na ladjo, uredili pa so tudi tako imenovani distripark: blago, ki ga v pristanišču raztovorijo, nato z vlakom prepeljejo na Fernetiče, kjer v posebnih skladiščih čaka na distribucijo. Ko bo železniška povezava terminal-Opčine končana, pa načrtujejo tudi uvedbo avto-vlakov (ROLA): tovornjaki se bodo v terminalu vkrcali na vlak in se odpeljali proti Venetu.

Po Grimovem mnenju se da še veliko narediti, med tržaškimi podjetniki in menedžerji pa pogreša mlade sile. In več poguma. (pd)

Na Trgu sv. Antona so se včeraj pogovarjali o bodočnosti Trsta

KROMA

BAZOVICA - Priprave na septembrske prireditve na gmajni

Spomin na ustreljene junake

Svečanosti v Prešernovem gaju v Kranju, na pokopališču pri sv. Ani in na gmajni, pa še koncert, taborni ogenj, pohod in maša

Tako so se veseli pohodniki lani spustili s Kokoši

KROMA

Leto dni se je že skoraj zavrtilo naokrog in ponovno se bliža mesec september in z njim niz prireditev v počastitev spomina na štiri ustreljene junake protifašiste dne 6. septembra 1930 na bi-všem vojaškem strelišču pri Bazovici. Bazoviški junaki so simbol protifašističnega upora in boja za svobodo, pravico, resnico in enakopravnost. Postali so del naše skupne tržaške, primorske in vseslovenske zgodovine. Obenem pa so se seveda vpisali tudi v zgodovino protifašizma v Italiji in širše gledano v Evropi. Njihov upor je bil prvi antifašistični upor v Evropi kot je pravilno zapisala ugledna slovenska zgodovinarica Milica Kacin Wohinz.

Prva spominska svečanost se je odvijala po osvoboditvi. Odkritje spomenika štirim junakom je bilo 9. septembra 1945 prav v bližini kraja, kjer so bili ustreljeni. Od takrat se vsako leto dobimo v nedeljo, prvo po 6. septembru, na gmajni pred spomenikom v Bazovici. Spomin na ustreljene junake raste vsako leto in spominska svečanost je že zdavnaj pre-

rasla ozke krajevne okvire in se razvila v mogočno in občuteno prireditev z veliko udeležbo ljudi iz Italije in Slovenije.

Letošnje prireditve se bodo začele v petek, 4. septembra, v Prešernovem gaju v Kranju s spominsko prireditvijo ob 16. uri. V soboto, 5. septembra, bosta na sporedu dve prireditvi. Najprej bo ob 20. uri koncert, ob 21.30 uri pa spominski taborni ogenj v priredbi tabornikov in tabornic Rodu Modrega vala. Ker letos nedelja pade ravno na 6. september, bo omenjena nedelja dobesedno polna prireditev: ob 10. uri bo start spominskega planinskega pohoda v Bazovici, ob 11. uri bo spominska svečanost na pokopališču pri Sv. Ani v Trstu, ob 15. uri osrednja prireditev pri spomeniku v Bazovici ter ob 20. uri pa še maša zadušnica v župni cerkvi v Bazovici.

V tednu po osrednji prireditvi je v programu lep kulturni dogodek in sicer peta maša, ki jo je leta 1931 sestavil slovenski glasbenik Fran Venturini. Nismo še določili točnega datuma, vendar bo v tistem tednu.

V soboto, 12. septembra, in v nedeljo 13. septembra, bo potekal mednarodni odbojarski turnir v ženski in moški konkurenci za pokal Bazoviških junakov.

V tem prvem članku smo samo na kratko nanizali bistvene prireditve. Nismo še sporočili imen govornikov in govornic, oblikovalcev kulturnega programa, imena zborov in pevovodij, seznam odbojarskih ekip, itd. V glavnem so zadeve še dorečene, manjkajo samo detajli. Ves program Bazovice 2009 z odgovarjajočimi imeni bomo sporočili pravočasno.

Žal se tudi letos dogaja, da se bosta dve veliki in pomembni prireditvi krili. Ne moremo se dogovoriti pravilno, da bi vsaka velika prireditev imela samostojen datum, ki se ne krije z drugimi. Z naše strani lahko rečemo, da Odbor za proslavo bazoviških junakov prireja neprekinjeno prireditve od leta 1945 dalje z istim datumom in razporedom. Pona-vljam, žal, druge ustanove in organizacije tega ne upoštevajo v zadostni meri. Menimo namreč, da je Bazovica dovolj pomembna z več vidikov (političnega, narodnega, zgodovinskega, kulturnega in športnega) in si zato zasluži vso možno vidljivost v našem in zunanjem prostoru. Ne pozabimo, da je bil letos 15. marca 2009 bazoviški spomenik ponovno oskrujen. Tudi to namreč nekaj pove in pomeni!

Milan Pahor

OŠ SREČKO KOŠOVEL - Ob upokojitvi ravnatelja Zvonka Legiša in sluginje Marte Busan

Veselo proslavljanje

Veliko povablencev z Opčin in Proseka - Sredi okusne večerje je profesor Peterlin postregel s Sonetnim vencem »á la Joži«

Ob koncu šolskega leta smo se na šoli Srečka Kosovela seveda veselili bližajočih se počitnic, vseeno pa so nam misli hitele v prihodnost in po glavi nam je predvsem rojila misel, da prihodnje leto ne bosta več med nami ne ravnatelj Legiša in ne sluginja Marta... Oba se namreč odpravljata v pokoj. Ravnatelj Zvonko Legiša je bil z nami pet let, sluginja Marta Busan pa je službovala na naši šoli vse od leta 1988.

Da bi primerno proslavila ta mejnik v svojem življenju, sta naša kolega povabila vse šolsko osebje – učno in neučno, z Opčin in s Proseka - na večerjo v agroturizem v Gabrovec. Sedanjim kolegom so se pridružili še nekdanji ravnatelj, nekdanje tajnice in nekdanje sluginje.

Sredi okusne večerje in veselega razpoloženja je bila na vrsti najbolj zelena, in ob takih prilikah običajna, slavlencema posvečena priložnostna točka: profesor Ivan Peterlin je prebral svoj *Sonetni venc á la Joži*. Profesor Peterlin, ne samo športu predan, am-

pak pravi poet, nas vselej razvedri z branjem svojih verzov. V kitice vnese misli in vseh in, po pravici povedano, se marsikomu orosijo oči. Da bi ne bilo vse skupaj preveč patetično, pa te naenkrat preseneti z dovtipom in vsi se na ves glas nasmejemo.

Kot se zgodi ob takih priložnostih, smo povabljeni ob tem poklonili slavlencema darili, ki naj bi ju vedno prijetno spominjala na nas vse.

Ko smo se odpravljali proti domu, pa se nam je v mislih porajalo še vprašanje, kdo bo prof. Peterlinu napisal *Sonetni venc á la Joži*, ko bo na-počil čas za njegovo slovo od nas? Nekaj časa sicer še imamo, saj bo verjetno ta »fešta« čez leto dni. Če njemu uspe spesniti pravo pesnitev v nekaj urah, bo nam drugim verjetno eno leto dovolj!

Našemu ravnatelju Zvonku in naši sluginji Marti pa želimo vsi Kosovelovci že od septembra 2009 veliko sprostitev in obilo vsega, kar si najbolj želita. (S.L. in M.K.)

Zvonko Legiša in Marta Busan

REPEN - Ob osemdesetletnici goriškega fotoreporterja Zdenka Vogriča

Tržaški poklon Vogriču in njegovim črno-belim Brdom

Ob harmoniki Jarija Jarca sta avtorja predstavila Martina Repinc in Andrej Malnič

Kulturno življenje Zadruga Naš Kras in galerije Kraške hiše tudi v poletnih mesecih ne miruje. Letošnja meseca julij in avgust sta tako posvečena visokemu življenjskemu jubileju fotografa, fotoreporterja in vsestranskega goriškega kulturnega delavca Zdenka Vogriča, ki je lansko leto praznoval svojo osemdesetletnico.

Predstavitveni večer Vogričeve razstave z naslovom ... *bila so Brda/Una volta, il Collio* ..., ki so ga organizatorji neformalno podnaslovili z besedama goriški večer, se je zgodil pretekli petek v Repnu. Zbirki kakih štirideset po večini črno-belih fotografij so kuratorji razstave sklenili dodati še goriško narodno nošo, ki jo hrani zgodovinski odsek Narodne in študijske knjižnice v Trstu. Za glasbeni utrinek pa je poskrbel mladi doberdobski harmonikar Jari Jarc.

Kot je uvodoma dejala predsednica Zadruga Naš Kras Martina Repinc, razstava pomeni »tržaško« od-dolžitev dolgoletnemu kulturnemu delavcu z Brd. V Repnu razstavljene fotografije so namreč del širšega razstavnega projekta, ki se je zgodil lansko leto v goriškem Kulturnem domu. Repinčeva je poudarila tudi pomen razstavljene narodne noše in napovedala, da je muzej Kraške hiše pred kratkim stopil v stik z gospo iz okolice Trsta, ki je dolga leta na svojem

Razstava Zdenka Vogriča bo v galeriji Kraške hiše odprta vse do 23. avgusta

KROMA

podstrešju nevede hranila dve tržaški noši, ki jih bo treba seveda restavrirati, občinstvu pa jih bodo predvidoma predstavili v naslednji sezoni.

Gosta je prisotnim predstavil ravnatelj Goriškega muzeja iz Nove Gorice Andrej Malnič, ki je uvodoma povedal, kako je do postavitve raz-

stave sploh prišlo. Zdenko Vogrič ga je namreč prosil za pomoč in tako se je začelo njuno sodelovanje. Večina Vogričevih razstavljenih fotografij je črno-belih, Malnič je prav v tem videl nek poseben čar. Nekatere fotografije postajajo namreč skorajda neke vrste ikone tistega časa, ki ga ni več.

Marsikdo se bo ob pogledu na te fotografije spomnil sveta svoje mladosti, ta pa je, kot bi se nekam sramežljivo potuhnil in skoraj sramežljivo čaka, da ga kdo potegne na dan. Malnič pa je poudaril tudi dejstvo, da imajo Vogričeve fotografije poseben dokumentarni naboj, avtor pa spada med tisto generacijo fotografov, ki so slikali še na fotografski film. Danes ima vsak svoj digitalni fotografski aparat, zato je slik in posnetkov danes na pretek, vprašanje pa seveda je, koliko bo ves ta material zmogel kljubovati zobu časa. Dovolj je le večja napaka v računalniku, da pride do izbrisa vsega gradiva, fotografije na filmu pa so obstojne veliko dlje. Čeprav nova tehnologija vedno bolj izpodriva staro, v muzejski stroki pri pomembnih dokumentiranih še danes uporabljajo črno-bel fotografski film, je še dejal Malnič.

Zdenko Vogrič se je v svojem nastopu, ki ga je znal mojstrsko ironično in samoironično obarvati, najprej zahvalil vsem, ki so omogočili njegovo razstavo, dejal pa je tudi, da je počaščen ob dejstvu, ko njegovo delo prihaja v zakladnico skupnosti, saj si pred dvajsetimi ali tridesetimi leti, torej v času, ko so nastajale razstavljene fotografije, tega nikoli ne bi pričakoval.

Razstava Zdenka Vogriča bo v galeriji Kraške hiše odprta vse do 23. avgusta, in sicer ob nedeljah in praznikih od 11. do 12.30 in od 15. do 17. (ps)

DOMJO - V četrtek so jo pokopali v Ricmanjih

Veri Kral v slovo

Poslednji pozdrav prosvetni delavki izrekel bivši predsednik KD Fran Venturini Marijan Spetič

V četrtek, 9. julija se je množiva prijateljev in znancev v Ricmanjih poslovila od Ver Kral od Domja. Zdnji pozdrav ji je ob odprtem grobu izrekel dolgoletni predsednik KD Fran Venturini Marijan Spetič, ki je dejal:

»Draga Vera, čeprav naju je ločilo lepo število let in sva spadala k zelo različnim generacijam, ki so podoživljale popolnoma drugačne življenjske izkušnje, sva si v letih, ki sva jih skupaj preživljala s prostovoljnim delom v vaših organizacijah, postala dobra in iskrena prijateljca.

Prav zato si me že pred mnogimi leti prosila, da bi ti ob pogrebu jaz posvetil nekaj priložnostnih misli; danes moram držati tedaj dano obljubo, pa čeprav z žalostjo v srcu, ker si nas za vedno zapustila, a tudi s ponosom, da mi je bilo dano poznati tebe, predvsem pa tvoje plemenito in radodarno srce.

Oditi v visoki starosti, kot si jo dočakala Ti, je čisto normalno in spada k zakonom življenja, a prav ta Tvoja tako dolga življenjska doba je tudi pripomogla k dejstvu, da si v svojem življenju tudi mnogo več dala, kot bi sicer.

Dala si dosti in vsem, svojim najdražjim, svojim družini, svojim prijateljem, svojim tovarišem in vsej širši vaški in občinski skupnosti.

Vsi vemo, da življenje ti ni bilo posuto s samimi rožicami. Že od mladih nisi si morala s trdim delom služiti vsakdanji kruh.

Kot aktivno dekle, polno idealizma in vere v boljši čas si se že od samega začetka druge svetovne vojne vključila v narodnoosvobodilni boj (NOB) kot kurirka, dokler Te niso aretirali in zaprli v koronejski zapor nato pa poslali na prisilno delo v nacistično Nemčijo. V tem obdobju svojega življenja si si nabrala veliko, predvsem žalostnih izkušenj, ki so Te utrdile v prepričanju, da je treba v življenju vztrajati pri oblikovanju in dograjevanju boljših človeških odnosov.

Tako si se takoj po vrnitvi iz Nemčije, tik pred osvoboditvijo, aktivno vključila v vaško življenje: ni ga bilo do-

godka v vasi in širši okolici, pri katerem ne bi bila soudeležena. Vrstili so se prazniki žena, vaški prazniki, spominske svečanosti, v prvi vrsti tiste ob vaškem spomeniku padlim v NOB, za katerega si Ti vestno in stalno skrbela dokler ti je to zdravje dopuščalo, pobude VZPI-ANPI, festivali Unità in Dela, glasbene in druge kulturne prireditve, pustovanja in pustna koledovanja ter delo v vaškem kulturnem društvu Fran Venturini in na naši tradicionalni šagri na Krmenki. Pri vseh teh pobudah si imela Ti Vera vedno svoje častno mesto, ki si si ga zaslužila kot prekaljena in izkušena domačinka s svojo delavnostjo, življenjsko modrostjo in požrtvovalnostjo.

Mnoge so vrline, ki so Te vedno zaznamovale v življenju: trdnost, vztrajnost, požrtvovalnost, doslednost, pokončnost, skromnost, poštenost, radodarnost, solidarnost do sočloveka, iskrenost in ... še bi lahko naštevati.

Mi se te najraje spominjamo kot neutrudno aktivno članico našega kulturnega društva Fran Venturini od Domja, pri katerem sem sam v svojih dolgih 12 letih predsedovanja imel možnost dobro spoznati Tvoje vrline in sposobnosti. Ni bilo društvene prireditve, pobude ali praznika, da Te ne bi bilo zraven. Vedno pripravljena organizirati žene za pripravo zakuske, za pri-

pravo, pospravljanje in čiščenje prireditvenega prostora oz. društvene dvorane. Ko je bilo vse pripravljeno, si se postavila h košarici za prostovoljne prispevke in ko je bilo vse pospravljeno si še pomila posodo.

Dokler Ti je bilo dano, dokler ti je zdravje dopuščalo, dokler si imela moč in energijo si bila vedno prisotna in aktivna.

Nikoli ne bomo pozabili žal že minula pustna koledovanja po naših vaseh, kjer si za kosilo za vse pustarje, tam pri Danilotu, v prvi vrsti skrbela Ti.

Na šagri si delala od prve do zadnje minute, vedno v prvi vrsti, pri komprijur ali pri palačinkah in tudi paštašuta za vse, ki so delali v kiosku, je bila sad Tvojega dela. Ko smo se že krepko po polnoči, utrujeni odpravljali proti domu, si večkrat Ti bila še tam, ki si pomivala in pospravljala še zadnje lonce.

Danes seveda to delo delajo drugi oz. druge, nadaljujejo to, kar si Ti začela in drugim nakazala. To je zagotovilo, da so se Tvoja prizadevanja že preselila na novi rod, na mlajše generacije, ki bodo to plemenito prostovoljno delo v civilni družbi nadaljevale in dopolnjevale. To je potrditev, da Tvoj trud ni bil zaman, a je obrodil dobre sado-ve, koristne za vso našo skupnost.

Za vse to Ti je ob Tvoji 90-letnici, za prosvetno in kulturno delo v prid celotne občinske skupnosti naša domača občinska uprava podelila odličje prijateljstva, najvišje priznanje, ki ga naša Občina Dolina namenja še posebno zaslužnim osebnostim.

Tako Te bomo ohranili v trajnem spominu. Globoko v srcu bomo hranili lik pokončne in energične žene, ki je v svoji skromnosti svoji skupnosti dala veliko, v zgled in ponos tudi kasnejšim generacijam.

Jordanu, Pavli, Ivanu, Tjaši, Sergiotu, Astrid in vsem ostalim svojem občuteno sožalje, Ti Vera pa končno počivaj v domači zemlji.

Marijan Spetič

BORŠT - Potrebni posegi

Vaščani poskrbeli za vodo na pokopališču

Občina Dolina zagotovila finančno in strokovno podporo

Občina Dolina je že ob začetku tega leta sprejela potrebne ukrepe za finančno kritje nekaterih del, za katera so zaprosili vaščani iz Boršta, saj so bili na vaškem pokopališču potrebni manjši, a vendar pomembni gradbeni posegi.

Potrebna bi bila v prvi vrsti vodni dotok oz. pipa in korito na spodnji terasi pokopališča, ki sta bila doslej brez vode. Dela so vaščani opravili prostovoljno, vendar pod okriljem Občine, ki je poravnala strošek skupaj s krajevno srenjo in s svojim osebjem poskrbela za strokovna dela. Mentor pobude je bil gospod Renato Raseni. Vaščani so z njimi sodelovali in opravili ostala dela prostovoljno. O posegu so se pogovorili z županjo Fulvio Premolin

SDGZ - V četrtek

Možnosti vključitve v naš in širši prostor

Prihodnji četrtek, 16. julija, se bodo v restavraciji Daneu na Opčinah ponovno srečali svobodni poklici v okviru Slovenskega deželnega gospodarskega združenja. Na letnem sestanku se bodo seznanili z opravljenim delom, ki ga bo orisal predsednik sekcije, geometer Alan Oberdan, in se hkrati pogovorili o skupnih strokovnih vprašanjih.

Po lanskem srečanju s kolego, psihoanalitikom Pavlom Fondo na temo »prostora brez meje« ter povezanih gospodarskih priložnostih in psiholoških ovirah, bodo letos nadaljevali z razmišljanjem »o meji« z ravno tako uglednim gostom, in sicer rednim profesorjem gospodarske zgodovine in dekanom fakultete za ekonomijo na tržaški univerzi Ivom Panjekom.

Na neformalnem srečanju bo rojak, ki se je povzpел na vrh ene izmed najbolj prestižnih fakultet tržaške univerze, posredoval osebno in strokovno izkušnjo poznavalca krajevne gospodarske zgodovine. Panjek je tudi družinsko vezan na SDGZ: med ustanovitelji stanovske organizacije je bil daljnega 1946 tudi njegov stric, veletrgovec Ivan Panjek, ki ga je potem v podjetju nasledil oče Josip.

Prisotni profesionalci in gospodarstveniki bodo obravnavali in skušali skupaj osvetliti razne vidike strokovnega delovanja na gospodarskem področju ob meji, zlasti tiste, ki so vezani na morebitno posredovalno vlogo med tu prisotnimi večjezičnimi stvarnostmi. Da bi obogatili razpravo, so prireditelji na srečanje povabili tudi italijanske člane, kolege in družabnike v pisarnah, ki so naklonjeni sodelovanju ob meji in v obe smeri.

Srečanju, ki se bo začelo ob 18.30, bo sledila družabnost ob poletnem jedilniku avstro-ogrskih in kraških specialitet restavracije Daneu. Večkrat smo že poudarili pomen družabnosti, posebno za profesionalce, zato so vsi člani in nečlani iz vrst svobodnih poklicev vabljani k udeležbi na srečanju in večerji. Prijave za večerjo sprejema tajništvo sekcije svobodnih poklicev SDGZ v Trstu na tel. 040/6724824.

na srečanju z vaščani Boršta in Zabrežca še lansko leto; takrat so se dogovorili, da bodo dela opravili kar sami vaščani s prostovoljnim delom, kot se je namreč delalo v preteklosti. Stroške za potrebni gradbeni material je po dogovoru poravnala Občina, medtem ko so dela opravili sami vaščani, kot rečeno ob strokovni pomoči uslužbencev dolinske občine.

Tako sodelovanje oziroma konkretno delo prostovoljcev - krajanov je prav gotovo lahko eden izmed koristnih načinov za reševanje številnih manjših težav s prihrankom stroškov za celotno skupnost. Med drugim je ob tej priložnosti bilo opravljeno tudi nekaj manjših vzdrževalnih del na pokopališču.

Včeraj danes

Danes, NEDELJA, 12. julija 2009
MOHOR

Sonce vzide ob 5.27 in zatone ob 20.53
- Dolžina dneva 15.26 - Luna vzide ob 23.01 in zatone ob 10.29

Jutri, PONEDELJEK, 13. julija 2009
EVGEN

VREME VČERAJ: temperatura zraka 23,5 stopinje C, zračni tlak 1016,7 mb raste, veter 16 km na uro severo-vzhodnik, vlaga 46-odstotna, nebo pooblačeno, morje razgibano, temperatura morja 21,5 stopinje C.

OKLICI: Joram Bassar in Tiziana Pantaleo, Luca Capudi in Francesca Bassa, Marco Dussich in Isabella Fratò, Gianfranco Protti in Federica Rebes, Federico Nesini in Lara Bubich, Luca Cassino in Michela Pagliari, Stefano Vecchiet in Elena Gherlani, Giorgio Starec in Elisabetta Piccolo, Fabio Mascarin in Anna-Carla Nimis Da Rif, Dimitri Luxa in Caterina Tanze, Paolo Martari in Leticia Mabel Gutierrez Soria, Mauri De Corti in Enka Todorčevska, Giuseppe Sblendorio in Barbara Croce, Paolo Zupin in Patrizia Cressevich, Josef Belloni in Maria Cattin, Giacomo Meula in Solza Fidančeva, Gabriele Bassi in Roma Šiugždaite, Raffaele Enrico Leopolda Stena in Mirella Manunta, Marco Olivo in Vida Gačić, Alfonso De Rosa in Liliana Fasa, Giuseppe Trecapede in Olha Slovak, Manuel Devetak in Veronika Sosič, Pasqualino Imperato in Angela Costabile, Umberto Bortolotti in Elisa Ober, Carlo Albanese in Mara Steiner, Igor Spazzal in Elisabetta Manfredi, Gianpaolo Sceriani in Judith Moura de Oliveira, Emma nuele Pegam in Federica Cossutta, Mariglen Pepla in Antonella Greco, Mattia Dinzi in Barbara Mastrosimone, Danilo Amato in Cindy Ritani, Lorenzo Dal Toso in Manuela Fagos.

Lekarne

Nedelja, 12. julija 2009
Lekarne odprte od 8.30 do 13.00
Trg Libertà 6, Škedenjska ulica 44, Istrska ulica 18, Bazovica (040 226165).

Lekarne odprte
tudi od 13.00 do 16.00

Trg Libertà 6 (040 421125), Škedenjska ulica 44 (040 816296).Bazovica (040 9221294) - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

Lekarne odprte od 16.00 do 20.30
Trg Libertà 6 (040 421125), Škedenjska ulica 44 (040 816296).

Bazovica (040 9221294) - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

NOČNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30
Istrska ulica 18 (040 7606477).

Od ponedeljka, 13., do sobote, 18. julija 2009

Lekarne odprte
tudi od 13. do 16. ure

Melara - Ul. Pasteur 4/1 (040 911667), Drevored XX. septembra 6 (040 371324), Milje - Ul. Mazzini 1/A (040 271124).

Prosek (040 225340) - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

Lekarne odprte

tudi od 19.30 do 20.30

Melara - Ul. Pasteur 4/1, Drevored XX. septembra 6, Ul. dell'Orologio 6 (Ul. Diaz 2), Milje - Ul. Mazzini 1/A.

Prosek (040 225340) - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

NOČNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30
Ul. dell'Orologio 6 (Ul. Diaz 2 - 040 300605).

www.farmacistitrieste.it

118: hitra pomoč in dežurna zdravstvena služba (od 20. do 8. ure, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure)
Za dostavljanje nujnih zdravil na dom, tel. 040 350505 - Televita.

Telefonska centrala Zdravstvenega podjetja in bolnišnic: 040 399-1111.
Informacije KZE, bolnišnic in otroške bolnišnice, tel. (zelena številka) 800 - 991170, od ponedeljka do petka od 8. do 18. ure, ob sobotah od 8. do 14. ure. Nudi informacije o zdravstvenih storitvah, o združenih tržaških bolnišnicah in o otroški bolnišnici Burlo Garofolo.

Kino

AMBASCIATORI - 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Coraline e la porta magica«.

ARISTON 18.15, 20.00 »Settimo cielo«; Ariston Arena: 21.15 »Two Lovers«.

CINECITY - 11.00, 13.10, 15.25, 17.35, 20.00, 22.00 »La rivolta delle ex«; 10.45, 13.00, 15.15, 17.30, 19.45, 22.00 »Outlander, l'ultimo Vichingo«; 10.45, 11.15, 14.50, 15.15, 17.40, 18.30, 20.30, 21.45 »Transformers: La vendetta del caduto«; 10.50, 13.00, 15.15, 17.35, 20.00, 22.00 »Coraline e la porta magica«; 10.50, 13.00, 15.20, 17.40, 20.00, 22.00 »Una notte da leoni«; 20.00, 22.00 »La ragazza del mio migliore amico«; 11.00, 13.10, 15.20, 17.30 »Una notte al museo 2: La fuga«.

FELLINI - 16.10 »Una notte al museo 2«; 17.50, 19.45, 21.45 »Una notte da leoni«.

GIOTTO MULTISALA 1 - (Ulica Giotto 8) 15.30, 17.40, 19.50, 22.10 »Ritorno a Brideshead«.

GIOTTO MULTISALA 2 - 15.30 »Un matrimonio all'inglese«; 17.15, 19.30, 21.45 »I love Radio Rock«.

GIOTTO MULTISALA 3 - 15.30, 17.10, 18.50, 20.30, 22.15 »La rivolta delle ex«.

KOPER - KOLOSEJ - 14.30, 16.20, 18.10, 20.20, 22.10 »Br no«; 19.00, 21.20 »Svet Jurij ubija zmaja«; 13.00, 15.00, 17.00, 20.00, 21.50 »Ledena doba 3: Zora dinozavrov 3D«; 13.40, 15.50, 18.00 »Ledena doba 3: Zora dinozavrov 3D«.

NAZIONALE - Dvorana 1: 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Crossing over«; Dvorana 2: 16.30, 19.00, 21.30 »Transformers: la vendetta del caduto«; Dvorana 3: 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Outlander, l'ultimo Vichingo«; Dvorana 4: 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »St. Trinian's - Il più esclusivo college inglese«.

SUPER - Film prepovedan mladim izpod 18. leta starosti.

TRŽIČ - KINEMAX - Dvorana 1: 17.40, 20.30 »Transformers - La vendetta del caduto«; Dvorana 2: 17.45, 20.00, 22.10 »Outlander - L'ultimo Vichingo«; Dvorana 3: 17.50, 20.00, 22.00 »La rivolta delle ex«; Dvorana 4: 17.45, 20.00, 22.00 »St. Trinian's«; Dvorana 5: 18.00, 20.10, 22.00 »Look both ways - Amori e disastri«.

Obvestila

KRUT obvešča, da so društveni prostori odprti s poletnim urnikom od 9. do 13. ure.

JADRALNI KLUB ČUPA organizira za srednješolce tečaje jadrnanja na deski in na jadralnicah o'pen bic. Tečaji bodo celotedenski od 13. do 18. ure. Vršili se bodo v sledečih izmenah: 1. tečaj od 6. do 10. julija; 2. tečaj od 10. do 14. avgusta. Za vpisovanja in informacije vam je na razpolago tajništvo ob ponedeljkih, sredah in petkih, od 9. do 11. ure ter ob sobotah od 16. do 18. ure na našem sedežu v Sosljanskem zalivu, oziroma na tel./fax 040-299858, e-mail info@yccupa.org ter na spletni strani www.yccupa.org.

19. DRAGA MLADIH na temo »Ustvarjalnost in inovativnost« v Kopru, Središča Rotunda (stari zapori). Danes, 12. julija, ob 10. uri okrogla miza »Inovativnost in ustvarjalnost mladih« beseda udeležencem. Prijave in informacije: MOSP-Mladi v odkrivanju skupnih poti, Ul. Donizetti 3, 040-370846 ali www.dragamladih.org.

JADRALNI KLUB ČUPA organizira v poletnih mesecih tečaje windsurfa za odrasle in otroke, ki so že dopolnili 11. leto starosti. Tečaji bodo celotedenski in ob vikendih. Vršili se bodo v sledečih izmenah: 1. tedenski od 27. do 31. julija, od 10. do 16. ure; 2. tedenski od 3. do 7. avgusta, od 10. do 16. ure. Datumi tečajev ob vikendih: 12.,18.,19. julij; 3.

24.,25.,26.julij, 1.,2.avgust. V petek zvečer teorija, sobota in nedelja na morju od 10. do 16. ure. Možne so individualne ure windsurfa in po dogovoru organiziramo tečaje tudi v drugih terminih. Za vpisovanja in info: tajništvo ob ponedeljkih, sredah in petkih, od 9. do 11. ure, ob sobotah od 16. do 18. ure, na našem sedežu v Sosljanskem zalivu, oziroma na tel./fax: 040-299858 ali po e-mailu info@yccupa.org in na spletni strani www.yccupa.org.

VSAKOLETNO SLAVJE SVETIH BLAGOVESTNIKOV CIRILA IN METODA bo na Vejni danes, 12. julija, ob 17. uri. Somaševanje bo vodil letošnji novomašnik Niko Čuk z duhovniki jubilan-ti. Pel bo ZCPZ pod vodstvom Edija Raceta. Sodelovali bodo tržaški skavti. Zaželeno so narodne noše. Lepo vabljenje.

OBČINA DEVIN NABREŽINA obvešča, da bo občinska knjižnica v Nabrežini zaprta jutraj v ponedeljek, 13. julija, in v sredo, 15. julija. V popoldanskih urah bo knjižnica delovala z rednim urnikom.

ODBOR KRAŠKE OHCETI vabi društva in zasebnike, ki nameravajo imeti za očet odprto osmico, na sestanek v ponedeljek, 13. julija, ob 20. uri v Bubničev dom v Repnu. Pogovorili se bomo o vsem.

TABORNIKI RMV sporočajo, da bo odhod na tabor v ponedeljek, 13. julija iz sezanske železniške postaje. Zbirališče ob 8.00 v krajih (kdor nima srajce, naj nosi rodovo majico in ruto). Odhod vlaka ob 9.23. Uro prihoda iz taborjenja v ponedeljek, 27. julija bomo še sporočili. Taborniški srečno!

ŠOLSKE SESTRE DE NOTRE DAME organizirajo od 13. do 17. julija oratorij za otroke iz vrtca, ki imajo že štiri leta in več, za osnovnošolske otroke in dijakke nižjih srednjih šol. Oratorij bo v Slomškovem domu v Križu. Progam je pester in se bo prilagajal udeležencem različnih starostnih dob. Za vpis in vse ostale informacije tel. št. 040-220693, ali 347-9322123.

STRANKA KOMUNISTIČNE PRENOVE vabi na javni srečanju o novem regulacijskem načrtu tržaške občine v torek, 14. julija, v Škedenju v ljudskem domu Zora Perello in v sredo, 15. julija, na Opčinah v Prosvetnem domu, od 20.30. Sodelujejo rajonski svetovalski SKP-EL, občinska svetovalca Iztok Furlanič in Marino Andolina in deželni svetovalec Igor Kocijančič.

SKD VIGRED priredja od ponedeljka, 20., do petka, 24. julija, poldnevno otroško delavnico »Pojemo, plešemo, ustvarjamo, se igramo - radi se imamo« v Šem-polaju. Delavnica je namenjena otrokom, ki so v prejšnjem šolskem letu obiskovali vrtec, osnovno šolo in prvi razred srednje šole. Prijave in informacije na tel. št. 380-3584580.

O.N.A.V. - Tržaška sekcija italijanskega združenja pokuševalcev vina organizira v petek, 24. julija, ob 17.30 obisk kleti Benjamina Zidaricha v Praprotnu. Informacije in prijave na spletni strani www.onav.it ali na tel. št.: 333-4219540 (Luciano) ali 340-6294863 (Elio).

SLOVENSKA KULTURNO-GOSPODARSKA ZVEZA obvešča, da je tržaški urad odprt od 9. do 14. ure.

SISTAR/A OD 18 DO 28 LET in bi te zanimala enoletna izkušnja civilne službe? Do 27. julija se lahko prijaviš na razpis in sodeluješ na projektu v trajanju enega leta s pričetkom oktobra 2009. Če želiš imeti nekaj več informacij, se oglasi na Zvezi slovenskih kulturnih društev, ul. San Francesco 20 - Trst, tel.: 040-635626 ali na Arciserviziocivile, ul. Fabio Severo 31, tel.: 040-761683.

PILATES - SKD F. PREŠEREN iz Boljunca obvešča, da se vadba nadaljuje do konca julija v telovadnici srednje šole S. Gregorčič v Dolini vsak torek in petek, od 19. do 21. ure.

POLETNE DELAVNICE TREBČE 2009 Slovensko kulturno društvo Primorec iz Trebč, v sodelovanju z Jusom-Srenjo Trebče in Amaterskim športnim društvom Primorec, organizira »Poletne delavnice Trebče 2009« za otroke, ki obiskujejo vrtec in prve tri razrede osnovne šole. Delavnice bodo potekale v Ljudskem domu v Trebčah v tedenskih izmenah do 31. julija, pod strokovnim vodstvom študentke in diplomiranih vzgojiteljic Pedagoške fakultete. Na sporedu bodo športne igre, likovno ustvarjanje, glasbene urice, kuharske delavnice, zabava, igre in še in še. Za informacije in vpis pokličite čimprej na tel. št.: 347-8386109 (Biserka). Vabljeni!

POLETNO SREDIŠČE KRATKOHLAČNIK bo v prostorih otroškega vrtca Marjan Štoka na Proseku (Trst), do 31. julija, od 8. do 17. ure pod naslovom »Palček Kratkohlačnik potuje z ...«. Vpi-si in informacije na tel. št.: 040-212289.

OBČINSKA KNJIŽNICA V BOLJUNCU bo od julija do septembra odprta ob sredah od 15. do 17. ure. Bralci, lahko vrnejo izposojene knjige tudi v uradu za kulturo Občine Dolina: od ponedeljka do petka, od 9. do 13. ure. Od 10. do 14. avgusta bo knjižnica zaprta.

POLETNI CENTER NATURA vabi otroke od 6. do 13. leta na kreativni in zabavni oddih v Teniški center v Nabrežini, in sicer do 16. avgusta s tedenskimi ciklusi. Teniški tečaj in aktivnosti v naravi. Info: 338-6376575 ali 334-9314040.

11. USTVARJALNA DELAVNICA ZSKD bo letos potekala v Mladinskem hotelu v Pliskovici od nedelje, 23., do petka, 28. avgusta. Informacije in prijave: Zveza slovenskih kulturnih društev, ul. San Francesco 20 (II. nad.), tel.: 040-635626, fax: 040-635628, e-mail: trst@zskd.org, www.zskd.eu.

AŠD CHEADANCE MILLENIUM IN ZŠSDI organizirata »Poletni plesni center« v telovadnici OŠ Bevk na Opčinah, od 24. do 28. avgusta, ter od 31. avgusta do 4. septembra. Kamp je namenjen deklicam in dečkom od 3 do 12 let. Vpis je možen na tel. št.: 349-7597763 (Nastja), 335-6278496 (Nikol) ali na info@cheerdancemillennium.com.

OPZ IN MPS SLOMŠEK vabita nove pevce v svojo sredo. Pevski teden za OPZ 6-10 let bo od srede, 26., do petka, 28. avgusta, v Slomškovem domu Bazovici. Za MPS od ponedeljka, 31. avgusta, do petka, 4. septembra, v Savinjski dolini. Informacije na tel. št. 040/22684 (Sandra) ali 040/226480 (Zdenka) po 20.uri.

SLORI obvešča, da bo do 31. avgusta odprta za javnost od 9. do 13. ure ali po dogovoru.

NARODNA IN ŠTUDIJSKA KNJIŽNICA obvešča cenjene obiskovalce, da bo odprta s poletnim urnikom (8.00-16.00) do 4. septembra.

ZSKD obvešča članice in stranke, da bo do uradi do petka, 11. septembra poslovali z naslednjim urnikom: od ponedeljka do petka med 9. in 13. uro.

60-LETNIKI Z OPČIN in okolice organizirajo 13. septembra enodnevni izlet z avtobusom na Koroško s splavarji. Prijave na agenciji Ideja turizem v Sežani (bivši Kompas) vključno do 5. avgusta. Za informacije: 040-213682 (Igor), 040-215033 (Ana) v večernih urah.

ZAHVALA

Ivana Verginella por. Prasselli

Ob izgubi naše drage se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so na kakršenkoli način sočustvovali z nami in počastili njen spomin.

Svojci

Prosek, 12. julija 2009

Pogrebno podjetje Alabarda - Opčine

ZAHVALA

Vera Lazzari vd. Kral

Zahvaljujemo se vsem, ki ste nam bili ob strani v tem težkem trenutku in, ki ste na kakršenkoli način počastili spomin naše drage.

Sin Giordano in vnukinja Astrid

Domjo, 12. julija 2009

Pogrebno podjetje Alabarda - Boljunec

13.7.1999

13.7.2009

Joško Saksida

Vedno si in boš z nami

Vesna, Aljoša in Vanja

† Zapustil nas je naš dragi

Danilo Peric

Žalostno vest sporoča

žena ter ostalo sorodstvo.

Pogreb z žaro bo v četrtek, 16. julija ob 10. uri v cerkvi v Nabrežini.

Nabrežina, 12. julija 2009

Pogrebno podjetje Sant'Anna - Nabrežina

V tem žalostnem trenutku sočustvujemo z Angelino in svojci

Mira, Robi, Ivana in Peter

† Mirno si zaspala doma, kot si želela, draga

Editta Michelazzi vd. Kosovel

Za tabo žalujejo

sin Boris s Tanjo, vnuka Karin in Manuel, bratranec Giordano s Pino ter Sandi z družino.

Pogreb bo v torek, 14. julija ob 13.30 v kapelici na pokopališču v Barkovljah, kjer bo pokojnica ležala od 11.30.

Trst, 12. julija 2009

Pogrebno podjetje Sant'Anna

Občuteno sožalje ob izgubi drage mame in none Editte izreka Borisu, Karin in Manuelu

družina Purič (Repen)

Ob izgubi drage mame in none Editte izrekamo Borisu, Karin in Manuelu iskreno sožalje

Franco in Silvana z družinama

Ob izgubi drage mame Editte izrekava Borisu in vsem svojcem iskreno sožalje

Marcella in Walter

Ob izgubi drage mame izrekamo Borisu in družini naše najgloblje sožalje

kolegi in direkcija podjetja Indules srl

Ob težki izgubi predrage mame Editte izrekamo sinu Borisu občuteno sožalje

MoPS Kraški dom

ZAHVALA

Ganjeni ob tolikšnih izrazih sožalja, se iz srca zahvaljujemo vsem, ki so na katerikoli način počastili našega dragega

Emilia Pirca (Milka)

Posebna zahvala gospodu župniku Markuži za občutene in tolažljive besede, zboru Rdeči Zvezdi in Kraškemu pogrebniemu podjetju Lipa.

Svojci

Salež, 12. julija 2009

Kraško pogrebno podjetje Lipa

Organizacije iz Bazovice

vas prijazno vabijo na tradicionalni

Vaški praznik

Za glasbo in dobro razpoloženje bo poskrbel

ANSAMBEL

OASI

Delovali bodo dobro založeni kioski!

Godbeno društvo Prosek

se ob zaključku praznovanj 105-letnice ustanovitve zahvaljuje vsem, ki so na katerikoli način sodelovali in tako pripomogli k uspehu našega praznika.

Še posebej naj prejmejo zahvalo noše, godbe, napovedovalca in gojenci glasbene šole, ki so sodelovali na nedeljskem mimohodu ter vsi, ki so nam pomagali na šagri.

Šolske vesti

RAVNATELJI TRŽAŠKIH VIŠJIH SREDNJIH ŠOL pozivajo dijakinje in dijakke, ki so pravkar zaključili 3. razred nižjih srednjih šol in njihove družine, da se čimprej javijo v tajništvih izbranih višjih srednjih šol za potrditev vpisa.

ZDRUŽENJE STARŠEV OŠ F. MILČINSKEGA obvešča, da je še nekaj prostih mest in sicer za tabor »Z vnetrom« 1. izmena (19. do 25. julija) - 2 mesti, 2. izmena (od 26. do 1. avgusta) 2 mesti, prijave sprejemamo do 16. julija. Za tabor angleškega jezika »Jezikajte« in šahovsko, fotografsko in računalniško delavnico MIŠK@ pa sprejemamo vpise do 20. avgusta. Za vsa dodatna pojasnila in prijave sem Vam na razpolago na tel. 040-567751 ali 320-2717508 (Tanja) ali po e-pošti: franmilcinski@gmail.com.

TAJNIŠTVO DPZIO JOŽEF ŠTEFAN prosi dijakke, da dvignejo diplome III. razredov kvalifikacijskega izpita in mature od leta 1983 dalje.

RAVNATELJSTVO PEDAGOŠKEGA IN DRUŽBOSLOVNEGA LICEJA A.M. SLOMŠKA obvešča, da bo med

Šagra LUNA parka
športni center Padriče
12. JULIJ
Danes igra **ANELLI MANCANTI**
SPECIALITETE NA ŽARU

F.C. PRIMORJE 1924
ŠAGRA NA PROSEKU
OD 17. JULIJA DALJE

poletno prekinitev didaktičnih dejavnosti šola zaprta ob sobotah do vključno 22. avgusta ter v dneh 13., 14. in 17. avgusta.

DTTZG ŽIGE ZOISA obvešča, da bo med poletno prekinitev didaktičnih dejavnosti šola zaprta ob sobotah do vključno 22. avgusta ter dne 14. avgusta. Od ponedeljka do petka bo tajništvo odprto od 9. do 14. ure.

ZDRUŽENJE STARŠEV O. Š. FRANA MILČINSKEGA obvešča, da za tabor angleškega jezika »Jezikajte!« in šahovsko, fotografsko in računalniško delavnico »Mišk@« sprejemamo vpise do 20. avgusta. Za vsa dodatna pojasnila in prijave sem Vam na razpolago na tel. 040-567751 ali 320-2717508 (Tanja) ali po e-pošti: franmilcinski@gmail.com.

DTTZG ŽIGE ZOISA obvešča, da bo prvi dan pouka v šolskem letu 2009/10 v četrtek, 10. septembra 2009.

NA LICEJU FRANCETA PREŠERNA se bo pouk v šolskem letu 2009/10 začel 10. septembra.

Izleti

DRUŠTVO SLOVENSКИH UPOKOJENCEV V TRSTU prireja v petek, 17. julija, izlet na Mašun, kjer bo potekalo tradicionalno družabno srečanje s pobratenim društvom iz Ilirske Bistrice. Informacije in vpisovanje do petka, 10. julija, med 9. in 13. uro na društvenem sedežu, ul. Cicerone 8, Trst, tel. 040-360072.

SPDT organizira od petka, 17., do nedelje, 19. julija, tridnevni pohod in spodnje Bohinjske gore. Iz Bohinjske Bistrice se bodo povzpeli na Črno prst, Porezen in Hudojužno. Za vse potrebne informacije in prijave pokličite na tel. št. 040/220155 (Livio). Vabljeni!

ŠOLSKЕ SESTRE DE NOTRE DAME

vabijo v soboto, 18. julija, na romanje na Sv. Višarje (z avtobusom). Za vpis in vse ostale informacije pokličite na tel. št. 040-220693 ali 347-9322123.

Čestitke

Naši dve pupi iz Slivnega sta uspešno prekorčili zastavljene cilje. VERONIKI čestitamo za uspešno opravljeno maturo, PETRI pa za dobro opravljeno »ottavo« iz klavirja. Kar tako naprej jima kliče vsa žlahta iz Jamelj in Nabrežne.

Jutri bo naš VASJA praznoval četrto stoletje. Zdravja, sreče in uspeha v njegovem delu so iskrene želje none Marije.

Iskrene čestitke ob uspešno opravljeni maturi želimo dragim soklopovcem VALENTINI, NICOLETTI in MATTII. Klop

EMENUEL je včeraj v Križu sošolko MAJO vzel. Ljubezen, veselje in sreča naj vaju spremljajo še tako naprej. Vajini sošolci.

Na Padričah imamo novopečeno kuharico SAŠO GRGIČ. Ob tej priliki ji čestitamo, se z njo veselimo ter ji čestitamo ob uspehov pri kuhanju dobrot - vsi od KD Slovenan.

Na fešti smo se veselili, na BOŠTJANOV uspeh nazdravili. Specializacijo iz komunikologije je dokončal, magistrski doktor je tako postal. Mairim, Martin, Miriam in Mauro mu čestitamo iz srca ter mu na ves glas kličemo hip hip hura.

13. julija praznuje naš dragi JURIJ rojstni dan. Obilo dobrega v življenju in vse, kar si želi mu voščijo nona Angela in vsi, ki ga imajo radi. Koš poljubčkov mu pošilja jo Ceyenn, Kenay in Sandra.

Ob uspešno opravljeni maturi iskreno čestitamo GIOVANNIJU in mu želimo še veliko uspehov mama Tanja, papà Antonio, nona Savina, nono Erminio, posebno pa brata Luca in Mattia.

Veselite, radost, srečo naj ti prinese, draga EDA, jutrišnji dan, ki naj bo s soncem obsijan. Želimo ti vse lepo in Bog te živi, ti iz srcaujemo vsi iz Trebč, ki te imamo radi.

Na ljubljanski Akademiji za gledališče, radio, film in televizijo bo v jeseni študij nadaljeval

Matija Rupel

Ker vemo, da bodo temu uspehu sledili še drugi, mu iz srca čestitamo

vs pri Studio Art

Naši dragi

Moniki Lucas

ki je z odliko diplomirala na fakulteti arheologije, čestitamo in se veselimo

vs pri Betonfer team

Prireditve

SKD TABOR prireja vsak četrtek v juliju »Poletje pod kostanjem 2009« v Prosvetnem dom na Opčinah na dvorišču Prosvetnega doma na Opčinah: 16. julija, gledališka predstava »Jamski človek«; 23. julija, celovečerni film »The Millionaire«; 30. julija, koncert ameriške pevke »Gwen Hughes«. Začetek večerov ob 21. uri. V primeru slabega vremena se bodo prireditve odvijale v dvorani.

PRVI KONCERT čezmejnega Mladinskega orkestra Intercampus v organizaciji Zveze slovenskih kulturnih društev, JSKD OI Piran in Občine Piran bo v četrtek, 23. julija, ob 20. uri na Tartinijevem trgu v Piranu. Vljudno vabljeni!

ZAKLJUČNI KONCERT čezmejnega Mladinskega orkestra Intercampus v organizaciji Zveze slovenskih kulturnih društev, JSKD OI Piran, Občine Milje in Društva Slovencev

miljske občine bo v soboto, 25. julija, ob 18. uri na Trgu Marconi v Miljah. Vljudno vabljeni!

OBČUTENA VSEMANJŠINSKA PROSLAVA NA BAZOVSKI GMAJNI se bo letos odvijala v nedeljo, 6. septembra, ob 15. uri. Zbori bodo skupno zapeli pesmi Žrtvam, Bazovica, Stoji tam v gori partizan in Vstajenje Primorske. Notno gradivo je na razpolago na tržaškem sedežu ZSKD, Ul. San Francesco 20, tel. št.: 040-635626.

SKD VIGRED vabi na Poletne večere 2009. V ponedeljek, 13. julija, ob 20.30 na prostoru pod vrtcem v Šempolaju gostovanje gledališke skupine Dekani z komedijo Zapejljivka oddaja stanovanje; v torek, 21. julija, ob 20.30 gostovanje Zelo male tržaške kabaretne bande z Monologom za dva; v ponedeljek, 27. julija, v Štalci ob 20.30 predvajanje filma Hit poletja.

Mali oglasi

ČOLN ELAN dolg 4 m, štirisedežni, z motorjem 25 c.v. in prikolico prodam po zelo ugodni ceni. Tel. št.: 348-4438341.

ŽIVA je nekje pozabila svojo plišasto (peluche) lisičko. Joče za njo in se ne potolaži. Poštenemu najditelju nagrada in zahvala. Tel. št.: 040-211893.

PODARIM OMARO dnevne sobe. Tel. 040 - 44631.

PRODAJAM učbenike za klasični licej in gimnazijo. Tel. št.: 329-1814250.

PRODAM plafon (»soppalco«) za industrijsko halo, približno 120 kv.m., police za skladišče, pohištvo za urade in svetlobne napise. Tel. št.: 040-228530 ali 347-1796350.

PRODAM FIAT PANDA 900, letnik '99, prevoženih 75.000 km. Cena 1.000 evrov. Tel. št.: 349-7047992.

PRODAM ZA 100 EVROV kopačico - priključek za motorno kosilnico Stihl. Tel. št.: 040-201056.

PRODAM nosilec za tri kolesa primeren za avtomobil station wagon. Tel. št.: 347-8004578.

V NABREŽINI prodam stanovanje v odličnem stanju, 106 kv. m, tri sobe, kuhinja z malo teraso, kopalnica, shramba, terasa, garaža, podstrešje, zunanje ograjeno parkirišče in 120 kv. m. vrta. Tel. št.: 333-6935024, od ponedeljka do četrтка.

V NABREŽINI prodamo prostorno in sončno stanovanje po ugodni ceni. Tel. št.: 040-200786 ali 333-8782315.

Osmice

OSMICA je odprta pri Košutovih, Križ 422. Nudimo pristno kapljico in domač prigrizek. Tel. 040-220605.

OSMICA je odprta v Mavhinjah pri Normi. Tel. 040-299806.

Loterija

11. julija 2009

Bari	73	38	5	54	25
Cagliari	34	10	65	14	53
Firence	49	13	32	18	23
Genova	12	25	49	89	66
Milan	59	67	31	8	85
Neapelj	46	13	21	47	19
Palermo	11	59	29	84	16
Rim	55	26	85	89	38
Turin	47	70	17	23	11
Benetke	40	9	11	81	68
Nazionale	58	65	39	30	52

Super Enalotto

Št. 83

8	21	32	33	60	69	jolly	48
Nagradni sklad							7.275.697,66 €
Brez dobitnika s 6 točkami Jackpot							93.100.000,00 €
Brez dobitnika s 5+1 točkami							- €
31 dobitnikov s 5 točkami							35.204,99 €
3.463 dobitnikov s 4 točkami							315,14 €
126.650 dobitnikov s 3 točkami							17,23 €

Superstar

64

Brez dobitnika s 6 točkami	- €
Brez dobitnika s 5+1 točkami	- €
Brez dobitnika s 5 točkami	- €
4 dobitnikov s 4 točkami	31.514,00 €
561 dobitnikov s 3 točkami	1.723,00 €
8.201 dobitnikov s 2 točkami	100,00 €
54.841 dobitnikov s 1 točko	10,00 €
114.751 dobitnikov s 0 točkami	5,00 €

OSMICO je odprl Iztok v Slivnem. Tel. št.: 040-200634.

OSMICO sta odprla v Samatorci Stanko in Alma. Vabljeni. Tel.št.: 040-229349.

OSMICO je odprl Zidarič v Praprotnu. **PRI BOGDANU IN MARLENKI** v Gabrovu je osmica vrata odprla, za vsa žejna in lačna grla. Vabljeni! Tel. 040-2296068.

V MEDJEVASI sta odprli osmico Mavrica in Sidonja. Tel. št.: 040-208987. Vabljeni!

V ZGONIKU je odprl osmico Mario Milič, Zgonik 71. Tel. št.: 040-229337.

Poslovni oglasi

ITALIJANSKO ZDRUŽENJE ZA MULTIPLO SKLEROZO - Tržaška pokrajinska sekcija išče dekleta in fante, stare od 18 do še nedopolnjenih 28 let, za selekcijo za plačano prostovoljno civilno službo. Prošnje s curriculum vitae morajo dospeti do ponedeljka, 27. julija do 14.00 na združenje AISM, Via dei Modiano 5, 34148 Trieste-Trst. Informacije nudi tajništvo

Tel. 040-948001

od ponedeljka do petka

9.00-12.30 in 15.00-17.00

PODJETJE ZUDEK S.R.L., ki se ukvarja s proizvodnjo in montažo industrijskih hladilnih naprav zaposli:

Električarje industrijskih in strojnih inštalacij

Mehanike monterje

Mehanike vzdrževalce

Prednost bodo imeli mladi, ki iščejo prvo zaposlitev po končanem višješolskem poklicnem zavedu za industrijo in obrt. Podjetje bo poskrbelo za njihovo usposabljanje in specializacijo na posameznih delovnih področjih.

Ponudbe pošljite na email zudek@zudek.com

ali fax 040232687

Za informacije tel: 040232674 (Dario)

PONUJAM POMOČ v gospodinjstvu, čiščenje, pospravljanje, varstvo zjutraj ali popoldne.

Tel. 00386-57341724

Kam po bencin

Danes bodo na Tržaškem obratovale naslednje črpalke:

AGIP: Drevored Campi Elisi 59, Milje - Trg Caduti Libertà, Naselje sv. Sergija - Ul. Forti 2, Devin - državna cesta 14

ESSO: Trg Foraggi 7, Opčine - križišče

Q8: Istrska ulica 1212

TAMOIL: Miramarski drevored 233/1

ČRPALKE ODPRTE 24 UR NA 24

AGIP: Devin (jug) - avtocesta A4 VE-TS, Valmaura - hitra cesta SS 202 km 36

TOTAL: Devin (sever) - avtocesta A4 TS-VE

NOČNE ČRPALKE IN SELF SERVICE TAMOIL: Ul. F. Severo 2/3, Miramarski drevored 233/1

AGIP Istrska ulica 155, Naselje Sv. Sergija - Ul. Forti 2, Miramarski drev. 49, Ul. A. Valerio 1 (univerza), Katinara - Ul. Forlanini, Furlanska cesta 5; Devin SS 14

ESSO: Ul. Flavia 120, Trg Foraggi 7, Zgonik - Državna cesta 202, Ul. Carnaro - Državna cesta 202 km 3+0,67, Opčine - križišče, Kraška pokrajinska cesta km 8+738

OMV: Proseška postaja 35

SHELL: Ul. Locchi 3, Fernetiči

TOTAL: Ul. Brigata Casale, Sesljan RA km 27

V sodelovanju s FIGISC Trst.

Slovensko deželno gospodarsko združenje

Servizi alle imprese - Strutture za podizati

SERVIS Doo Srl

●●● Vas vljudno vabita na srečanje ●●●

Novi deželni protikrizni ukrepi in druge možnosti olajšav za podjetja v času ekonomske recesije

JUTRI, 13. julija, ob 18.00

Razstavna dvorana ZKB na Opčinah

Na srečanju bodo spregovorili:

Niko Tenze,	Predsednik SDGZ – Uvod
Dr. Antonella Manca,	Osrednja direktorica za proizvodne dejavnosti dežele FJK - Oris novih protikriznih ukrepov Dežele FJK (Dež. zak. 11/2009)
Dr. Diego Angelini,	Osrednja direkcija za proizvodne dejavnosti FJK – Protikrizni ukrepi z operativnega vidika
Dr. Francesco Auletta,	ARIES - Tržaška Trgovinska Zbornica – Možnosti nepovratnih prispevkov za investicije v obdobju krize
Dr. Franco Guštin,	Predstavniki ZKB – Oris konvencije Deželne federacije združenih bank FJK s SDGZ
Dr. Edi Kraus,	predsednik podjetja Servis doo-srl – Vloga Servisa kot vezni člen med banko in podjetjem

Info in vpisovanja na tel št. 040 67248.55/29 ali info@servis.it in info@sdgz.it

Goriški prostor

Ulica Garibaldi 9
tel. 0481 533382
fax 0481 532958
gorica@primorski.eu

Primorski
dnevnik

STOLETNICA - Jeseni vrhunec praznovanj ob obletnici prvega poleta

Brata Rusjan ogrela Štandrež, Gorica pa zanju nima posluha

Krajevne uprave ne bodo potegnile iz žepa niti centa - Propadla pobuda, da bi kip položili k Gregorčiču

Laura Bernardoni in Jure Finguš (levo), glavna avtorja obeležja, ki ga bodo jeseni odkrili na goriškem letališču; na trg Evrope - Transalpino je novogoriška mestna občina že postavila znamenje z Rusjanovim obličjem in njegovo Edo (desno)

FOTO PDK, VIP

V zadnjem času smo s poudarkom poročali o mladinskem kiparskem srečanju, ki ga je organiziralo društvo sKultura 2001 iz Štandreža. Dober teden je bilo z dvorišča med krajevno cerkvijo in župniščem slišati udarce kladiv raznih velikosti in različnih jakosti zamaha. Mladi mojstri kladiva in dleta so dajali duška svoji ustvarjalni vnemi, da bi izklesali in oblikovali obeležje, ki bo spominjalo na stoletnico prvega poleta Edvarda Rusjana na goriških Rojcah.

Za pobudo gre priznanje zlasti štandreškemu društvu, ki je dojelo pomen obletnice in je kljub skromnim finančnim sredstvom skušalo uresničiti znamenje, ki bo mimoidoče opozarjalo, da je mala Gorica prispevala k razvoju letalstva in tehnologije nasploh. Še bolj pomembno pa je za nas dejstvo, da sta bila protagonista tega razvoja Edvard in Jože Rusjan, goriška Slovenca. Štandrežce je k temu nedvomno spodbudilo lansko snemanje televizijskega filma o bratih Rusjan, v katerem je med igralci in statisti veliko prebivalcev predmestne vasi.

Priznanje pa gre obenem izreči tudi mladim ustvarjalcem, ki jih je Rusjanova zgodba pritegnila iz Ljubljane in iz fur-lanskega Spilimberga. To sta jim omogočili ljubljanska Akademija za likovno umetnost in svetovno znana šola mozaikov iz Spilimberga v videmski pokrajini. Kot so nam povedali mladi kiparji in sestavljavci umetniškega mozaika, je šlo za sicer naporen teden, toda trud je izničila čudovita izkušnja, predvsem pa spoznanje, da so s svojim delom v večnost kamna za-beležili zgodovinski trenutek. To bo tudi eno od redkih prijemljivih znamenj, ki jih bo prinesel jubilej. Kamnita skulptura z dodatkom mozaika bo nameščena k vhodu na goriško letališče.

V Gorici so si sicer nekateri nadejali, da bi spomenik z izklesanimi obličjema obeh bratov Rusjan stal v Ljudskem vrtu na Verdijevem korzu v Gorici, v neposredni bližini Simona Gregorčiča, a njihove želje pristojne oblasti niso uslišale. Krogi, ki sodelujejo z goriškim kulturnim društvom 4° Stormo - med njimi je tudi Združenje slovenskih športnih društev v

Italiji -, so se z velikim razočaranjem in začudenjem odzvali na odločitev krajevnih uprav, da prireditvam, posvečenim stoletnici prvega poleta v Gorici, ne bodo namenile niti centa. V načrtu je bilo tudi tesno sodelovanje z mestno občino Nova Gorica - le-ta je ob robu trga Evrope - Transalpine že postavila znamenje z Rusjanovim obličjem in njegovo Edo - ter z društvi iz Slovenije, iz vsega tega pa se bo žal izcimilo bore malo, kajti brez finančnih in moralnih podpor z italijanske strani me je vsaka še tako skromna pobuda obsojena na propad. Vsa čast torej štandreški sKulturi 2001 in krajevnemu svetu, ki sta zapolnila vrzeli v čezmejnem projektu.

Ob zaključku kiparskega tedna so

Štandrežci za mlade kiparje pripravili pristrčno družabnost, vsakemu od njih pa je Mario Brescia, predsednik društva sKultura 2001 in hkrati krajevnega sveta, v imenu organizatorjev izročil dvojezično spominsko plaketo. Posebno omembo zaslužita glavna avtorja skulpture. To sta Jure Finguš, dvajsetletni kipar iz Ljubljane, in nekaj let starejša Francozinja, Laura Bernardoni, ki zaključuje šolo mozaika v Spilimbergu. Ob obeležju, ki upodablja sanje po letenju in bo septembra postavljeno sredi posebne gredice, bo stala tudi spominska plošča, ki bo obiskovalce letališča nagovarjala, da se je pred sto leti Gorica z bratom Rusjan vpisala v zlato knjigo pionir-jev letalstva. (vip)

Dve ulici za padle v Nasiriji

Goriški občinski odbor je sprejel sklep, na osnovi katerega bodo posvetili dve ulici padlim v Nasiriji. Tako naj bi ulici Magazzini in Velodromo, ki peljeta za kasarnami na Tržaški ulici v Gorici, po novem dobili naziv »Caduti An Nasiriyah« (padli v Nasiriji).

Pojasnilo Livia Semoliča

»Kandidaturo Debore Serracchiani za deželno tajništvo Demokratske stranke sem podprl v osebnem imenu, zato je bila omemba, da sem goriški predsednik SKGZ, neumestna.« Tako pojasnjuje Livio Semolič, ki se je v četrtek udeležil goriškega srečanja z evroposlanko, in dodaja: »Vsem je znano, da je SKGZ strankarsko in politično raznolika, obenem pa je vsakomur dopuščeno in prepuščeno, da se individualno opredeli, kot želi, seveda v okviru vrednot, ki so za SKGZ značilne.«

»Juventud sin fronteras«

Združenje prostovoljcev za kooperacijo in razvoj CVCS v sodelovanju z združenjem Tržič prireja javno srečanje »Juventud sin fronteras«, posvečeno izkušnjam prostovoljcev v Boliviji. Potekalo bo v mladinskem središču v Tržiču (drevored S. Marco 70) v četrtek ob 20.30, ko bodo tudi odprli fotografsko razstavo Eno leto v Boliviji. Po prigrizku z bolivijskimi proizvodi bo ob 21. uri javna razprava s prostovoljcem CVCS Corradom Scropetto, ki bo govoril o svojem delu v Boliviji.

Od četrta šagra pri Sv. Ani

V goriškem rajonu Sv. Ane se bo v četrtek, 16. julija, začela 33. tradicionalna šagra, ki se bo zaključila 26. julija. Na šagri, ki jo prireja lokalni kulturni rekreacijsko-sportni odbor pod pokroviteljstvom občine, bodo kioske odpirali vsak dan ob 19.30, od 20.30 dalje pa bo glasba v živo. Tudi letos bodo nastopile skupine, ki bodo izvajale različne vrste glasbe, od južno-ameriške do karibske. Poseben poudarek bo na kakovosti proizvodov, na voljo pa bo tudi tradicionalna tombola.

Danes Srednji vek v palači

Na dvorcu Coronini Cronberg v drevoredu 20. septembra v Gorici bo danes Srednji vek v palači: začetek poletne prireditve bo ob 15. uri, ob 18. uri bodo vodeni obiski za otroke, ob 21. uri pa še srednjeveški dvboji.

PALKIŠČE - Ljudje so se množično strnili okrog žalujočih svojcev

Ganjenost in vprašanja brez odgovora na slovesu od Anne Marie Ferletic

Krsto so nosili prijatelji in nekdani sošolci pokojnice

ALTRAN

Cerkvica na Palkišču je bila pretesna, da bi vanjo vstopili vsi, ki so včeraj dopoldne prišli pospremit na zadnjo pot 50-letno Anno Mario Ferletic. Večina ljudi - sorodnikov, znancev, kolegov in prijateljev ter vseh tistih, ki jih je njena smrt v tragičnih okoliščinah globoko pretresla, - se je zato med pogrebnim obredom zadrževala pred cerkvijo. Tam so se mnogi spraševali, kako je lahko do tragedije prišlo in kako da nihče - tudi ne v bolnišnici, kjer je bila zaposlena - ni poznal njene stiske in ji poskušal pomagati.

H grobu so Anno Mario Ferletic včeraj pospremili svojci - med njimi sin Cristian z vidno rano na vratu -, prijatelji in bivši sošolci ter kolegi z nevropsihiatričnega oddelka goriške bolnišnice, ki so se jim pridružili številni domačini. Obred je v slovenskem jeziku daroval doberdobski župnik Ambrož Kodelja, le odlomek iz evangelija je bil v italijanščini. Bil je kratek obred, katerega edini namen je bilo slovo od ženske, matere in bolničarke, ki se je odločila za skrajno dejanje obupa. Kodelja pred obredom ni želel dajati izjav, Cristianu Pez-zulichu, sinu pokojnice, je samo povedal, da »v evangeliju je odgovor na vsako vprašanje«. Pogrebni spreved je nato krenil do pokopališča na Palkišču, kjer sta se ob odprtem grobu od Anne Marie z ganljivimi besedami poslovila sodelavka v goriški bolnišnici Tiziana Caputo in sošolec iz licejskih let Mauro Leban; zapel je dekliski zbor Danica z Vrha.

Sin Cristian, ki je zapustil bolnišnico, se je vrnil na svoj dom v Doberdobo. Sodstvo je namreč preklicalo zaplembo stanovanja, kar naj bi tudi pomenilo, da se je preiskava po opravljeni obdukciji zaključila brez novosti.

RONKE - Prejšnjo noč

Ukradli več stotov zrelih breskev

Lastnik ocenil, da je bilo več tisoč evrov škode

Zlomljena veja na breskvi na zemljišču Guida Polesela

ALTRAN

Neznani storilci so v noči s petka na včerajšnji dan na polju blizu krožišča pri ronškem letališču ukradli več stotov zrelih breskev, ki so na nekem zasebnem zemljišču samevale na drevesih. Tatvino je včeraj opazil lastnik zemljišča Guido Polesel iz Ronk, ki je dogodek takoj prijavil silam javnega reda. Poleg ukradenih sadežev, ki bi jih bil moral prodati včeraj v trgovini v Ronkah, pa ga bo početje neznanec še drago stalo. Tatovi se niso namreč pri lastni pustolovščini ozirali le na drevesa, a so tudi poškodovali rastline in zlomili marsikatero vejo. Skušali so celo izruti nekatera drevesa. Polesel je ocenil, da je bilo več tisoč evrov škode, katerim pa bo moral zdaj prišteti še stroške za nove varnostne ograje in razsvetljavo. Te naj bi v prihodnosti preprečile, da bi se tatvina lahko ponovila.

GORICA - Drevi se bo natečaj Seghizzi zaključil z razglasitvijo najboljših zborov

Letošnje tekmovanje izstopa po kvaliteti

Med zastopanimi državami tokrat ni Italije in Slovenije - Jutri posvet z izvedenci

Zborovsko tekmovanje Seghizzi bo noč zapisalo v zlato knjigo nagrajencev imena najboljših zborov, ki so v teh dneh oplemenitili s kakovostnim petjem njegovo 48. izvedbo. Letošnje selekcije so bile posebno bogate in zanimive po kvaliteti udeležencev in njihovem številu, ki potrjuje ugled in pomen goriške manifestacije v svetovnem merilu. V tridnevnem zaporedju nastopov različnih kategorij so bili trenutki premora redki in kratki, saj je dolg seznam tekmovalcev angažiral člane mednarodne strokovne žirije s celodnevним urnikom.

Letošnji seznam zastopanih držav je posebno raznolik, a ne vsebuje predstavnikov Italije in Slovenije; zbori prihajajo iz Portorika, Danske, Nemčije, Norveške, Poljske, Češke, Srbije, Južne Afrike, Švice, Madžarske, Indonezije, Nizozemske, Belgije, Španije in Rusije. Gostje iz najbolj oddaljenih krajev so v glavnem univerzitetni zbori, ki gojijo pevsko kulturo na visoki ravni in prinašajo v tekmovalni spored prijetno svežino in energijo mladih glasov.

V petek in včeraj so žiranti poslušali zборе, ki so se prijaviili za monografske kategorije (Renesansa, Barok, Romantika, Sodobnost). Porazdelitev te kategorije po stilnih in časovnih obdobjih se v zadnjih letih utrjuje kot posrečena izbira, saj se vsak zbor lahko bolj koherentno prijavi za repertoar, ki ga običajno najbolj poglavlja in obvlada (tudi letos z najboljšimi dosežki v kategoriji za sodobno glasbo). Včeraj so nekateri od nastopajočih zborov začeli nov tekmovalni dan v bolj razbremenjenem duhu, ko so zapeli v nekaterih lokacijah v središču Gorice v okviru pobude Glasbenih aperitivov. Popoldanski spored se je pričel s kategorijo, posvečeno izvedbam skladb avtorjev, ki tekmujejo v skladateljskem natečaju Seghizzi, nakar so sledile za širšo publiko najbolj »efektni« nastopi kategorij za jazz in zabavno glasbo, za priredbe ljudske glasbe in za črnsko duhovno literaturo.

Selekcije se nadaljujejo tudi danes; v dopoldanskih urah potekajo nastopi najbolj zahtevne kategorije z zgodovinskim programom, v kateri morajo zbori doka-

zati, da obvladajo stilne značilnosti skladb iz različnih obdobj. Ob 16. uri se bo dogajanje selilo iz deželnega avditorija v gledališče Verdi, kjer se bodo najbolje uvrščeni zbori prve in druge kategorije potegovali za nagrado Grand Prix Seghizzi. Kdo bodo nagrajenci letošnje izvedbe prestižnega zborovskega tekmovanja, bomo

izvedli ob 21. uri, nakar se bo goriški »pevski« teden zaključil po slovesnosti nagrajevanja z gala koncertom nagrajencev, na katerem bo publika lahko prisluhnila vsem vrhuncem 48. tekmovanja Seghizzi. Jutri bo petju sledila beseda na 40. izvedbi Muzikoloških posvetov društva Seghizzi, ki bo namenjena debati o pro-

blematikah amaterskega in profesionalnega zborovstva v pogovoru s strokovnjaki tega področja in z uglednim gostom Andreo Giorgijem, ki je več let vodil operni zbor v gledališču v Trstu in je sedanj vodja zhora Opernega gledališča v Rimu; posvet se bo začel ob 17. uri v dvorani občinskega sveta v Gorici. (rop)

Utrinek z zborovskega tekmovanja Seghizzi

BUMBACA

SOLKAN - Prometna nesreča

Na Soški cesti ranjeni ženski

Na cesti med Solkanom in Plavami je v petek dopoldne na Dolgi njivi prišlo do prometne nesreče, v kateri sta bili dve udeleženci telesno poškodovani, zaradi ogleda in odstranjevanja posledic trka pa je bila cesta Solkan-Plave za ves promet zaprta do 10.45. 44-letno voznico osebnega avtomobila, ki je vozila proti Solkanu, je v desnem ovinku zaneslo na nasprotni pas in je oplazila kombi, ki je pripeljal nasproti. Zaradi tega je osebni avtomobil zavrtelo, obstal pa je pravokotno na vozišču. Takrat je iz smeri Solkana pripeljala voznica berlinga in s prednjim delom trčila v bok osebnega avtomobila. Voznica v osebnem avtomobilu, ki je oplazil kombi, in 22-letna sopotnica iz berlinga sta se v trčenju telesno poškodovali. Z reševalnim vozilom so ju odpeljali v bolnico Šempeter, kjer so ugotovili, da sta dobili lažje telesne poškodbe, tako da sta bili po zdravniški oskrbi odpuščeni. (nn)

ČRNA KRONIKA - Včeraj

V Gorici poškodovani dekleti, v Štarancanu pa mopedistka

Včerajšnja črna kronika beleži dve nezgodi. Na križišču z ulico Kugy ob parkirni ploščadi pri Rdeči hiši v Gorici sta zgodaj popoldne trčila avtomobila, in sicer Nissan micra, ki jo je upravljal 35-letni Gorican G.E., ob katerem je sedela žena, in VW polo z 20-letnima Novogoričankama, K.M. in I.K., ki so ju zaradi lažjih poškodb odpeljali v goriško bolnišnico. Vzrok za nesrečo je bila izsiljena prednost; poleg redarjev so na kraj prišli gasilci.

Nesreča se je dopoldne zgodila pri Štarancanu. Ko se je 18-letna Carlotta Orlando iz Štarancana z mopedom peljala na delo po ulici Dobbja proti Trziču, jo je v še nepojasnenih okoliščinah oplazil avtomobil, ki ga je upravljal N.B., prav tako iz Štarancana. Carlotta, ki je imela na sebi čelado, je obležala na tleh, zanjo pa je služba 118 dala na razpolago helikopter. Na Katinari so zdravniki ugotovili, da hujšega ni bilo: dekle je utrpelo več udarcev in si med drugim zlomilo dva zoba.

ODLIČNJAKI - Jerica Klanjšček

Vživetiti se želi v nemško in angleško kulturo

Na letošnjem državnem izpitu so se dobro odrezali tudi dijaki in dijakinje znanstveno-tehnološkega in družboslovnega linceja Simona Gregorčiča v Gorici. Med vsemi je na znanstveno-tehnološkem linceju zablestela Goričanka Jerica Klanjšček, ki je državni izpit zaključila z najvišjo oceno (100/100).

»Kljub zaskrbljujočim splošnim govoricam, ki te spremljajo, preden stopiš pred komisijo, se mi ni matura sploh zdela težka. Nasprotno, o njej bom celo ohranila lep spomin. Če stalno in vztrajno delaš skozi vseh pet let, je matura le priložnost, na kateri lahko najbolj prikažeš vse pridobljeno znanje,« je povedala Jerica, ki si v šoli in tudi v vsakdanjem življenju raje postavlja skromnejše cilje in prepušča okoliščinam, da včasih naredijo svoje.

Odličnjakinja se je na ustni izpit predstavila z referatom na temo Nürnberški proces in obsodba zločinov druge svetovne vojne v umetnosti, v katerega je vpela slovenščino, zgodovino, zgodovino umetnosti in angleščino. Ob splošni sintezi je ugotavljala, da je do Nürnberških procesov, ki jih je bilo dvanajst in ki so se vršili od novembra leta 1945 do oktobra leta 1946, dejansko prišlo zahvaljujoč se Moskovski konferenci leta 1943. Tam so zavezniki ZDA, Velika Britanija in Sovjetska zveza sklenili, da bodo v primeru zmage nad silami Osi sodile nacističnim in fašističnim veljakom.

Procesu in sojenju se je dijakinja ob pravnem aspektu približala tudi iz vidika likovne umetnosti in literature. V pošteev je vzela tako pričevanja o internaciji kot razmišljanja o izvoru člo-

JERICA KLANJŠČEK

BUMBACA

vekevega zla iz likovnih del Zorana Mušiča in romana Nekropola Borisa Pahorja. Ob njiju je obravnavala še britanskega pesnika Hughga Audena.

»Sedaj upam, da bom sprejeta na filozofsko fakulteto v Ljubljani, na kateri se bom vpisala na študijski program anglistika-nemcistika in se podrobneje posvetila študiju teh dveh jezikov,« je povedala Jerica, ki bi v prihodnosti rada veliko potovala in ob jezikoslovnih zakonitostih do potankosti spoznala in se vživela v nemško in angleško kulturo.

Poleg šolskih obveznosti se Jerica z veseljem posveča še igranju tenisa. Že štiri leta redno trenira pri goriškem društvu Associazione Tennis Campagnuza na Rojcah, ob prostem času pa rada prisluhne dobri rock glasbi in sledi filmskim novostim. Jerica se bo v prihodnjih dneh z ostalimi maturanti z Goriškega in Tržaškega udeležila petdnevnega maturantskega izleta po Sloveniji, avgusta pa bo odpotovala v Dalmacijo, na otok Pag, na zaslužene počitnice. (VaS)

ODLIČNJAKI - Polona Petrovič

Postati hoče pravnica, kar je sanjala že kot otrok

»Med šolanjem na slovenski šoli v Italiji sem spoznala nove in zanimive realnosti. Z večjo bližino in neposredno sem se lahko soočila z zamejsko stvarnostjo in življenjem tostran meje. Spoznala pa sem tudi povsem različen šolski sistem, v katerem je prednost, da so razredi manj številni. To omogoča, da se med dijaki in profesorji ustvarjajo boljši in konstruktivnejši odnosi,« pravi devetnajstletna Polona Petrovič, doma iz Solkana, ki je svojo višješolsko pot na družboslovnem linceju Simona Gregorčiča v Gorici zaključila z najvišjo oceno (100/100).

Prihodnost za odličnjakinjo ni neznanka. »Postati hočem pravnica, ker mi je to področje všeč, ker sem to sanjala že kot otrok in ker bi rada nadaljevala družinsko tradicijo,« je odločno povedala Polona, ki je v sklopu šolske delovne prakse že spremljala pravniško delo na Okrajnem sodišču v Novi Gorici.

»Kljub temu da sem vzela v pošteev različne pravne fakultete bom svojo univerzitetno pot pričela na pravni fakulteti v Ljubljani. Do te izbire me je spremila tudi ljubezen do materinega jezika in želja, da bi pravno terminologijo najprej dobro obvladala v svojem jeziku,« nam je še povedala odličnjakinja, ki z navdušenjem poudarja, da je bil družbeni licej Simona Gregorčiča z zelo strokovnim proforsorskim kadrom zanjo prava izbira, ki bi jo še enkrat ponovila.

Komisiji se je Polona na ustnem delu izpita predstavila z referatom z naslovom Zločin brez kazni ali kazen brez zločina? V njem je obravnavala napake, ki se pojavijo pri sodnih postopkih, ko je zaradi pomanjkanja dokazov storilec

POLONA PETROVIČ

BUMBACA

kaznivega dejanja oproščen. Obenem pa je upoštevala tudi dinamike, po katerih družba teži k maščevanju oziroma primere, ko se kaznuje brez pravne podlage. V razpravo je seveda vpela še psihologijo in psihološke procese, ki ženejo človeka, da se loti kaznivega dejanja.

Na vprašanje, katera izkušnja se ji je najbolj vtisnila v spomin v vseh petih letih šolanja, pa je Polona povedala: »Navdušilo me je snemanje filma Čez-Oltre, ki smo ga v lanskem šolskem letu dijaki našega razreda posneli pod mentorstvom profesorja Viljema Gergoleta. Film vsebinsko obravnava izkušnje in probleme slovenskih dijakov tostran in onstran meje.« Kar se tiče njenega šolanja v Italiji, pa se Polona s kančkom hudočnosti še vedno sprašuje, zakaj morajo dijaki v Italiji tudi ob sobotah v šolo.

Preostanek poletja bo Polona svoj prosti čas ob zasluženi sprostitvi posvetila še delu v odvetniški pisarni. Pred pričetkom akademskega leta pa se bo mogoče odpravila še na kako potovanje. (VaS)

NAGRADA AMIDEI

Najavljajo 166 filmov in preko 200 gostov

JAMES COBURN

Kar 166 filmov, dnevne okrogle mize in javna srečanja z občinstvom bodo znamenovali 28. mednarodni festival za nagrado Sergio Amidei, ki se bo začel v četrtek, 16., in se bo zaključil v soboto, 25. julija, ko bodo tudi proglasili dobitnika nagrade. Prireditvi bo sledilo vsaj 200 že najavljenih gostov, študentov in novinarjev iz vse Italije, ki bodo v tem obdobju bivali v Gorici in spoznavali njene značilnosti.

Festival, ki ga prireja občina Gorica in kulturno združenje Amidei v sodelovanju z goriško Trgovinsko zbornico in mnogimi drugimi subjekti, bo v parku dvorca Coronini in v Hiši filma. Prireditelji poudarjajo, da se festival iz leta v leto razvija. Tako se je število ljudi, ki sodelujejo pri njegovi pripravi pod vodstvom Giuseppeja Longa, v zadnjih letih kar potrojilo in jih je danes skoraj 40. K uspehu festivala je prispeval tudi predsednik združenja Amidei, Nereo Battello, ki je sprožil sodelovanje z društvom CEC iz Vidma in s tržaškim festivalom znanstvene fantastike. Poleg tega ima festival že mednarodno razsežnost in sodeluje s priznanimi kinotekami v Parizu, Londonu, Berlinu in Los Angelesu. Iz Kalifornije bodo v tem smislu za letošnji festival Amidei posredovali film Paula Schraderja »Affliction« iz leta 1997, za katerega je igralec James Coburn dobil nagrado Oscar. In prav scenarist, režiser in kritik Paul Schrader bo letošnji dobitnik nagrade Amidei za avtorski opus. Na festivalu mu bodo tudi posvetili ciklus filmov, prvič v italijanščini pa bo ob tej priložnosti tudi izšla knjiga s Schraderjevimi kritikami, ki jo je uredil docent filmske smeri Dams, Roy Menarini. Tako kot že vrsto let bo tudi letos Videmska univerza pomagala krojiti vsebino goriškega festivala.

GORICA - Obnova Verdijevega korza

Trgovci želijo peš cono, občina je ne izključuje

Kolesarska steza dobrodošla novost - Obljubljajo hiter postopek

Takšen bo obnovljeni korzo, obljublja na občini

NOVA GORICA - Seja mestnega sveta

Opozicija pričakuje županovo opravičilo

»Doseženi rezultati niso le zasluga Brulca in njegovih sodelavcev«

Na zadnji, četrtkovi seji mestnega sveta novogoriške občine je svetnica Mirjam Bon Klanjšček iz liste Roberta Goloba v imenu opozicije prebrala pismo v znak protesta zoper županovo izjavo v medijih, da v mestnem svetu vladajo nenormalni odnosi in da je ogromno nepotrebnega besedičenja, kot da bi bile volitve že to jesen, ter da bi bilo bolj smotno boljše sodelovati, saj je pred mestnim svetom še veliko nalog. »Vaša izjava dokazuje, da niste dojeli pomena demokratičnega dialoga, da niste pripravljeni prisluhniti konstruktivnim in argumentiranim predlogom, ki jih na sejah sporočamo svetnice in svetniki mestnega sveta,« piše v pismu, ki so ga podpisali predstavniki Liste Roberta Goloba, LDS, SNS, Liste za kakovost življenja, SLS in samostojni svetnik Davorin Mozetič. »Vaše besede so direktni napad na institucijo mestnega sveta, ki je najvišji organ lokalne skupnosti in posredno napad na

demokratično odločitev volivk in volivcev, ki so nam zaupali mandat,« so še zapisali in dodali, da prihajajo z njihove strani številni koristni predlogi in pobude v dobro občank in občanov ter izrazili obžalovanje nad tem, da se jim obravnava kot »nepotrebno besedičenje«. Izrazili so tudi prepričanje, da so doseženi rezultati na področju okolja in prostora, stanovanjske politike in izgradnje univerzitetnega kampusa posledica dogovora v okviru Partnerstva za razvoj in sodelovanja vseh koalicijskih strank in list, zato se jim zdi nekorrektno, da si župan skupaj z najožjimi sodelavci vse omenjene dosežke prilašča kot rezultat svojega dela. V pismu podpisniki pričakujejo, da bo župan primerno vrednotil njihova prizadevanja ter vloženo znanje in trud v okviru Partnerstva za razvoj in da se bo za nekorrektno besede v sredstvih javnega obveščanja ter žalitev svetnic in svetnikov zmozel tudi opravičiti. (nn)

Obnova prvega odseka Verdijevega korza bo vzorec, po katerem bodo naknadno prekalificirali ves goriški korzo, so povedali na petkovi predstavitvi preliminarne študije v dvorani občinskega sveta, kjer se je sestala svetniška komisija za javna dela. Načrtovalci iz studia D:RH so izdelali tri različne hipoteze, občinski odbor pa je izbral hipotezo, ki predvideva razširitev obeh pločnikov, vzdolž katerih bodo speljali kolesarski stezi; danes sta pločnika široka okrog dveh metrov, po obnovi pa bo vsak pločnik s kolesarsko stezo vred širok okrog 3,5 metra (2 metra pločnik, 1,5 metra steza). Vozilom namenjeno cestišče bo posledično ožje; danes meri okrog 9 metrov, po novem bo široko 6,5 metra, parkirišča pa bodo odpravljena. Kot izhaja iz izrisa projektne rešitve, bodo med kolesarsko stezo in cesto namestili vzbokle kamnite ovire; pločnika bodo pretlakovali z nabrežinskim kamnom, cesto pa s porfirnimi kockami, ki so za Gorico značilne. Čeprav bo cesta ožja, bo prevozna v obe smeri. Iz dvorane pa se je oglasil trgovec, ki je vprašal, zakaj se niso odločili za peš cono. Odgovoril mu je župan Ettore Romoli s pojasnilom, da značilnosti obnovljenega korza dopuščajo, da se lahko za peš cono odločijo tudi naknadno.

Postopek bodo vodili s pospeškom, so povedali v petek. Prvi poseg, ki ga je dežela že financirala, predvideva obnovo odseka med križiščem z ulicama Diaz in Garibaldi ter križiščem z ulico Crispi, že takoj pa bodo poskali denar za obnovo odseka med ulicama Petrarca in Dante.

NOVA GORICA - Turistično društvo

Ekso tična drevesa ponos mesta

V Turističnem društvu Nova Gorica so poskrbeli za označitev šestnajstih eksotičnih dreves, ki stojijo okrog avtobusne postaje in vzdolž Erjavčeve ulice. Izdali so tudi zloženko z naslovom Drevesa - bogastvo Nove Gorice, v kateri je s fotografijami in tekstom - za kar je poskrbel upokojeni inženir gozdarstva Marijan Šebenik - predstavljenih vseh 16 označenih dreves. Zloženko so izdali v 5000 izvodih, od tega 3.000 v slovenskem, preostanek pa v italijanskem in angleškem jeziku.

Med 16 označenimi in v zloženki predstavljenimi drevesi so Tisa, Kavkaški krilati oreškar, Navadni jadikovec, Kitajsko dežnikasto drevo, Pavlonija, Navadni koprivovec, Kalifornijska kalocedra, Velecvetna magnolija, Črnika, Vednozeleno cipresa, Ameriški javor, Arizonska cipresa, Atlaska cedra, Himalajska cedra, Bodeča smreka in Vrba žalujska. Pred vsako od omenjenih dreves so postavili manjšo tablo s slovenskim in latinskim imenom drevesa. Kot so zapisali v zloženci, v kateri je tudi zemljevid območja vzdolž Erjavčeve ulice z označenimi lokacijami dreves, je bilo že v gradbenem načrtu predvideno, da bo Nova Gorica moderno mesto, prepleteno z zelenimi površinami. Zaradi bližine Jadranskega morja in Alp, ugodnih talnih razmer in

primerne razporeda padavin, lahko na območju mesta uspevajo zelo različne vrste rastlin. To so izkoristili načrtovalci nasadov in v mesto vnesli različne drevesne vrste z vseh koncev sveta. Če bi hoteli predstaviti vse drevesne vrste, ki rastejo v Novi Gorici, bi morali izdati kar zajetno knjigo, zato so se za začetek odločili za označitev in poljudni prikaz le dreves ob avtobusni postaji in Erjavčevi.

Kot je povedal tajnik novogoriškega turističnega društva Rajmund Kolenc, so se za ta korak odločili tudi zato, ker je postala Erjavčeva ulica po padcu meje zanimiva sprehajalna promenada za prebivalce obeh Goric in obiskovalce od drugod. »Označili smo enkratna eksotična drevesa, ki so stara toliko kot mesto, saj so ob rojstvu Nove Gorice sem prišla kot male sadike, danes pa imajo šestdeset let,« je še povedal Kolenc in dodal, da bodo prav danes razdelili zgibanke po turističnih agencijah v Novi Gorici ter izrazil prepričanje, da gre za turistično pridobitev Nove Gorice. Napovedal je tudi, da nameravajo prihodnje leto označiti še vsa neobičajna in neavtohtona drevesa od Erjavčeve ulice do Trga Evrope. S tem naj bi prispevali k temu, da Nova Gorica ne bi bila prepoznavna le kot mesto vrtnic, kar je sicer lepo in prav, ampak kot mesto zelenja in cvetja. (nn)

NOVA GORICA - V mesto prišla razstava plazilcev Anakonda

Obljubljajo več, kot ponujajo

Dvoglava boa velikanka, ki to ni, reklamiziranih 150-kilogramske anakonde in 160-kilogramskega krokodila pa ni nikjer - Slovenščina spet zapostavljena

Pred časom mi je prijatelj pripovedoval, kako je v Ljubljani obiskal razstavo z naslovom Anakonda in poskrbel za cel halo, ker ni bilo nikjer nobenega opisa razstavljenih plazilcev v slovenščini. »A si predstavljáš, da prideš sto kilometrov daleč, plačaš kar lepo vsoto za vstopnino, potem pa gledaš tiste nesrečne, v klobčič zavite in zdolgočasene živali, ne da bi vedel za kaj gre, ker so vsi napisi samo v nemščini,« je bil naenkrat spet razburjen. Povedal mi je, da je poskrbel za to, da je razstavo obiskal inšpektor, po dveh urah prerekovanja in pregovarjanja pa se je jezen in razočaran odpravil domov, ne da bi vedel, ali je inšpekcijska služba ukrepala. Kritičen je bil tudi do same razstave, češ da so obljube o dvoglavi boi velikanki, 150-kilogramski anakondi in 160-kilogramskem ter 2,5 metra dolgem krokodilu navadno zavajanje senzacij željne javnosti.

Pred dnevi je »največja razstava plazilcev na svetu« - tako jo oglašujejo - priromala tudi v Novo Gorico. Na travniku med Hitovo Perlo in ulico Gradnikove brigade so postavili velik šotor in v četrtek razstavo odprli za javnost. Ker sem kot prebivalec ulice Gradnikove brigade precej kritičen do raznih cirkusov, luna parkov in podobnih potujočih atrakcij, ki so postale na omenjenem travniku že tradicionalne in dajejo mestu vse prej kot mestni pridih, pa tudi zaradi prijateljevih negativnih izkušenj, sem bil na »Anakondo« že od vsega začetka še toliko bolj pozoren. Tako sta me takoj zmotila dva plakata pred vhodom na pri-

Obiskovalci si ogledujejo boo velikanko, ki to ni (desno); spodaj plakat s poljskim napisom

FOTO N.N.

zorišče. Na obeh je, mislim da v poljščini, pisalo (in še piše) »Senzacija - Gad z dwoma glowami«.

Kljub vsej skepsi sem se dan po otvoritvi vendarle odločil za obisk. Malo zato, da preverim, ali izjavitelje trditve držijo in o tem kaj napišem, predvsem pa zato, ker je krokodil trenutno najbolj priljubljena žival mojega dve leti in pol starega sina, tako da bi ga 2,5 metra dolga mrcina, kot so obljubljali plakati, zagotovo fascinirala. Devet evrov sem odšel za vstopnico zame in šest za malega, takoj za tem pa sem moral dodati še dva evra za fotografiranje v notranjosti, kjer je bil razstavni prostor kar lepo urejen. Najprej sva se ustavila pred terarijem, v katerem je zvit v klobčič počivala dvoglava boa »velikanka«, ki pa je prišla na svet februarja letos, da je trenutno dolga okrog pol metra. V bližini je ravno potekal »foto session« s 25-kilogramskim indijskim pitonom. Za družinsko fotografijo z velikim plazilcem je bilo treba odšteti 10 evrov in ko sem to ignoriral ter od daleč škljocnil eno fotko, sem bil deležen neodobravajočega kimanja z glavo in žuganja s prstom. Dvoglave želve ni bilo na spregled. V enem od bazenov je ždel tričetr metra dolg aligator. Terariji s kačami so bili sprva zgledno opremljeni s slovenskimi opisi, tako da sem ugotavljal, da je prijatelj iz incident v Ljubljani očitno za- legel, a se je kmalu izkazalo, da označenosti ni pravilo, proti koncu razstave pa celo, da je bolj izjema. 150-kilogram-ske anakonde ni bilo nikjer. V enem od večjih terarijev je

sicer počivala pripadnica te vrste v družbi še treh večjih kač, a so imele vse skupaj precej manj kot 150 kilogramov. Tudi o 2,5 metrskem in 160-kilogramov težkem krokodilu ni bilo ne duha ne sluha. Resda je bil razstavljen še en večji aligator, a daleč od opisanih dimenzij. Zato pa je bilo mogoče opazovati nekaj impozantnih pajkov in škorpionov med popoldanskim drežem. Podobno velja za kušarje, med katerimi so bili daleč najbolj živi predstavniki avstralske vrste Bradata agama. Ta mala žverca je sina najbolj fascinirala, saj je za razliko od vseh ostalih vsaj malo migala.

Če organizatorji ne bi pretiravali z obljubami, bi razstavo ocenil kot zanimivo, tako pa so bila pričakovanja bistveno večja od dobljenega, zaključna ocena pa, upoštevajoč že omenjene jezikovne »kikse«, negativna. »Največjo« razstavo plazilcev, ki bo v Novi Gorici na ogled do 19. julija, si je v petek med 15. in 19. uro ogledalo okrog 500 obiskovalcev. Med njimi je bilo kar precej oseb iz Italije, ki so jih na ogled privabili po Novi Gorici razobešeni plakati - tudi v italijanščini, tako da se spet ponavlja zgodba iz OBI trgovskega centra. Za otroke zna biti razstava zanimiva, če vztrajate z ogledom toliko časa, da se kateri od živih eksponatov odloči malo premakniti in si pretegniti ude, kar se tiče negativnosti tega pisanja, pa je itak že dolgo znano, da je negativna reklama boljša kot nič reklame.

Nace Novak

TRŽIČ - Jeseni osnovni tečaj jamarstva, ob teoriji tudi spusti v jame

Uspesabljajo nove člane

Skupna pobuda društev A.F. Lindner iz Ronk, ADF iz Tržiča, C. Seppenhofer iz Gorice in Kraških krtov

Za varno raziskovanje kraškega podzemlja je poleg zanimanja posameznikov nujno potrebna tudi osnovna usposobljenost. Tega se pri jamarških društvi še posebej zavedajo in kar se da redno skrbijo za usposabljanje novih članov. Od 10. septembra do 15. oktobra bo v Tržiču osnovni tečaj jamarstva. Ker gre za zahtevno nalogo, so svoje sile združili predstavniki štirih društev oziroma komisij, ki skrbijo za usposabljanje jamarjev: društvo A.F. Lindner iz Ronk, društvo ADF iz Tržiča, društvo C. Seppenhofer iz Gorice in Kraški krti. Tečaj obsega teoretski in praktični del. Prvi se bo odvijal ob četrtkih v Tržiču, in sicer v prostorih v ulici Valentinis 134, v praktičnem delu je predvidenih pet spustov v jame v naši deželi, predvsem na Tržaškem pa tudi v Benečiji.

Organizatorji so te dni že objavili razpis za udeležbo na omenjenem osnovnem tečaju. Prijavijo se lahko osebe, ki so že dopolnile šestnajst let starosti in ki nimajo zdravstvenih problemov. Ob vpisu morajo predstaviti zdravniško potrdilo, mladolletniki pa tudi pisno izjavo staršev, ki do-

voljujejo obiskovanje tečaja. Teoretični in praktični del tečaja bodo vodili inštruktorji in pomožni inštruktorji italijanske jamarške zveze, ki bodo maksimalno pozornost namenjali tudi varnosti. Kljub temu organizatorji odklanjajo odgovornost za morebitne nezgode ali povzročeno škodo med izvajanjem tečaja.

Ob prijavi je treba vplačati 100 evrov prispevka. Rok za prijave zapade 10. septembra, to je do samega začetka tečaja, ki bo potekal, kakor že prej omenjeno, ob četrtkih zvečer, medtem ko bodo ekskurzije ob nedeljah. Prva ekskurzija bo 13. septembra in bo predvidevala obisk kamnoloma v Repniču z rezervno varianto. Prijave že sprejemajo na sedežih vseh društev, ki sodelujejo pri pobudi in kjer interesentom nudijo tudi podrobnejše informacije. Pri Kraških krtih skrbita za izobraževalno pobudo Michele de Lorenzo (334-6012657) in Srečko (Felice) Visintin (335-5421420), Sicer pa nudijo informacije tudi na spletni strani društva www.kraski-krti.net ali preko naslova elektronske pošte micheledelo@tiscali.it.

Kraško podzemlje

FOTO V.K.

GORICA - Študent centra Komel

Desetica s pohvalo na konservatoriju Tartini

Mladi glasbeniki danes popoldne na goriškem gradu

Na Slovenskem centru za glasbeno vzgojo Emil Komel v Gorici se veselijo izrednega uspeha, ki si ga je zasluženo priboril njihov študent Giuseppe Guarnera. Pred dvema letoma je s Sicilije, kjer je na konservatoriju v Catanii opravil študij srednje stopnje, prišel v Gorico v razred prof. Sijavuša Gadžijeva. Tu je nadaljeval in pripravil diplomski program. Nadarjen pianist je v naši deželi na številnih nastopih in samostojnih recitalih že večkrat osvojil poslušalce s svojo izredno muzikalnostjo. Letos je igral v koncertni sezoni Kulturnega centra Lojze Bratuž, in sicer Mozartov Koncert v Es-Duru K271 z orkestrom Arsatelier pod vodstvom Marca Feruglia. S samostojnim koncertom je nastopil v okviru Snovanj '09, dne 22. maja v Palači Attems, prejšnji teden pa v dvorani pokrajinskega muzeja na Goriškem gradu. Z zahtevnim, poldrugo

uro dolgim programom je v petek, 10. julija, osvojil tudi izpitno komisijo tržaškega Tartinija, ki mu je prisodila desetico s pohvalo. Priznanje gre seveda tudi njegovemu mentorju, ki nam je s svojim visoko kvalificiranim delom na Goriškem podaril še toliko lepih užitkov.

Z nastopom mladih glasbenikov se bo danes zaključil poletni tečaj profesorjev Sijavuša Gadžijeva in Črtomirja Šiškočiča, ki je potekal na pobudo Arsateliera na sedežu centra Komel od 6. do 12. julija. Udeležilo se ga je sedem pianistov in šest violinistov; poleg Goričanov so prišli na tečaj študentje iz Vidma, Tolmina, Ljubljane in Škofje Loke. Na prireditvi, ki bo ob 18.30 v pokrajinskem muzeju na goriškem gradu, bodo organizatorji podelili potrdila o obisku tečaja, izbrani tečajniki pa bodo izvedli pester program klavirske in violinistične literature.

lander - L'ultimo Vichingo». Dvorana 3: 17.50 - 20.00 - 22.00 »La rivolta delle ex«. Dvorana 4: 17.45 - 20.00 - 22.00 »St. Trinian's«. Dvorana 5: 18.00 - 20.10 - 22.00 »Look both Ways - Amori e disastri«.

KRMIN

DVORIŠČE OBČINSKEGA GLEDALIŠČA: 21.30 »Star Trek - Il futuro ha inizio«.

Čestitke

MePZ Jacobus Gallus iskreno čestita MePZ LOJZE BRATUŽ za zlato priznanje na prestižnem tekmovanju Seghizzi.

Čestitamo MATEJI JARC za uspešno opravljena malo maturo in izpit iz teorije na tržaškem konservatoriju G. Tartini. Mama, tata, Maja in Denis.

Obvestila

AŠKD KREMENJAK iz Jamelj prireja 14. zamejski festival Diatlon 2009 v večnamenskem centru v Jamljah danes, 12. julija: ob 10. uri vpisovanje za otroški ex-tempore, od 14. ure do 15.30 vpisovanje godcev na diatonično harmoniko, ob 16. uri začetek nastopov harmonikarjev, sledila bo podelitev priznanj udeležencem in nagrad zmagovalcem, nagrajevanje otroškega ex-temporeja ter ples s skupino Mladi kraški muzikanti.

KNJIŽNICA DAMIR FEIGEL obvešča, da je odprta od 8. do 16. ure. Za dopust bo zaprta od 17. do 28. avgusta. OBČINSKA KNJIŽNICA v Sovodnjah bo

zaprta za poletni dopust od 13. do 31. julija.

ZSKD obvešča, da so do 11. septembra uradi odprti od ponedeljka do petka med 9. in 13. uro.

NA MIRENSKEM GRADU bo danes, 12. julija, ob 16. uri novomašnik Mirko Butkovič daroval novo mašo.

TABORNIKI RMV sporočajo, da bo odhod na tabor v ponedeljek, 13. julija iz sežanske železniške postaje. Zbirališče ob 8.00 v krajih (kdor nima srajce, naj nosi rodovo majico in ruto). Odhod vlaka ob 9.23. Uro prihoda iz taborjenja v ponedeljek, 27. julija bomo še sporočili. Taborniški srečno!

KD SKALA organizira med 15. in 31. julijem moški amaterski in ženski nogometni turnir s pričetkom ob 19.15 na nogometnem igrišču v Gabrjah.

ZŠŠDI obvešča, da bo do petka, 24. julija, goriški urad zaprt.

Izleti

DRUŠTVO SLOVENSKEH UPOKOJENCEV za Goriško prireja v soboto, 1. avgusta, piknik z izletom v Spilimbergo za obisk svetovno znane šole mozaikov ter ogled mesta in okolice. Sledil bo odhod v restavracijo Pri starem trajektu ob Tilmentu za kosilo, srečelov in družabnost. Prijave sprejemajo čim prej Saverij R. (tel. 0481-390688), Ivo T. (0481-882024), Ema B. (0481-21361) in Ana K. (0481-78061). Predujem 20 evrov.

Mali oglasi

DAJEM V NAJEM dve stanovanji v mirnem kraju v centru Gorice (ul. Pellis 42) s samostojnim vhodom in z garažo za

dva avtomobila. Prodajam gliser Gobbi 5,20 m z motorjem Johnson 75HP in prikolico za prevoz; tel. 0481-390688. NA RAJONSKEM PRAZNIKU V GASI v Sovodnjah so v sredo, 1. julija, našli dva pozabljeni jopiča: moški modre barve in otroški »beige« barve; lastnika naj se javita na tel. 0481-882215 (Maura).

Poslovni oglasi

MAMICE POZORI! VZGOJITE-LJICA prejme skupino prvošolcev za pisanje domačih nalog in druge dejavnosti.

Tel.: 334-1243766

Prispevki

V spomin na Jožeta Batističa darujeta Bernard in Vida 50 evrov za sekcijo VZPI-ANPI Sovodnje.

Namesto cvetja na grob strica Jožeta darujejo bratje Buzin 150 evrov za vzdrževanje spomenika padlim v Ruپی.

Namesto cvetja na grob Jožeta Batističa daruje Srečko z družino 30 evrov za vzdrževanje spomenika padlim v Ruپی.

V spomin na sosedo Jožeta Batističa daruje družina Pahor 50 evrov za vzdrževanje spomenika padlim v Ruپی.

V spomin na Loredano Fabbro prispevajo mož Pepi, sin Paolo in hči Sabrina 100 evrov za moški pevski zbor Jezero.

V spomin na Loredano Fabbro darujejo mož Pepe, sin Paolo in hči Sabrina 50 evrov za zadruogo Dol-Poljane.

V počastitev spomina dragega Aleša darujejo družine Comel, Cussigh, Korošec, Pahor, K. Primožič in S. Primožič 300 evrov za humanitarno združenje Zdravniki brez meja (»Medici senza frontiere«).

Namesto cvetja na grob Natka Antonija daruje brat 100 evrov za društvo krvodajalcev iz Sovodnej.

Pogrebi

JUTRI V GORICI: 11.00, Jolanda Visintin vd. Biteznich (iz Trenta) na pokopališču; 11.30, Maria Relli vd. Rossi iz splošne bolnišnice v cerkev Sv. Justa in na glavno pokopališče.

JUTRI V LOČNIKU: 11.00, Eleonora Carroll iz bolnišnice Sv. Justa v cerkev in v Spineo za upepelitev.

JUTRI V RUPI: 14.00, Anna Medvedič vd. Kosič (iz bolnišnice v Krmini ob 13.30) v cerkvi in na pokopališču.

JUTRI V FOLJANU: 14.00, Mauro Fumis (od 12. dalje) na pokopališču.

JUTRI V TRŽIČU: 9.50, Mario Calligaris iz bolnišnice v cerkev Sv. Nikolaja in v Trst za upepelitev.

ZAHVALA

Jože Batistič

Iskrena zahvala vsem, ki ste na katerikoli način počastili našega dragega.

Posebna zahvala zdravniku Cijan, ki je pokojniku vedno stal ob strani, ustanovi A.D.I., gospodoma župnika Žerjalu in Staziju ter pevskima zboroma Rupa-Peč in Srake.

Družina

Rupa, 12. julija 2009

9.7.2001

9.7.2009

Vedno si med nami.

Pepe

Vsi tvoji

Sovodnje, 12. julija 2009

Odbornik Cosma s skupino osmih Goričanov in z njihovimi mopedi znamke Benelli; na izročitvi nagrad v parku županstva se jim je pridružil tudi Markovič (prvi na desni)

BUMBACA

S starodobnimi mopedi Benelli skozi tri države

Osem Goričanov z vrhano mero domotožja po mladostnem obdobju se je prejšnji konec tedna podalo na pot s starodobnimi mopedi znamke Benelli (tistimi s tremi prestavami). Pobudo je dal Aleš Markovič, ki se pa ture nazadnje ni mogel udeležiti. Osem mopedistov je v manj kot treh dneh obiskalo kar tri države. Iz Italije so šli v Slovenijo, od tod v Avstrijo in nato nazaj v Italijo. Startali so iz Grojne, pri Gorici, in prespali na Vršču, od koder so se dan kasneje spustili v Kranjsko goro. Po osvežitvi v Blejskem jezeru so prek prelaza Korensko sedlo prišli v avstrijski Šmohor. Tam je eden od Benellijev odpovedal, vendar ga je osmerica kmalu popravila in je bil nato še hitrejši od ostalih. Po prenočitvi v Šmohorju so se vrnili v Italijo prek prelaza Pramollo. Občinski odbornik Sergio Cosma je v petek nagradil osem popotnikov, »pohvalil« pa je tudi mopede, ki so se po tolikih letih znali spet izkazati.

Kam po bencin

Danes so na Goriškem dežurne naslednje bencinske črpalke:

GORICA

ESSO - Ul. Aquileia 40
ESSO- Ul. Lungo Isonzo 77
ERG- Ul. San Michele 57
AGIP- Ul. Trieste 179

TRŽIČ

SHELL- Ul. Boito 43
AGIP- Ul. Matteotti 22
ERG- Ul. G.F. Pocar

KRMIN

OMV- Drev. Venezia Giulia 53

GRADIŠČE

SHELL- Drev. Trieste 50/a

RONKE

AGIP- Ul. Redipuglia, na državni cesti 305 km 14+

ŠTARANCAN

AGIP- Ul. Trieste 47

MARIAN

AGIP- Ul. Manzoni 164

ŠKOCJAN

AGIP- Ul. Battisti 22 (Pieris)

ROMANS

AGIP- Ul. Aquileia 34

Lekarne

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

TRAMONTANA, ul. Crispi 23, tel. 0481-533349.

DEŽURNA LEKARNA V KRMINU

STACUL, ul. F. di Manzano 6, tel. 0481-60140.

DEŽURNA LEKARNA V MARIANU

CINQUETTI, ul. Manzoni 159, tel. 0481-69019.

DEŽURNA LEKARNA V RONKAH

ALL'ANGELO, ul. Roma 18, tel. 0481-777019.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU

OBČINSKA 2, ul. Manlio 14 A/B, tel. 0481-480405.

Kino

V GORICI DANES IN JUTRI

KINEMAX Dvorana 1: 17.40 - 20.30 »Transformers - La vendetta del caduto«.

Dvorana 2: 17.45 - 22.00 »Star Trek«;

20.00 »La rivolta delle ex«.

Dvorana 3: 18.00 - 20.00 - 22.00 »Il mondo di Horten«.

V TRŽIČU DANES IN JUTRI

KINEMAX Dvorana 1: 17.40 - 20.30 »Transformers - La vendetta del caduto«.

Dvorana 2: 17.45 - 20.00 - 22.10 »Out-

n

nedeljske teme

PO ZAKLJUČKU VRHA DRŽAVNIKOV V L'AQUILI

G8: Kot predvideno, uspela predstava, brez zavezujočih sklepov

DUŠAN UDOVIČ

Vrh G8 je šel mimo tako, kot so mnogi opazovalci predvidevali in napovedovali. O koristnosti srečanja najvplivnejših državnikov sicer ne gre dvomiti, saj se globalizirani svet spoprijema s tolikšnimi problemi, da jih nobena država ni sposobna reševati sama, soodvisnost in zavest o tem, da drugih poti ni, sta vse odločilnejša faktorja. Vendar je G8 v L'Aquila dokončno potrdil, da je formula kluba ekskluzivnih osmih povsem prežive-la. G8 je tako doživel svoj labodji spev in tako bo očitno že od napovedane-ga jesenskega srečanja v Pittsburgu v veljavi razširjena oblika podobnih srečevanj. Pri čemer ni misliti, da bi strateško pomembne meddržavne dogovore, ki zadevajo urejanje finančnih trgov, svetovnega gospodarskega ustroja in podnebne spre-

membe sprejemali brez neposredne soudeležbe držav v razvoju, od katerih sta dve, Kitajska in Indija, dejansko že veselili. Že pravkar zaključeni vrh je svojo lastno formulo v bistvu presegel, saj je bilo sodelujočih državnih poglavarjev preko štirideset.

Druga pričakovana ugotovitev zadeva dejstvo, da tudi pravkar minuli vrh, tako kot že drugi pred njim, ni bil v stanju sprejeti zavezujočih sklepov. Za na splošno pozitivnim rezultatom srečanja se skrivajo mnoga razhajanja o bistvenih vprašanih in minilo bo še dolgo časa, preden bo postal vidnejši obris nekega realnega »svetovnega vodstva« z zavezujočo besedo in odločitvami.

Še največ soglasja je bilo na vrhu glede gospodarstva, posebej kar zadeva njegovo liberalizacijo in zagotovitve vzdržnosti javnih financ. Vtis pa je, da dlje od splošnih načel de-

klaracije ni šlo in je jedro argumenta preloženo na razširjeni jesenski vrh v Pittsburgu. O podnebjju in zmanjšanju izpustov, krivih za toplogredne pline, pa je prišlo do občutnih razhajanj, ki sicer tudi niso novost. Kitajska je bila proti znižanju emisij in tako znova postavila v ospredje pravico do razvoja, ki naj bi bila po njeni oceni v protislovju z velikimi investicijami, ki jih terjaja prehod na obnovljive vire energije. Tudi dogovor o zmanjšanju količine emisij do leta 2050 pušča odprtih nemalo vprašanj. Kot prvo, kdo bo odgovoren za te dogovore, ki nimajo formalne trdnosti, glede na to, da od sedanje generacije svetovnih liderjev takrat zanesljivo ne bo nikogar več med živimi. Po nekaterih ocenah sedanja generacija tako prestavlja reševanje vprašanja na generacijo lastnih otrok, kar ni ravno etično. Kritiki tako dolgoročnega da-

tuma postavljajo v ospredje potrebo po vmesnih ciljih in mehanizmi preverjanja, ki sedaj dejansko ne obstajajo. Kot je znano, je tudi Kiotski dogovor, ki bo zapadel leta 2012, sprodiral skupine tako imenovanih »krepostnih« držav, ki dogovorejena pravila o omejevanju emisij izvajajo, in »nekrepostnih«, ki se dogovorov ne držijo. Za kroniko naj spomnimo, da med slednje sodi tudi Italija, ki je glede uvajanja obnovljivih virov energije krepko v zaostanku.

Odločen zasuk v politiko obnovljivih virov energije pa dejansko zadeva bolj ekonomsko politiko kot okoljsko, ki je lahko le posledica preokreta industrijske proizvodnje. Nemčija in Španija sta, denimo, to zelo dobro razumeli in v tem sektorju ustvarili več stotisoč novih delovnih mest. Najbolj svež primer pa je vsekakor Barack Obama s svojo odločno »green economy« katere motor je okrepljena vloga države pri reševanju bank in velikih podjetij v težavah.

Kar zadeva mednarodna krizna žarišča so bili tokrat v ospredju »samo« trije aktualni problemi, kar je relativno malo, če upoštevamo podobna srečanja še v bližnji preteklosti. Ob zaskrbljenosti zaradi nemirov, ki so izbruhnili po volitvah, je Iran dobil opozorilo, naj se glede jedrskih poskusov ne igra z ognjem, voditelji G8 pa so obenem obsodili raketne poskuse Severne Koreje. Kot tretji problem je bil v ospredju bližnjevzhodni konflikt, glede katerega je bila potrjena volja po oblikovanju palestinske države poleg izraelske. Konflikt v pokrajini Sinkiang, ki je povzročil predčasni odhod kitajskega predsednikaz Vrha, pa je še presvež, da bi lahko prišel na dnevni red. Razmer v Afganistanu in Pakistanu se je Vrh dotaknil le bežno, iz srečanja pa sta izšla tudi predloga za dve pomembni konferenci. Prva, ki jo je predlagala Rusija, zadeva mir na Bližnjem vzhodu in bo še letos potekala v Moskvi. Drugo srečanje na vrhu in sicer o jedrski varnosti, je predlagal ameriški predsednik Barack Obama in naj bi po napovedi potekala marca prihodnje leto v Washingtonu.

Na Vrh v L'Aquila je močno odmeval tudi sklep o dodelitvi dvajsetih milijard dolarjev za boj proti lakoti v svetu. Čeprav se je pri tem marsikdo vprašal, ali gre za svež denar ali zgolj izpolnitev doslej neizpolnjenih obveznosti, ki so bile sprejete na preteklih vrhovih svetovnih liderjev. Tudi s tega vidika je Italija na črnem spisku, česar ni mogla prikriti evforija svetovnega vrha v L'Aquila. Vsekakor pa je na obljubljeni milijarde prišla tudi pripomba, da je čas miloščin, pa četudi pomembnih, minil in je treba revnim državam predvsem zagotoviti možnosti razvoja. In seveda, tudi če je bila pomembna vsota dodeljena, je sedaj vprašanje, kdo bo ta denar delil in po kakšnih merilih. Vprašanja so več kot uместna glede na bridke izkušnje iz preteklosti, ko je veliko milijard pomoči mednarodne skupnosti za revne države poniknilo neznano kam ali končalo na nepravih naslovih.

Kakorkoli že, po splošnih ocenah je bil italijanski vrh G8 uspešen. Tako vsebinsko kot organizacijsko je vse potekalo brez zapletov in nazadnje se je izkazala kot uspešna tudi tolikanj osporavana izbira potresnega območja Abrucov za mednarodno srečanje. Simbolika razrušenega mesta je delovala po načrtih in pridala srečanju človeško dimenzijo ter solidarnostni naboj. Sam predsednik vlade Berlusconi, ki je pred srečanjem kazal vidne znake zaskrbljenosti, v strahu, da ne bi njegove osebne afe-re skalile ozračje vrha in njega samega postavile na sramotoilni oder, je obzrdaal svoj protagonizem in opravil vlogo gostitelja brez tveganih potez in

domislic, zaradi katerih si v svetu ni prislužil ravno najboljšega slovesa. Pri tem je pomagal apel predsednika republike Napolitana, ki je italijanske politike vprašal za nekaj dni premirja. Tega se je držala Demokratska stranka, na pa tudi Di Pietrova Italija vrednot, ki je s plačano objavo cele strani v angleškem dnevniku The Guardian opozorila, da je italijanska demokracija v nevarnosti. Vprašanje je, koliko ji je takšna poteza koristila, potem ko se je vrh G8 v L'Aquila po splošnih ocenah domačih in tujih opazovalcev vendarle izkazal kot uspeh. Resnici na ljubo, sam predsednik vlade Berlusconi ni zmoget dostojanstveno uživati v vlogi zmagovalca in si je včeraj, takoj po zaključku srečanja, v običajnem stilu pripel na prsi vse zasluge in povsem neumestno, brez realnega razloga grobo napadel opozicijo, kot da bi hotel dati signal: sedaj so ugledni gostje odšli in se lahko vrnemo v naš blatni dol.

Komentatorji in ocenjevalci svetovnega Vrh pa so si edini, da je bil pravi protagonist srečanja ameriški predsednik Barack Obama. To je bilo prvo njegovo tovrstno srečanje, zato je vladalo zlasti zanj veliko pričakovanje. In Obama je tudi tokrat potrdil vse svoje vrline politika in človeka, zaradi katerih je na predsedniških volitvah doživel tolikšen triumf. Namesto nekdanje ameriške arogance in značilnega pritiska na sogovornike, je bila tokrat v ospredju Amerika dialoga, ki išče zase doma in za svojo vlogo v svetu novih poti. Obama je s svojim gosposkim obnašanjem »normalnega človeka«, ki se je tudi sposoben na cesti skloniti, da pobere prazno steklenico in jo vrže v koš, osvojil politične sogovornike in navadne ljudi. Ne da bi se posebej trudil je zasenčil celo francoskega predsednika Sarkozyja, ki še zlasti slovi po tem, kako zna na mednarodnih srečanjih odigrati vlogo primadone. Skoraj mimogrede je Obama opravil zgodovinski stisk roke z libijskim predsednikom Gadafijem, nekoč zapriseženim sovražnikom Združenih držav Amerike. Ta enostavna gesta lahko pove več od desetih mednarodnih konferenc, tako kot jo opravi Obama. Skupni jezik je ameriški predsednik našel tudi s papežem Ratzingerjem, kljub nekaterim bistveno različnim pogledom.

Obama pa je na gosposki način pripomogel k uspehu Vrh predvsem z odnosom do gostitelja Berlusconi. To je marsikoga presenetilo, kajti v minulih tednih je bilo slišati več namigov o nezadovoljstvu ameriške administracije glede Berlusconijeve politike. Govor je bil o domnevno pretesnem prijateljstvu z ruskim premierjem Putinom, znano pa je tudi, da je bil Berlusconi trden zaveznik Busheve politike odklanjanja omejevanja izpustov toplogrednih plinov. Obama pa je že takoj po prihodu v Italijo vljudno ponudil roko gostitelju, Berlusconi pa je pomen tolikšne ponudbe takoj razumel in jo seveda spretno »unovčil«, tako kot zna samo on.

Kot zapisano bo prihodnji mednarodni vrh jeseni v ameriškem Pittsburgu, takrat pa se bo formula dokončno prelevila v G20. Prehod ne bo enostaven, kajti z zvišanjem števila udeležencev bo postalo zahtevnejše tudi dogovarjanje. Ni dvoma, da bodo vse večjo vlogo v prihodnjih mednarodnih sestavah igrale azijske velesile na pohodu, kot so Kitajska in Indija. Vloga Italije pa bi se v takih zasedbah zelo verjetno utegnla še dodatno zmanjšati, zato bo Vrh v Abrucih verjetno zadnji, kjer je Italija ime-la vidno vlogo in se je, to je treba priznati, izkazala kot gostitelj in organizator.

Simbol Alzacije je štorklja, zelo razpoznavne so tudi barvne hiše. Med obiskom Sveta Evrope je skupino sprejel Matjaž Gruden. V taborišču Struthof je največ pozornosti pritegnila vitrina, posvečena Borisu Pahorju. Simbolična nagrada najprijaznejših izletnic je romala v roke dveh energičnih Barkovljank, Ide in Lili

POTOVANJE PRIMORSKEGA DNEVNIKA

Alzacija - dežela, v kateri ne bo nihče rekel, da je Nemec ...

BESEDILO IN FOTOGRAFIJE POLJANKA DOLHAR

»Prebivalci Alzacije smo po mentaliteti Nemci, po srcu pa Francozi,« je že prvi dan povedala Valerie, dobro pripravljena vodička z izostrenim smislom za humor. Njene besede so med nekaterimi izletniki Primorskega dnevnika, ki so se konec maja odločili za potovanje v Alzacijo (pripravila ga je agencija Aurora, ki jo je na potovanju zastopal prijazen vodič Jure), naletale na začudenje: po petih dneh spoznavanja alzaškega sveta pa si je najbrž marsikdo premislil. Alzacija, najmanjša in druga najbogatejša francoska regija, res v marsičem spominja na nekatere nemške dežele, njeno narečje vsebuje številne nemške elemente, tudi krajevno prebivalstvo pa je marsikdaj prav nemško "kvadratasto". »A nihče ne

bo rekel, da je Nemec. Tridesetletna vojna in nacizem sta neizbrisno zaznamovala te kraje. Moja babica, ki je bila prisiljena obiskovati nemške šole in je torej nemščino dobro obvladala, ni po vojni izgovorila ene same nemške besede. Brala je nemške revije in gledala nemško televizijo, v nemščini pa ni želela več spregovoriti.«

Boleča zapuščina zgodovine

Alzacija leži ob meji z Nemčijo in Švico, obenem pa tudi ob Renu, ki je skozi stoletja omogočal bogato izmenjavo blaga, idej in ljudi. Zaradi svoje ugodne lege in naravnih bogastev (»V gorski verigi Vogezov so kopali prav vse, samo zla-

ta ne,« trdijo v Alzaciji), se je znašla sredi hudih konfliktov.

Najhuje je bilo v dolgem obdobju med letoma 1870 in 1945, ko sta se Francija in Nemčija borili na nasprotnih bregovih. Francosko-pruska vojna (1870-71) se je zaključila s francosko predajo ...in posebnim »darilom« Nemčiji: Alzacija je bila priključena Nemčiji, prebivalcem pa je bila dana možnost, da izberejo, kje želijo živeti. 130.000 tako imenovanih opantov je zapustilo Alzacijo in se preselilo v Francijo, od tu pa tudi drugam. Bala je imela tudi ameriški predsednik Obama alzaške prednike ...

Po 1. svetovni vojni (v Verdunu je potekala tristo dni dolga bitka, ena najhujših v evropski zgodovini) se Alzacija

vrne pod francosko oblast, povratek pa ni tako rožnat kot bi želelo krajevno prebivalstvo, saj skuša oblast zadušiti krajevne tradicije in avtonomijo. Kljub temu se ob začetku 2. svetovne vojne (1939) veliko Alzačanov prostovoljno pridruži francoski vojski. Že leto kasneje pa si Hitlerjeva Nemčija priključi Alzacijo in ko okupator vsili krajevnemu prebivalstvu obvezno služenje vojaščine v Wehrmachtu ali S.S., doleti Alzačane nova tragedija: člani iste družine se borijo v sovražnih vojskah ...

»Deželo so skušali povsem germanizirati: naš jezik je bil prepovedan, otroci so morali čez noč obiskovati samo nemške šole. Zasedba je bila izredno kruta, očeta moje tašče so nacisti ustrelili, ker je na cesti zapel Marselejo,« je pojasnila Valerie. In spomin tržaških in goriških izletnikov je takoj romal v domače kraje, k povsem slični zgodovini. In seveda k pisatelju Borisu Pahorju, ki je na lastni oči videl obe raznarodovalni politiki: fašistično in nacistično.

Po alzaških sledih pisatelja Borisa Pahorja

V Vogezih, ki jih danes štiti deželni naravni park, so leta 1941 nacisti zgradili eno svojih taborišč. Ali bolje rečeno: zgradili so jo njihovi jetniki, v prvi vrsti tisti iz taborišča Sachsenhausen v bližini Berlina. Do taborišča se vzpenja okrog osem kilometrov dolga pot, ki so jo prav tako zgradili deportiranci. Ob našem prihodu do terasastega taborišča, od koder se razprostira lep razgled na bujne gozdove in bližnje vrhove, je kraj spomina sameval v zgodnjem jutranjem soncu: ob našem odhodu je bilo parkirišče prepolno avtobusov. Taborišče Natzweiler-Struthof in Center evropskega deportiranja, ki so ga tu odprli leta 2005, privablja k sreči številne goste, v prvi vrsti šolsko populacijo.

Po letu 1943 so bili v tem taborišču zaprti predvsem politični nasprotniki 3. Reicha, tisti, ki so na jetniških oblačilih nosili črki N.N. (Nacht und Nebel - noč in megla, po imenu dekreta, s katerim so hoteli nacisti uničiti svoje nasprotnike). Mimo lesenih barak, na večino katerih spominjajo danes samo tlorisni obrisi, je šlo 52.000 jetnikov: od 10

do 12.000 ljudi je tu tudi za vselej ostalo. Zaradi nečloveških razmer, krutih znanstvenih preizkusov, vislic in krematorijske peči. Vsem žrtvam je francoska država postavila kamnit memorial, v katerem je vklesana podoba neznanega taboriščnika, in jim posvetila ploščo z napisom: V spomin na vse deportirance, ki so tu umrli za svobodo.

Med tistimi, ki so bili zaprti v alzaškem taborišču, a so se k sreči »vrnili med žive«, je bil tudi Boris Pahor: svojim tukajšnjim sotrpinom je posvetil svoj roman Nekropola. Center evropskega deportiranja pa je pisatelju posvetil posebno vitrino: v njej je shranjena fotografija mladega deportiranc, portret, osebni dokument in Pahorjev življenjepis. Na vitrino so izletniki Primorskega dnevnika za trenutek položili slovensko in italijansko izdajo Nekropole; slednjo so ob koncu potovanja podarili vodički Valerie.

V srcu Evrope

Strasbourg je ena od evropskih prestolnic. Tu občasno plenarno zaseda evropski parlament (zasedanja komisij so v Bruslju, administrativni organi pa v Luksemburgu), tu imajo sedež številne evropske institucije. Na primer Svet Evrope, ki so ga leta 1949 ustanovili v mestu ob francosko-nemški meji

tudi z namenom, da bi pripomogel k pomiritvi odnosov med obema dolgo sovrážnima državama. Danes šteje 47 držav članic.

V Svetu Evrope, ki mu trenutno predseduje Slovenija, že štirinajst let dela tudi Matjaž Gruden: vnuk nabrežinskega Slovenca, sin dopisnika RTV Slovenija iz Trsta Igorja Grudna ter nekdanji protagonist filmske uspešnice Sreča na vrhvi (pisalo se je leto 1977), opravlja danes zelo pomembno funkcijo, saj je politični svetovalec in glasnik generalnega sekretarja. Gruden je goriško-tržaški skupini predstavil glavne naloge te najstarejše evropske institucije, ki jo, kot je sam priznal, marsikdo zamenjuje za Evropsko unijo. Svet Evrope je neke vrste evropska Organizacija združenih narodov, ki skrbi predvsem za varstvo človekovih pravic, demokracije in pravne države.

Pod okrilje Sveta Evrope spada tudi Evropsko sodišče za človekove pravice, edini primer institucije, kjer lahko posameznik toži državo. Sodišče ima od leta 1995 sedež v veliki stekleni palači, delo arhitekta Richarda Rogersa (v Trstu ga poznamo po načrtu za bencinsko črpalko na nabrežju, ki so jo pred kratkim spremenili v Postajo Rogers). Trenutno ima sodišče sto tisoč sodb zaostanka ...in to kljub temu, da zaposluje sedeminštirideset sodnikov in petsto

pravnikov oziroma asistentov. Pritožbe je res veliko, čeprav se samo pet odstotkov letih tudi spremeni v »primer«: v četrtini vseh primerov je na zatožni klopi Rusija ...

Sodišče nadzoruje izvajanje raznih konvencij, ki jih sprejmejo članice Sveta Evrope, na primer tisti o človekovih pravicah ali zaščiti manjšin. Najaktualnejše konvencije so bile posvečene boju proti kriminalu na internetu, nasilju in izkoriščanju otrok, trgovini z ljudmi. Da so v Svetu Evrope zelo pozorni do človekovih pravic, smo se lahko prepričali tudi na lastne oči. Ob vstopu je vsak obiskovalec dobil prepoznavno izkaznico: na nekaterih je bil ob datumu natisnjen iznakaženi ženski obraz s pripisom: Vstavite domače nasilje nad ženskami.

Med važnimi nalogami SE je tudi tako imenovani monitoring oziroma nudenje pomoči pri utrjevanju demokratičnih sistemov in političnih, zakonodajnih ter ustavnih reform (na primer pri reformah sodnega sistema v državah, ki pristopajo k Evropski uniji).

Strasbourg tudi mesto štokelj in kanalov

Alzaška legenda pravi, da morajo ženske, ki bi rade otroka, pustiti kocko sladkorja na domačem balkonu in upati, da je naslednje jutro ne bo več. Kajti to bi pomenilo, da je štoklja »prejela naročilo« ...in da se sedaj trudi, da bi z dna vodnjaka potegnila dojenčka: zato imajo štoklje tako dolge kljune.

Štoklje, simbol Alzacije, rade gnezdi v Evropski četrti Strasbourga, a najbrž bolj zaradi bližine parka Orangerie (sedemindvajset hektarjev zelene površine, ki jo skozi vse leto ureja trideset vrtnarjev) ... kot zaradi sladkorja. Do parka in evropskih institucij je mogoče prpluti tudi reki Ill. Plovba po strasbourških kanalih je res posebno doživetje. Na ladjici, prekriti s stekleno streho, dobi vsak potnik slušalke, s pomočjo katerih spoznava mestne znamenitosti in zgodovino.

Strasbourg je bil do 19. stoletja večja vas, ki se je pod nemško oblastjo začela spreminjati v prestolnico Reichslanda, na kar spominjajo velike palače v pruskem stilu in široke ulice Nemške četrti. Predel La Petite France spominja na čase, ko so v starem mestu živeli mlinarji, ribiči in strojarji. Tu je leta 1792 glasbenik Claude Joseph Rouget de Lisle spisal Bojno pesem renke armade: ker so jo vojaki iz Marseilla takoj vzeli za svojo, so jo kmalu preimenovali v Marseljezo.

Danes je Strasbourg urejeno in prijazno mesto, kjer je tretjina prebivalstva mlajša od petindvajset let in kjer univerzo obiskuje skoraj 45.000 študentov. Ti se tako pod soncem kot pod zvezdami radi ustavljajo na rečnih bregovih ali kolesarijo po petsto kilometrov dolgem omrežju kolesarskih stez. Težave s prometom so oblasti rešile z gradnjo velikih parkirišč ob mestnih vpadnicah: celodnevno parkiranje stane 2.80 €, v ceno pa je vključeno do sedem povratnih tramvajskih vozovnic. Tramvaji vozijo po tračnicah, ki so prekrte z lepo pokošeno travo, v parkih imajo tudi kužki svoja zagrajena »stranišča« ...

Vinska cesta do skrbno urejenih vasic

Poglavje zase zahteva čudovito urejena alzaška pokrajina. Lep razgled nanjo se razprostira iz gradu Haut-Koenigsbourg (zato je bil v zgodovini tudi pomembna obrambna postojanka). Mesteci kot sta Colmar (ki nima nobene zve-

ze z istoimensko znamko športne opreme) in Obernai očarata s svojimi kanali in visokimi živobarvnimi hišami: hišni zidovi so bili tu že v 19. stoletju pobarvani v rožnato, rumeno, modro, ali zeleno barvo, saj so stene prepletkali z barvili, ki so jih uporabljali v tekstilni industriji. Alzaška mesta pa očarajo zlasti s svojim urejenim in lepim videzom. »Mesteca in vasi tekmujejo med sabo, katero bo lepše urejeno, kje bodo balkoni bolj polni rož in zelenja, kjer bodo vrtovi bolj urejeni, kateri kanali bodo bolj »cvetoči«. Posebna komisija nato ocenjuje videz vasi in nagradi najlepše.«

Alzacija je tudi bogato vinorodno področje. Trte se razprostirajo na ob-

močju 13.000 hektarjev, letno tu proizvedejo 150 milijonov steklenic: alzaško vino morajo po zakonu ustekleničiti na domačih tleh. Med raznimi dišečimi belimi vini je bil do nedavnega tudi alzaški tokaj, toda tudi Francozi so izgubili »bitko« z Madžari ...in tržijo sedaj sivi pinot.

Baje si Alzacija posebno zasluži obisk v času trgatve, ko so vasi polne trgачev in veselja. Ali pa na prvo septembrsko nedeljo, ko v mestecu Ribeauvillé poteka praznik piščalk. Za vstop v mesto in ogled spreveda okrašenih vozov je treba odšteti 7 €: v to ceno pa je vključen tudi kozarec in vino ...vseh mestnih fontan, ki na ta dan, izjemoma, ne točijo vode ...

Na fotografijah: pod naslovom skupinska slika ob izletu Primorskega dnevnika na Otočec; spodaj levo Ljudski tabor v Sovodnjah leta 1949, desno pevski zbor Briški grič iz Števerjana.

IZKUŠNJA IZ DELA V NEKDANJI »PROSVETI«

Zavedajmo se: Na jeziku stojimo ali pademo!

GORAZD VESEL

Pred kratkim sem se »sprehobil« po svojem »podstrešju« in našel več novic iz prvih povojnih let. Za iztočnico tega zapisa sem izbral december leta 1949. Zakaj? Takrat so me iz Trsta »za dva tedna« poslali delat v goriško uredništvo našega dnevnika, pa sem tu ostal vse do upokojitve in v Gorici še vedno trajam. Istega leta ali morda eno leto poprej je enaka usoda doletela časnikarja Iva Marinčiča, tigrovca; prišel je k tedniku Soča. V naslednjih letih sta v Gorico prišla Peter Sancin in Edmund Košuta, oba sta vodila Dijaški dom, malo kasneje je na slovenske srednje šole prišel poučevati telesno kulturo še prof. Aldo Rupel. Njim je sledil še kakšen Tržačan.

Premestitve je narekovalo kadrovsko osiromašenje Goriške po priključitvi Italiji septembra leta 1947. Največ priložnosti za delo je takrat bilo v »prosveti«. Strankarska dejavnost je bila pod neugodnimi vplivoma priključitve k Italiji in resolucije Informbiroja v komunističnem gibanju. Beseda »prosveta« je bila zelo domača in v na-

ših krogih splošno uporabljena. Danes zveni arhaično in spominja na dobo čitalnic. Pod tem imenom smo počeli marsikaj, po čemer so ljudje hrepeneli po skoraj 25-letnem raznarodovanju. Besedi »prosvetni delavec« sta na različnih zemljepisnih širinah takrat imeli različen pomen. V Sloveniji so to bili učitelji, pri nas pa aktivisti, ki bi jih danes uvrstili v civilno družbo. Izrazitejša politično delovanje smo označevali z besedo »narodno-obrambna dejavnost«, tako da me je odgovoren za naša vprašanja v Sloveniji nekega dne vprašal, bolj za šalo kot zares, če se v tej dejavnosti poslužujemo tudi orožja.

V tem »podstrešju« je shranjena dokaj zanimiva zgodba, o kateri se sprašujem, če se je kdo še spominja. Leta 1953 sem po vzorcu tržaških množičnih telovadnih nastopov, kjer sem si kot telovadni voditelj nabral dovolj izkušenj, v Gorici pripravil množični telovadni nastop. Več mesecev smo se ob večerih v Sovodnjah, v Doberdobu in morda še kje zbirali na vajah. Prvega maja je v Sovodnjah nastopilo kakšnih sto deklet in fantov. Sodelovala so tudi dekleta s Trža-

škega, od tam smo dobili tudi kroje. Telovadci so vaje izvajali ob klavirski spremljavi profesorja Severja, ki je poučeval na glasbeni šoli. O tem dogodku ni bila objavljena niti ena fotografija in napisana niti ena sama beseda. Tudi sam nisem nič napisal, očitno sem bil slab časnikar. Bili pa so tudi drugačni časi, vsaj zame še posebno nemirni in nepredvidljivi.

Še pred mano so nekaj let, tja do 1949. ali morda 1950. leta Miladin Černe, Oskar Vižintin, Delka Dornik, pa še kdo, pripravili v Sovodnjah dva ali morda celo tri nastope telovadcev in atletov, folklorne skupine itd. Prof. Aldo Rupel mi je pred nedavnim na računalniku pokazal njihove fotografije, ki jih je v okviru raziskovalnega inštituta SLORI posnel na zgoščenki. Med 3.000 primerki sem imel kaj izbirati za ilustracijo pričujočega članka.

Takrat dejavni dedi in očetje bi danes svojim otrokom in vnukom zagotovo imeli marsikaj povedati. Na primer, kako so v svoji mladosti hodili na pevske vaje, prirejali in obiskovali koncerte, organizirali velike proslave in prireditve po vsej Goriški,

da se omejim samo nanjo. Pa tudi to, kako so ustanavljali športna društva, nogometne in odbojbarske ekipe (arhitekt Jože Cej bi imel veliko povedati, kako se je začelo v Štandrežu), prirejali skupinske izlete, bili živahni v Planinskem društvu, se ubadali z načrtovanjem in gradnjo hramov slovenske kulture; in še in še bi lahko naštevati.

Pomembno vlogo je odigrala dvorana, ki je imela banalno ime: Ragno d'oro. Potem ko so nas izgnali iz Trgovskega doma, je bila edini kraj druženja. Ob njej smo ustanovili klub Simon Gregorčič, kjer so bila številna predavanja in kulturna srečanja z imenitnimi slovenskimi kulturniki. Njegovo ime ne opozarja samo na pesnika, zlasti priljubljenega med primorskimi Slovenci, ki je bil hkrati trn v peti klerikalnega ideologa Antona Mahniča. S svojo pokončno držo je bil Gregorčič vzor Ivanu Trinku in beneški duhovščini, Bevkovim Čedermacem, hkrati pa moralna opora primorski duhovščini, da se je v času fašizma in v času narodno osvobodilne borbe postavila na stran zatiranega primorskega ljudstva. »Goriški slavček« je bil torej simbol z večplastnim pomenom. Zato ni bil slučaj, če se je že v petdesetih letih na seji občinskega sveta ob pesnika obrežnil odborik občine Gorica za kulturo Di Giannantonio. To se je ponovilo lani. Neke Goričanka je v italijanskem dnevniku predlagala, naj bi odstranili Gregorčičev spomenik v Ljudskem vrtu in ga poslali v njegov rojstni kraj. Odkar sem dan po predlanskih volilnih izidih slišal nekoga, ki je v evforiji javno izjavil »in sedaj ricinovo olje«, lahko iz kroga nacionalističnih skrajnežev, učencev fašistične šole, pričakujemo še marsikaj. Kajti maternica, ki rojeva nestrpne in neumne, je vedno plodna.

Vse to se dogaja zato, ker gre nekaterim našim someščanom v nos prav Gregorčičeva pesem Soči. Zakaj neki, saj je pesnik umrl leta 1906, celih 12 let pred prihodom Italije v naše kraje. Če so tako nestrpni do Gregorčiča, naj povedo zakaj, kot je to pred tolikimi leti jasno povedal občinski odborik. Namesto da se gredo slepe miši, naj si raje izprašajo vest in si osvežijo zgodovinski spomin. Gregorčič je že vedel zakaj je »Sočo« zaključil s tistimi za nekatere italijanske nestrpneže tako »pregrešnimi« besedami. Prerokoval nam je in, žal, uganil, da se nam obeta mačehovska mati. Z desnega brega Soče, iz Benečije, od Čedermacev, kjer je že bila prerajena Italija, je namreč prejel zaskrbljujoča sporočila. Pa tudi iredenta je bila dovolj hrupna, da je njen glas prišel tja do pod Krna. Slišal ga je tudi v Gorici, kjer je preživel zadnja leta in od koder ga je, s Katerinijevega trga, ogromna množica pospremila na njegovi zadnji poti, pogreb, kakršnega Gorica še ni doživela in ga tudi nikoli več ne bo. Mesto bi moralo biti ponosno, da je v njem živel tako velik duh, in k drevesu, ki so ga pesniku v spomin zasadili na tem trgu, namestiti ustrezno posvetilo, kaj šele zganjati takšnega hudiča, kot to počenjajo nekateri.

Za obogatitev družabnosti je takrat, po vojni, poskrbel tudi Primorski dnevnik. Tudi ta vest prihaja iz »podstrešja«. Govori namreč o tem, kako smo v Zlatem pajku dve zaporedni zimi pripravili odmevna novinarska plesa, ki so ju proglasili za »elitna«. Dame so se takrat kar nekaj časa ukvarjale z nabavo primernih toalet. Gostom so stregle prof. Nežica Kocijančič, prof. Vitomira Winkler in tajnica v našem uredništvu Ernesta Boltar. Pa še tole: na podlagi volilnih imenikov smo časnikarji obiskovali slovenske družine na Tržaškem in Goriškem in jih nagovarjali, da bi postale naročniki.

Kar nekaj prosvetnih delavcev je zaznamovalo tisti čas. Naj omenim glasbenika in pevovodjo Emila Komela, po katerem se sedaj imenuje glasbena šola, ki deluje v okviru kulturnega centra Lojze Bratuž; njegovo hčer Pavlino Komel, pevovodkinjo, ki

je bila kot pripadnica narodnoosvobodilnega gibanja skupno s svojo sestro na suženjskem delu v Hitlerjevi Nemčiji; gospo Mozetič, ki je bila do prihoda Jožice Smet zaposlena v tajništvu SPZ v Ascolijevi ulici in profesorja glasbe Silvana Križmančiča. Dejansko je bil to čas, ki je sovpadal s pričetkom mojega aktivizma pri SPZ. Štafeto palico sem prevzel iz rok Miladina Černeta in jo kasneje predal Silvanu Križmančiču.

»Prosveta« je takrat imela svoj sedež v Ascolijevi ulici, njena tajnica pa je bila Jožica Smet, navdušena planinka, ki je menda bila na vrhovih vseh slovenskih gora. V veliko zadovoljstvo ji je bilo, pa ne samo njej, če je gostom, ki so prihajali k nam v goste, zrecitala celo Gregorčičevo pesem Soči. Njen nastop je včasih dopolnil pozdravni nagovor. Po vsem tem je mogoče sklepati, da je bilo v takratnem delovanju zaznati kar nekaj čitalniškega duha.

S pevovodjo Emilom Komelom in njegovo hčerko Pavlino sem se ničlikokrat zvečer peljal na pevske vaje v Dol ali na Vrh, ki so se jih dvakrat na teden udeleževali pevci iz Dola, s Poljan in z Vrha. Vadili so v prostorih pri Vižintinih v Dolu. Ker denarja za kurjavo ni bilo, kot ga ni bilo za druge potrebe, smo pozimi na kamnitem podu prezebali, zlasti v noge.

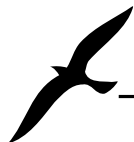
Gospa Mozetičeva je bila že v letih, ko smo načrtovali gradnjo Kulturnega doma. Kot možno lokacijo nam je ponudila svojo hišo v Mazzinijevi ulici. Njeno zanimanje za gradnjo je bilo še kako upravičeno, saj je njen oče kot lastnik gradbenega podjetja po načrtu Maksa Fabianija še pred prvo svetovno vojno zgradil Trgovski dom na takrat najbolj uglednem kraju v Gorici, ob Ljudskem parku, nasproti takratnega županstva.

V času mojega tajnikovanja na »prosveti«, kot smo ji takrat na kratko rekli, smo v Gorico povabili profesorja Silvana Križmančiča, Trebena, ki je v Ljubljani igral v radijskem orkestru. Prišel je s svojo ženo Nado, ki je nastopala v opernem baletu. Oba, Silvan zaradi glasbenega delovanja, njegova soproga Nada pa zaradi vadbe folklornih plesov, sta uspešno zaorala ledino. Prof. Križmančič je ustanovil Glasbeno šolo z oddelki za več instrumentov. Vodil je pevski zbor Jezero v Doberdobu in ga iz dobrega stanja, do kakršnega ga je spravil Križan Albin Verginella, dvignil na visoko umetniško raven in z njim pogostoma javno nastopal, saj je bilo lepo opisano v našem dnevniku. Nada Križmančič je v Sovodnjah zbrala in kar nekaj let vadila folklorno skupino in z njo javno nastopala, kasneje je v Trstu poučevala v baletni šoli.

Tajnikoval sem dvema predsednikoma SPZ, dvema umetnikoma, plemenitima in zavednima Slovincema, laikoma. Za časa Ubalda Vrabca, komponista in dirigenta, je bilo med drugim potrebno za koprski radio sestaviti glasbeni simbol, špico. Po njegovi ideji in tudi uglasbitvi se koprski radio še sedaj zjutraj oglašja z začetnimi notami dveh obmorskih pesmi, slovenske Barčica po morju plava in italijanske tržaške Eviva il mar. Z dr. Robertom Hlavatyjem, slikarjem, smo spodbujali društva k delu. Vsaka oblika se nam je zdela dobra. Zavedali smo se, kaj moramo početi, če nočemo, da nas pobere.

Te potrebe obstajajo tudi danes, danes še bolj kot takrat, ne vem pa, če se tega zavedamo in se temu primerno obnašamo. Ob iskanju pomoči zunaj naše skupnosti se moramo obrniti tudi vase in se vprašati, če ne bi kazalo še bolj zavijati rokave in uveljavljati tiste pravice, ki so nam z zakoni že priznane, kakor tudi one, za katere zakoni niso potrebni, njihovo uresničevanje pa narekuje zavezanost naši narodni biti. Zavedati se namreč moramo naslednjega: Na jeziku stojimo ali pademo!

Na slikah: Pod naslovom Bratislava; desno Robert Lafont; spodaj dvojezični napis na ulici v Pamploni, ki bi ga odstranili, če bi vrhovno sodišče ne sprejelo priziva Baskov.

MANJŠINE NA SLOVAŠKEM ZASKRBLJENE ZARADI NOVEGA ZAKONA

Obvezna raba slovaščine v vseh javnih sporočilih

JUDIT SOLYMOŠI

V torek, 30. junija, je slovaški parlament sprejel spremembe k slovaškemu zakonu o jeziku. Novi zakon bo začel veljati septembra 2009. Člani madžarske koalicijske stranke na Slovaškem so prepričani, da bo nova zakonodaja omejila jezikovne pravice narodnih manjšin.

Prvotni zakon o slovaškem jeziku, ki je bil sprejet leta 1995, je določal, da je treba v uradnem in javnem sporočanju uporabljati slovaški jezik. Kasneje so temu zakonu sprejeli ve popravkov.

Leta 1999 s z zakonom odpravili vsa določila, i s predvidevala sankcije za kršitelje. Sedaj pa so ta člen ponovno sprejeli in določili globe za kršitelje. Vse fizične osebe, pravne osebe in organizacije bodo morale uporabljati slovaški jezik pri vsakršnem komuniciranju, razen pri zasebnem. Za kršitelje je predvidena kazen od 100 do 5.000 evrov.

Novi zakon določa, da morajo biti v slovaškem jeziku tako ustna kot pisna sporočila. Verzija v drugem jeziku, ki pa mora biti dobesedni prevod, lahko sledi slovaškemu besedilu, vendar, kadar gre za tiskana sporočila, natisnjena v manjših črkah.

Minister za kulturo Matek Madarič, ki je predlagal novo zakonsko besedilo, je zanikal, da bi šlo za popravke uperjene proti madžarski manjšini. Dejal je, da zakon ne bo okrnil rabe manjšinskega jezika. V parlamentarni razpravi pa so poslanci madžarske koalicijske stranke poudarili prepričanje, da bo zakon dejansko zmanjšal jezikovne pravice narodnih manjšin. Predsednik madžarske koalicijske stranke Pal Csaky je poudaril, da tako restriktivne zakonodaje ni bilo niti v času avstro-ogrske monarhije. »Ta zakon ne

bi dovolil Albertu Einsteinu, da predava na katerikoli slovaški univerzi; znano je, da je Einstein na ameriških univerzah predaval v nemščini, ker angleščine ni dovolj dobro obvladal,« je dejal Csaky.

Zanimivo je, da tistih, ki bodo uporabljali češčino, ne bodo kaznovali. Češčina je namreč izjema, kewr izpolnjuje osnovni pogoj razumevanja, skratka, ker jo Slovaki razumejo. Obstajajo še nekatere druge izjeme, na primer pogovor zdravnika s pacientom ali rad-dijske oddaje v jezikih manjšin na krajevni ravni. Na ministrstvu za kulturo bodo odprli nov oddalek, ki bo nadzoroval izvajanje zakona.

Glasovanja o teh popravkih se je udeležilo 136 poslancev 150-članskega slovaškega parlamenta, za popravke pa jih je glasovalo 79. Zakon je tudi izzval napetost med Bratislavo in Budimpešto. Nekaj dni pred glasovanjem je predsednica madžarskega parlamenta Katalin Szili pisno prosila predsednika slovaškega parlamenta, naj odloži razpravo in glasovanje o tem vprašanju, vendar zaman.

O tem vprašanju so obširno poročali mediji na Madžarskem in madžarski mediji na Slovaškem; vsi so poudarili, da novi zakon prispeva k večji negotovosti glede prihodnosti manjšin na Slovaškem.

Špansko vrhovno sodišče pritrdilo prizivu Baskov v Navarri

Štiri protibaskovska določila so bila odstranjena iz odloka deželne vlade Navarre zaradi diskriminacije rabe baskovskega jezika v javni upravi. To je korak naprej za baskovsko skupnost v tej deželi, ki se je pritožila proti vladnemu ukrepu. Sedaj je razveljavitev teh štirih točk dokončna, saj jo je potrdilo vrhovno sodišče.

Vsa določila so bila vključena v odlok, ki ga je leta 2002 sprejela deželna vlada v Navarri; ta dekret označuje predvsem pomanjkanje spoštovanja do baskovskega jezika. Določila so zadevala predvsem narodnostno mešano območje, osrednji del Navarre, katere mu pripada tudi glavno mesto Pamplona. Navarra je namreč razdeljena na tri jezikovna področja; baskovsko na severu, mešano v osrednjem delu in špansko na jugu.

Ta zgodba se je začela leta 2000, ko je vlada v Navarri sprejela odlok o rabi baskovskega jezika v javni upravi. S tem odlokom je dejansko razveljavila pravice oziroma dolžnosti glede ra-

be baskovščine na sredinskem mešanem območju ter rabo baskovščine v javni upravi omejila na severni – baskovski del dežele, pa še to ne brez vseh ovir.

Tako je baskovski jezik izginil z napisov na cestah v Navarri, z izjemo baskovskega dela dežele, znanje baskovščine pri zaposlovanju pa je postala možnost, vrednotena enako kot znanje

Okcitanija žaluje za Robertom Lafontom

V Firencah je 24. junija umrl Robert Lafont. Bil je soustanovitelj instituta za okcitanške študije (Institut d'Estudis Occitans – IEO), univerzitetni profesor in pisatelj, ena najmarkantnejših kulturnih osebnosti okcitanškega sveta. Vsa sodobna zgodovina okcitanščine in seveda vsa zgodovina instituta je tesno povezana z delom, ki ga je opravljal Lafont.

Robert Lafont ni bil samo eden izmed ustanoviteljev Instituta za okcitanške študije, bil je tudi generalni sekretar in nato predsednik instituta. Novica o njegovi smrti je globoko odjeknila med ljudmi, ki si prizadevajo za uveljavljanje okcitanškega jezika, pa tudi drugod, predvsem v Kataloniji, kjer je bil Lafont dobro poznan. Sicer pa so ga kot pisatelja, zgodovinarja, sociolingvista in aktivista poznali in cenili tudi drugod po Evropi in v svetu.

Pri svojem delu je si je vseskozi prizadeval, da bi okcitanškemu jeziku zagotovil dostojanstvo. Njegova dejavnost, njegove knjige in njegova predavanja so prepričali številne ljudi, da so se začeli aktivno zavzemati za ohranjanje in za uveljavljanje okcitanščine. Veliko je tistih, ki se morajo zahvaliti Lafontu, da so se seznanili z zgodovino okcitanških dežel in so začeli razmišljati o njihovi prihodnosti. Prav Lafont je namreč navdihoval kar nekaj generacij okcitanških aktivistov. Nekateri so ga poznali predvsem kot pisatelja, drugi pa so iz njegovih razmišljanj črpali navdih za ohranjanje okcitanške identitete v času,

ko je bila – po drugi svetovni vojni – ta identiteta šibka kot še nikoli prej. Lafont je številnim ljudem omogočil, da so ohranili upanje v času, ko je vse kazalo, da je okcitanški zapisan izginotju, in da je izginotju zapisana tudi bogata kultura okcitanških dežel.

Seveda, vse ni potekalo brez težav. Tudi v institutu so se pojavila razhajanja, generacijski konflikti, ki so za 35-letno obdobje nekaj povsem normalnega. Vendar se je Lafont po nekajletni odsotnosti prav lansko leto ponovno vrnil v Institut, kjer so ga za veseljem sprejeli. V sporočilu, ki ga je institut objavil ob Lafontovi smrti, so med drugim zapisali, da je njegov odhod velika izguba za Okcitanijo in za okcitanško gibanje.

David Grosclaude

Razpis za financiranje manjšin na Madžarskem

Madžarski državni sekretariat za manjšine in za nacionalno politiko pri uradu predsednika vlade v Budimpešti je objavil razpis za finančno podporo za letošnje leto za narodne in etnične manjšine, ki živijo na Madžarskem. V razpisu je med drugim rečeno, da želi madžarska vlada okrepiti in razširiti institucionalno ureditev kulturne avtonomije etničnih in narodnih manjšin: sredstva, ki jih bodo namenili, bodo tako usmerili predvsem v razvoj in dejavnost kulturnih, izobraževalnih in znanstvenih institucij, ki bodo sredstva prejemale neposredno od manjšinskih samoupravnih teles.

Državni sekretariat je tudi objavil razpis za dodelitev sredstev za koordinacijski in interventni sklad narodnih manjšin. Ta sklad je mogoče prvenstveno uporabiti za manjšinske neprofitne organizacije, za institucije manjšin in za manjšinske samou-

prave. V izjemnih primerih bi s sredstvi tega sklada lahko podprli tudi pomembne programe v zvezi z izvajanjem politike do manjšin, lahko pa bi podprli tudi tiste projekte, ki jih ni mogoče financirati po drugih postavkah.

Za ta koordinacijska in interventna sredstva lahko zaprosijo dejansko vse manjšinske organizacije. V okrožnici, ki jo je objavil urad so tako kot preimer navedene izobraževalne, kulturne in znanstvene organizacije manjšinske samouprave, manjšinske organizacije civilne družbe, pa tudi tista samoupravna telesa, institucije, fundacije in javne fundacije, ki izvajajo programe, ki so povezani z zaščito manjšin, nenazadnje pa tudi verske organizacije, ki v svoje programe vključujejo problematiko manjšin. Okrožnica pa ne navaja, koliko sredstev je na razpolago za te posege.

ti, socialne organizacije, posamezni državljani in kar 58 krajevnih skupnosti, ki skupaj predstavljajo 86.000 državljanov z vseh treh jezikovnih območij, na katera je razdeljena Navarra. Sedaj je bil ta priziv pravno močno sprejet.

Določila, ki jih je sodišče razveljavilo, zadevajo člen 15,1, ki je dopuščal vladi, da je vsa svoja sporočila lahko pošiljala samo v španščini, tudi v baskovsko govorečem delu dežele. Tudi ostali trije členi, ki jih je sodišče razveljavilo, zadevajo rabo baskovskega jezika, ki jo je, po mnenju sodišča, deželna vlada »razvrednotila«.

Predstavniki baskovske jezikovne organizacija Euskara Kultur Elkargoa (EKE) Iulen Urbiola Loiarte je vsekakor ocenil, da vsebuje razsodba poleg svetlih tudi senčne plati. Svetla plat je vsekakor odprava štirih členov odloka, senčno plat pa predstavlja dejstvo, da kljub temu odlok še vedno ne jamči ustrezne rabe baskovskega jezika v javni upravi.

Davyth Hicks

Na fotografiji posnetek kurdskega voditelja Abdula Rahmana Ghasselmlouja, ki je bil umorjen 13. julija 1989 na Dunaju. Njegove besede so se žal uresničile, kajti še danes so aretacije, mučenja in uboji v Kurdistanu običajna stvar.

UMOR KURDSKEGA VODITELJA ABDULA R. GHASSELMLOUJA

Po dvajsetih letih »prepovedani narod« še ni odložil orožja

KATJA KJUDER

Mesto Mahabad v zahodnem Iranu je zgodovinsko središče kurdskega narodnostnega gibanja, kjer je za časa druge svetovne vojne, ko je bilo to območje pod sovjetskim nadzorom, prišlo do ustanovitve Odbora za preporod Kurdistan. Po vojni, leta 1945, se je organizacija preimenovala v Demokrasko stranko Kurdistan, ki se je zavzemala za samoupravo kurdskega življa v sestavi iranske države ter uporabo maternega jezika v šolah in javnih uradih. Z delovanjem te stranke je tesno povezano življenje in tragični usoda njenega voditelja Abdula Rahmana Ghassemlouja, ki so ga iranski agenti ubili na Dunaju 13. julija 1989.

V času šahovega režima

Po odhodu sovjetskih čet spomladi leta 1946 so na območje iranskega Kurdistan (Vzhodni Kurdistan) navalili iranski vojaki in decembra istega leta zadušili kurdske oboroženi odpor. Vzpostavljeneje bil šahov režim, ki je iz prestolnice Teheran z vso silo udaril po kurdskega narodnem gibanju. Prepovedano je bilo objavljane knjig v kurdskega jeziku, šolanje v materinščini in ustanavljanje kurdskega, tako političnih kot tudi kulturnih organizacij.

Na volitvah leta 1952 je Demokrasko stranko Kurdistan predstavila kandidata, ki ga je podprlo skoraj 90 odstotkov kurdskega volilcev. Oblast v Teheranu je volitve razveljavila in za poslanca kurdskega pokrajina (v Iranu namreč živijo Kurdi v štirih pokraji-

nah: Zahodni Azerbajdžan, Kurdistan, Kermanshah in Ilam) imenovala nekega verskega predstavnika iz Teherana. Istega leta so se pod vodstvom Demokrasko stranke Kurdistan uprli kmetje na območju kraja Bukan in upor se je razširil na cel Vzhodni Kurdistan. Šele po večmesečnih prizadevanjih je uspelo šahovi vojski zatreti ljudski odpor.

Na začetku leta 1967 so se pod vodstvom Demokrasko stranke Kurdistan uprli Kurdi na območju Mahabada. Nekaj sto kurdskega pešmerga (borcev) je osemnajst mesecev kljubovalo deset tisočim šahovim vojakom, ki so naposled s pomočjo helikopterjev in tankov zatrli upor. Vzhodni Kurdistan je bil močno militariziran in vsako gibanje Kurdiv je bilo pod strogim nadzorom. Na stotine rodoljubov je bilo aretiranih, zaprtih v koncentracijska taborišča, mučenih in ubitih pod obtožbo izražanja nacionalističnih teženj. Da bi oblast ustrašovala ljudstvo, so bila trupla nekaterih voditeljev Demokrasko stranke Kurdistan izpostavljena javnosti.

Ceprav so bili dovoljeni radijski programi v kurdskega jeziku, kjer se je lahko obravnavalo le kulturne in družbene teme, je v šolah ostajal kurdski jezik prepovedan. Kurdi niso smeli zasedati pomembnih državnih položajev. Niti enega Kurda ni bilo med ministri, generali ali šolskimi ravnatelji. Šah Mohamad Reza Pahavi je začel na območju kurdskega mesta Kermanshah, bogatega z naftnimi vrelci, množično naseljevati perzijske delavce, ki so bili vključeni v naftno proizvodnjo in na krajevni radijski postaji so bili črtani vsi programi v kurdskega jeziku.

To je bil čas, ko je tudi v iraškem Južnem Kurdistanu vrelo. Tamkajšnji Kurdi so pod vodstvom Barzanija kljubovali bagdaskemu režimu. V njih je iranski šah videl tako grožnjo kot tudi priložnost, da jih nadzoruje. S privoljenjem ZDA (Sovjetska zveza je finančno podpirala Irak) jim je začel dobavljati orožje in je s tem lastne Kurde prisilil, da se mu niso upirali. Taka situacija je kmalu sprožila razkol med kurdskega strankama (Demokratično stranko Kurdistan–Iran in Demokratično stranko Kutrdistan–Irak) na obeh straneh meje. Na stotine iraških Kurdiv, ki se je borilo na strani iraških, se je vrnilo v domovino, kjer so se znašli med dvema frontama: iraškimi vojaki na vzhodu in Barzanijevimi pešmergami na zahodu. Ločitev kurdskega partij je bil bistvenega pomena za nadaljni razvoj gibanja: medtem ko so iraški Kurdi vse do leta 1975 ostali v rokah konservativnih voditeljev, je Demokrasko stranko Kurdistan v Iranu ohranila tesne vezi z iransko levico, kar ni bilo po godu mnogim kurdskega plemenskim poglavarjem in veleposestnikom.

Leta 1975 sta iraški voditelj Saddam Hussein in iranski šah Mohamad Reza Pahavi podpisala v Alžiru dokument, s katerim je bila določena državna meja, ki jo je bil zahteval Iran na spornih, z naftnimi vrelci bogatih ozemljih. V zameno je šah prekinil pomoč iraškemu Kurdom, ki niso bili več sposobni kljubovati bagdaskemu režimu. Na tisoče iraških Kurdiv se je pred bagdasko represalijo zateklo na ozemlje iranskega Kurdistan.

V času revolucije

Leta 1978 je bilo v Iranu leto revolucije: po vsej državi so se zvrstile množične demonstracije proti šahovemu zatiralskemu režimu. Kurdi so bili združeni na skupni fronti z vsemi laičnimi silami, levičarji in islamskimi fundamentalisti, ki so zahtevali osvoboditev političnih jetnikov in izgon šaha.

Med številnimi oporečniki iranskega režima, ki so se tedaj vračali domov, je bil tudi Abdul Rahman Ghassemlou iz kurdskega mesta Urumia v Vzhodnem Kurdistanu. Leta 1967 je postal član revolucionarnega odbora Demokrasko stranke Kurdistan–Iran in bil leta 1971 imenovan za njenega generalnega tajnika. V Parizu je študiral sociologijo, nato v Pragi še politično ekonomijo. Mesto je zapustil leta 1968 po zatrtju Praške pomladi in se vrnil v Pariz, kjer je na univerzi poučeval kurdski jezik. Ko se je proti koncu leta 1978 vrnil v Kurdistan, da bi reorganiziral stranko in pešmerge, je izjavil: »Prvič v svojem življenju imam dom!«

Januarja 1979 je bil iranski šah, ki ga ZDA niso več podpirale, prisiljen zapustiti domovino. Na začetku februarja se je v Iran po šestnajstih letih izgnanstva vrnil verski voditelj ajatola Khomeini. Osnovana je bila začasna vlada in oklicana islamska republika. Fundamentalisti so prevzeli vso oblast v svoje roke in odpravili druge stranke, med temi tudi komunistično Tudeh.

Kurdske gibanje v Iranu se je tedaj prepoznavalo v dveh organizacijah: Demokraski stranki Kurdistan in Organizaciji revolucionarnih delavcev Kurdistan – Komola, marksistično-leninističnega nazora, ki so jo vodili predvsem mladi intelektualci. Februarja so se po mestih Vzhodnega Kurdistan zvrstile množične demonstracije, na katerih so Kurdi zahtevali samoupravo v federalnem Iranu. Kurdskega zahtevam so se pridružili tudi drugi iranski manjšinski narodi, ki so skupaj s Kurdi predstavljali dobro polovico iranskega prebivalstva: turški Azeri v iranski pokrajini Azerbajdžan, Arabci v Kuzistanu, Beluči v iranski pokrajini Beluči in Turkmeni v Khorasanu. Za ajatola Khomeinija, ki je pojem države nadomestil s skupnostjo vernikov (umma), pa meje niso obstajale in je razlagal, da je zahteva manjšin po politični samoupravi v nasprotju z islamsko vero. Šest milijonov iraških Kurdiv pa se od Perzijske loči še po verski plati, saj z razliko od le teh, ki pripadajo šiitski struji islamske vere, so Kurdi sunit-ski muslimani.

Čas ajatolahovega režima

19. avgusta 1979 je ajatola Khomeini razglasil »sveto vojno« proti Kurdom in tudi bivši iranski predsednik Abdul Hassan Bani Sadr je vojski zaukazal: »Ne odvezite si škornjevih vezalk, vse dokler ne uničite kurdske upornikov!« Tako se je že poleti proti Kurdom začela ofenziva iranske vojske, ki so ji pomagali pasdarani – čuvaji islamske revolucije – in najmodernejša letala vrste Phantom, ki jih je Iranu prodal Zahod, iz katerih so bile odvržene na mesta in vasi zažigalne bombe z napalnom. Demokrasko stranko Kurdistan–Iran je nova oblast v Teheranu proglasila za ilegalno, v Kermanshahu so se zvrstile prve usmrtitve pešmerga in po sestavljena je bila gospodarska zapora s Kurdistanom. Medtem so se v hribih pripravljali kurdske borci in čez nekaj mesecev ponovno osvojili nekatera mesta. Na začetku leta 1980 sta Demokrasko stranka Kurdistan–Iran s svojimi dvanajst tisočimi pešmergami in 60 tisoči nerednimi borci, ter Komola s približno tri tisoč partizani nadzorovali v Iranu sedemdeset odstotkov kurdskega ozemlja. Tu je začelo delovati približno 300 šol, kjer se je v materinem jeziku učilo deset tisoč študentov in v katerih je dobilo zaposlitev 400 učiteljev. Več kot 5500 hektarjev obdelovalne zemlje je bilo porazdeljenih med skoraj 1350 revnih družin. To ni bilo po godu kurdskega veleposestnikom, ki so skušali ponovno pridobiti zemljišča, ki so jih izgubili s šahovo agrarno reformo. Mnogi med njimi so podpirali novi režim in vzpodbujali ustanavljanje revolucionarnih islamskih odborov, kar jim je zagotavljalo podporo vojske in pasdaranov, ki jih je pošiljal Teheran.

Marca 1980 so napadi, ki so od novejembra ponehali, ponovno oživel. Kurdske borci so se tedaj umaknili iz mest, da bi jih rešili pred uničenjem.

Odnosi med Irakom in Iranom so se čedalje bolj zaostrovali. Polovica iraških prebivalcev, ki je pripadala šiitski struji islama, ni imela v Iraku nobene politične moči. Šiitska oblast, ki se je krepla v sosednji državi, pa je bila pripravljena, da jih podpre. Bagdaski (sunitski) režim se je tega dobro zavedal in septembra 1980 je iraška vojska pro-

drila na iranska tla. Začela se je osem let trajajoča vojna med Iranom in Irakom, v kateri so tako eni kot drugi izrabili Kurde v svoj prid.

Spočetka so se bili iranski Kurdi pripravljeni boriti proti bagdaskemu režimu, če bi teheranska oblast umaknila pasdarane z njihovega ozemlja in ugodila njihovim zahtevam. Zgodilo pa se je ravno obratno: islamski režim je še bolj okrepil napade na Vzhodni Kurdistan, tako da je vodja Demokrasko stranke Kurdistan–Iran, Ghassemlou, izjavil: »Pod krinko vojne proti Iraku se izvaja genocid kurdskega naroda«.

Vse do leta 1983 je kurdska gverila nadzorovala velik del Vzhodnega Kurdistan. Skoraj petnajst tisoč pešmerga se je hrabro borilo proti dvesto tisočim iranskim vojakom, nameščenim v tri tisoč vojašnicah širrom Vzhodnega Kurdistan. Julija 1983 pa je prišlo do močne iranske ofenzive. S pomočjo Demokrasko stranke Kurdistan–Irak, ki je nudila tajne informacije in logistično pomoč (Demokrasko stranka Kurdistan–Iran je v svoji borbi proti teheranskemu režimu sodelovala z bagdasko oblastjo, istočasno pa so pripadniki Demokrasko stranke Kurdistan–Irak podpirali Khomeinijev Iran) je islamskim vojakom uspelo zasesti velik del vzhodnokurdskega ozemlja in prisiliti kurdske gverile, da se je zatekla v iraški Kurdistan, kjer si je v hribih organizirala svoje vojaške baze, od koder je odtlej napadala iransko vojsko.

Posledica iranskega napredovanja poleti 1983 je bila tudi zblizanje druge kurdske iraške stranke – Rodoljubne zveze Kurdistan – bagdaskemu režimu. Njeno vodstvo se je namreč čutilo ogroženo zaradi bližine iraških vojakov, katerih morebitna zmaga bi pomenila veliko prednost za njihovo tekmo – Demokrasko stranko Kurdistan–Irak.

Kljub logistično-vojaški podpori, ki jo je Demokrasko stranka Kurdistan–Iran dobivala od Bagdada, je skušala vedno ohraniti lastno samoupravo in v zvezi s tem je njen generalni tajnik Ghassemlou rekel: »Kurdi se borimo proti istemu sovražniku kot Bagdad, nikoli pa ne bomo postali odvisni od tuje vlade do take mere, da bi v primeru nenadne izgube njihove pomoči, ogrozili naš obstoj«.

Januarja 1985 je prišlo med Demokrasko stranko Kurdistana–Iran in komunistično Komolo do oboroženih spopadov, ki so marksistično gibanje skorajda izničili. Desetletje 1979–89, ki ga označuje vojna med Kurdi in islamsko republiko, je med prebivalstvom Vzhodnega Kurdistan povzročilo petdeset tisoč mrtvih, na bojiščih pa je izgubilo življenje 4500 pešmerga. Dvesto tisoč Kurdiv se je moralo izseliti iz domačih krajev, na tisoče mladih je bilo obsojenih na smrt, na desetine vasi uničenih, njihovi prebivalci deportirani ali ubiti in vrtočlovo so narasle aretacije, mučenja in usmrtitve. Po premirju, decembra 1988 in januarja 1989, so na Dunaju stekla prva srečanja med predstavniki Demokrasko stranke Kurdistan–Iran in teheranskim režimom.

V času smrti

Junija 1989 je v Teheranu umrl iranski vodja ajatola Khomeini in natanko 40 dni po njegovi smrti, 13. julija, ki je bil za muslimane posebno čuten verski praznik Aid al-Kabir (dan odpuščanja) je na Dunaju med pogajanja prišlo do uboja treh predstavnikov Demokrasko stranke Kurdistan–Iran: njenega generalnega tajnika Abdula Rahmana Ghassemlouja, njenega evropskega predstavnika Abdula Ghaderija in iraškega kurdskega posrednika Fadhila Rassula. Mesec in pol kasneje, 26. avgusta 1989, je ista usoda dočakala Bahmana Javadija, voditelja kurdske komunistične organizacije Komola, v Larnaki na Cipru. Na isti način je v Berlinu 17. septembra 1992 bil ubit Ghassemloujev naslednik, Sadegha Sharaftkendi, medtem ko je v nemški prestolnici kot opazovalec prisostvoval srečanju evropskih socialističnih strank. Vse sledi morilcev vojno v Teheran.

Mesec dni pred smrtjo je Ghassemlou izjavil: »Prepričani smo, da ni vojaške rešitve za kurdskega problem, dobiti treba politično rešitev. Vedno smo pripravljeni začeti pogajanja. Če je režim v Teheranu, kakršen koli že je, pripravljen, da se resno pogaja o naših zahtevah, mi smo pripravljeni. Drugače se bo oboroženi boj nadaljeval«.

Resna pogajanja o kurdskega zahtevah do danes še niso stekla. Tudi Združeni Narodi, ki bi se morali postaviti za posrednika in poroka politične rešitve, molčijo. Besede, ki jih je pred dvajsetimi leti izrekel Ghassemlou so se uresničile: še danes Kurdi v Vzhodnem Iranu niso odložili orožja. Še danes so aretacije, mučenja in uboji običajna stvar v deželi prepovedanega naroda.

39. festival »Števerjan 2009«

V minulem vikendu (3., 4. in 5. julija) je mnogo ljudi napolnilo števerjanske uličice, saj je bila briška vasica v središču pozornosti ljubiteljev narodnozabavne glasbe. O izvedbi Festivala nam je spregovoril predsednik števerjanskega društva F. B. Sedej, Matej Pintar.

Kako bi ocenil uspeh letošnjega Festivala? Kakšna je bila udeležba?

Kljub slabemu vremenu, je bila udeležba zelo dobra vse tri dni. Ljudje se ne bojijo neviht, pridejo vseeno; edini, ki se bojimo neviht, smo organizatorji. V bodočnosti si še pričakujemo toliko obiskovalcev ali mogoče še kakšnega več. Letos je bil z glasbenega vidika zelo kvaliteten. Nastopilo je veliko dobrih ansamblov. V petek in v soboto smo imeli približno štiristopetdeset obiskovalcev na dan, v nedeljo pa jih je bilo približno tisoč.

Da se je vse lepo izteklo gre zahvala fantom in dekletom iz društva, ki so resno in zvesto opravljali svoje naloge, bodisi pri kioskih kot pri ostalih opravilih: spremstvu ansamblov, pripravi prizorišča itd. Rad bi se zahvalil tudi napovedovalcema, Janezu Dolinarju in Jasni Kuljaj, odgovornima za ozvočenje, Miceju Karovu in Niku Klanjščku, snemalcem

slovenskega programa RAI, predvsem odgovorni osebi, Mariji Breclj. Vsi so se dobro prilagajali danim pogojem, saj nam vreme ni bilo najbolj naklonjeno.

Letos ste nekoliko spremenili lokacijo prizorišča. Ali je bila zamenjava prostora dogajanja uspešna?

Res je. Šotor je bil tokrat postavljen na trgu Svobode, pred cerkvijo, tik ob Sedejevem domu. Zamenjavo bi ocenil pozitivno, predvsem zaradi dežja. Prostor pred cerkvijo je bil vsekakor povezan s prizoriščem s pomočjo projekcije in dobrega ozvočenja. Kdor je bil v šotoru, je lahko spremljal dogajanje v dvorani. V nedeljo se je vse odvijalo med borovci, na odprtem. Čeprav je bil šotor tako bolj oddaljen od glavnega dogajanja, ni to nikogar motilo, prej obratno. Ljudje so se brez težav premaknili do šotora, da bi kaj pojedli. Vzdušje je bilo bolj sproščeno. Ta prostorska rešitev je bila dobra tudi zaradi večje varnosti.

Kdo je zmagal letošnji festival? Kdo pa je bil v komisiji?

Nagrado za najboljši ansambel so prejeli Veseli svatje iz Kranja, nagrado občinstva pa Zdomarji iz Dolenje vasi.

Člani komisije za glasbo so bili Jan Leopoli, Denis Novato, Jože Burnik, Bert Lipusch, Tullio Možina, Danilo Čadež in Mihael Corsi. Komisijo za besedilo pa so sestavljali Milan Jež, Leonard Katz, Franka Padovan in Martina Valentinič.

Občutek imam, da je Festival veliko bolj odmeven v Sloveniji kot v zamejstvu. Ali je res tako?

Res je bolj odmeven na oni strani meje. Večji del publike prihaja iz Slovenije. Verjetno zato, ker ta glasbena zvrst ni več tako priljubljena v zamejstvu. Letos sem na festivalu opazil veliko mladih obrazov. Večkrat me novinarji sprašujejo, če imajo samo starejše osebe rade narodnozabavno glasbo, ampak lahko povem, da to ni res. Slovenci, ki prihajajo na naš festival, ne čutijo, da prihajajo v zamejstvo, pač pa na

enega najpomembnejših festivalov narodnozabavne glasbe.

Kdaj se začnejo priprave na Festival?

Razpis gre v javnost že decembra. Pred izdajo razpisa se zbere komisija, ki že začne s snovanjem Festivala. Seje so enkrat mesečno. Pri društvu sestavimo poseben odbor, ki skrbi za pripravo in izvedbo Festivala. Letos smo že začeli razmišljati za prihodnje leto. Tokrat smo se dela lotili nekoliko prej, saj bo naslednji Festival jubilejen. Slavili bomo namreč štiridesetletnico. Zaradi tega moramo pripraviti velik praznik za zveste obiskovalce in ansamble ter za organizatorje.

Števerjansko društvo F. B. Sedej je zelo aktivno. S čim se še ukvarjate med letom?

Pri društvu sodeluje veliko skupin: mešani pevski zbor, dva otroška pevška zbora, dramska družina, mala dramska družina, mladinski krožek in Števerjanski vestnik.

Mešani pevski zbor se približuje šestdesetemu letu delovanja. Redno sodeluje na revijah Cecilijanka in Primorska poje, vsako nedeljo sodeluje pri župnijski sveti maši. Letos se je zbor podal na Dunaj, kjer je bil v gosteh tamkajšnjih Slovencev.

Otroška zbora vodi Martina Hlede s pomočjo Martine Valentinič. V enem pojejo otroci iz vrtca, v drugem pa osnovnošolci. Zborčka sodelujeta pri najpomembnejših vaških prireditvah.

Dramska družina je zaživela v zadnjih letih. Lani in letos so prikazovali Črno komedijo Petra Shafferja in poželi veliko uspehov tako v Sloveniji kot v zamejstvu. Družina ima veliko mladih igralcev. To je razveseljivo, saj ji zagotavljajo bodočnost. Z veliko meroto potrpežljivosti nas režira Franko Žerjal. Tu

di njemu gre zahvala za ves trud, ki ga vloži v svoje delo.

Za malo dramsko družino je odgovorna Kristina Corsi. Pripravljajo enodejanke za miklavževanje in božičnico. Letos so pripravili igrice tudi za materinski dan.

Mladinski krožek pripravlja pustovanja, postavljanje mlaja, »kastanjado«, športni teden in podobne dejavnosti. Letos so po dolgem času spet priredili silvestrovanje v Sedejevem domu.

Števerjanski vestnik izhaja že enainštirideseto leto. Januarja smo proslavili štiridesetletnico. Izhaja štirikrat letno. V njem lahko dobimo poročila o delovanju društva in o vsem, kar se v vasi dogaja. Redno sodelujejo otroci iz osnovne šole Alojza Gradnika. Glavna urednica je Nikol Dorni, pomaga pa ji lepa skupina mladih.

Obiščite nas na spletni strani www.sedej.org. Zanjno skrbita Alojša Dorni in Igor Škorjanc.

Hvala lepa za pogovor in veliko uspehov še naprej!

i.nformacije

Združenje E. Blankin Ulica San Domenico 78, 33043 Čedad
tel/fax: 0432 701455
e-mail: slovit@tin.it

Slovenska prosveta Ulica Donizetti 3, 34133 Trst
tel: 040 370846, fax: 040/633307
e-mail: sp@mladika.com

Zveza slovenske katoliške prosvete Drevored 20. septembra, 85 34170 Gorica
tel/fax: 0481 538128
e-mail: zskp_gorica@yahoo.it

Zveza cerkvenih pevskih zborov Ulica Donizetti 3, 34133 Trst
fax: 040 633307

Združenje cerkvenih pevskih zborov Drevored 20. septembra, 85 34170 Gorica
tel/fax: 0481 31817
e-mail: zcpz_go@libero.it

Nizozemski pevski zbor Dekoor Close Harmony požel velik uspeh v Štandrežu

Prosvetno društvo Štandrež je v ponedeljek, 6. julija, gostilo mešani pevski zbor Dekoor Close Harmony iz Utrehta. Gre za študentski pevski zbor, ki se pretežno ukvarja s stilom close harmony. Zbor je prišel v stik s Štandrežci preko skupnih prijateljev. Prijavili so se na tekmovanje Seghizzi in bili sprejeti. Obisk naših krajev so izkoristili tudi za ponedeljkov nastop. Predstavili so vokalne pop in jazz skladbe, nekaj jih je bilo tudi črnskih duhovnih. Pesmi so opremili z zanimivimi koreografijami, zato se je njihov nastop zdel skoraj plesno glasbena prireditev. Naša publika ni vajena take vrste nastopov, ravno zato jih je sprejela z velikim navdušenjem. Občinstvo je bilo številno in raznoliko, čeprav so organizatorji pogrešali še kakšnega predstavnika naših zborov. Večer je bil po njihovem mnenju izredno pozitiven, saj je potekal na odprtem, kar je še dodatno pripomoglo k veselemu in sproščenemu počutju. Prijetno vzdušje je vladalo tudi po nastopu, ko so prisotni še naprej tkali prijateljske vezi z gostujočim zborom. Mednarodno sodelovanje so v Štandrežu ocenili zelo pozitivno, saj lahko taka srečanja pripomorejo k širjenju obzorij.

Glasiło Stiki so tokrat posvečeni enajstim članicam ZSKD na Videmskem

Stiki so glasilo, ki ga Zveza slovenskih kulturnih društev že deseto leto objavlja z željo, da bi svoje delovanje približala članicam in širši javnosti. Tokratna številka 32/33 je »monotemat-ska«, saj je v celoti posvečena članicam ZSKD, ki delujejo v videmski pokrajini. Zbrani so članki, intervjuji, pogovori »Iz oči v oči«, ki jih ZSKD objavlja v Kulturnih stikih v Primorskem dnevniku.

Zveza šteje danes na Videmskem enajst članic, ki nedvomno spadajo

ških dolin (informacije in prijave za obisk: 0432 787042 - Viljem Černo).

Tudi v Benečiji odigravajo pomembno vlogo pevski zbori; v ZSKD so včlanjeni **Društvo Beneške korenine** (Srednje, 1996), ki vrednoti krajevne avtorje in širi zborovsko petje med mladimi Nadiških dolin (beneskekorenine@hotmail.com); **Moški pevski zbor Matajur**, ki je nastal v Klenjem pred natančno dvajsetimi leti; **Kulturno društvo in Mešani pevski zbor Rečan** (kd.re-

can@libero.it), s sedežem v Grmeku, ki slavi letos štirideset let delovanja; **Moški pevski zbor Matajur**, **Pevski zbor Pod lipo** (Barnas, 1975), **Kulturno društvo in Mepz Naše vasi** (Tipana, 1985) in **Zbor Tre valli - Tri doline** (Kravar, 1995).

Tokratna številka Stikov ponuja skratka vrsto koristnih in uporabnih informacij, ki so na voljo vsem, ki želijo поблиže spoznati slovensko kulturno življenje na Videmskem.

med nosilne stebre slovenskega kulturnega delovanja na teritoriju. Med njimi sta pomembna akterja **Beneško gledališče** (1976, Čedad), ki daje ob tradicionalni gledališki dejavnosti posebno pozornost mladim, in **Društvo beneških likovnih umetnikov**, ki spodbuja ustvarjalnost domačih umetnikov ter z razstavno dejavnostjo v Beneški galeriji (v Špetru) vzpostavlja tudi stike z ustvarjalci iz Furlanije in Slovenije. Na pobudo društva so si pred šestnajstimi leti zamislili Postajo Topolove, ki vsako poletje poteka v vasi Topolovo in se iz leta v leto spreminja v pomemben mednarodni projekt.

Videmski sedež ZSKD se nahaja v Solbici; v tej rezijanski vasi so ga odprli leta 1990, zanj pa skrbi Luigia Negro (rezija@zskd.org, telefon: 0433 53428). Luigia je tudi predsednica **Kulturnega društva Rozajanski dum** (domačini mu tudi pravijo »ta rozajanski kultürski čirkolo Rozajanski dum«), ki je lani slavil petindvajsetletnico delovanja. To društvo, ki je edina kulturna organizacija iz Rezije, včlanjena v ZSKD, se posveča razstavi dejavnosti, prirejanju tečajev rezijansčine in izdajanju publikacij; ob nekaterih knjigah spadata sem tudi vsakoletni koledar in glasilo Naš glas, ki izhaja dvakrat na leto.

V Nadiških in Terskih dolinah se ZSKD naslanja na urad **Kulturnega društva Ivan Trinko**, ki ima sedež v Čedadu (cedad@zskd.org, telefon: 0432 731386). Zveza slovenskih kulturnih društev mu je leta 2005 podelila priznanje za izjemne dosežke in petdesetletno neprekinjeno kulturno delovanje. Bilo je namreč 2. oktobra 1955, ko je skupina beneških intelektualcev, kmetov in delavcev ustanovila prvo slovensko organizacijo na tem območju. Poimenovali so jo po zaslužnem dušnem pastirju Ivanu Trinku, ki je bil pravkar umrl. Danes se društvo posveča tudi filmski in založniški dejavnosti.

V Bardu deluje **Center za kulturne raziskave**, kjer je na ogled tudi etnografska muzejska zbirka, ki ponuja predmete iz nekdanjega življenja bene-

agenda

Obveščamo vas, da se udeleženci 5. Intercampus Portorož 2009 zberejo v Dijaškem domu v Portorožu (Sončna pot 20) v nedeljo, 19. julija ob 14. uri, kjer jih bodo pričakali mentorji in spremljevalci.

Koncerta:

Koncert, ki je bil predviden v Avditoriju v Portorožu je prenešen na Tartinijev trg v Piran v četrtek, 23.7.2009 ob 20. uri.

Sabota, 25.7.2009 ob 18. uri, Trg Marcioni v Miljah

Uradi ZSKD so na voljo za vse informacije

Trst: tel. 040 635 626, e-pošta trst@zskd.org

Gorica: tel. 0481 531495, e-pošta gorica@zskd.org

Čedad: tel. 0432 731386, e-pošta cedad@zskd.org

Solbica: tel. 0433 53428, e-pošta rezija@zskd.org

www.zskd.eu

Odstranjevanje listja v coni grozdja je pomemben, a vse prej kot enostaven ukrep, ki ga mora spremljati primerno strokovno znanje, sicer so njegovi učinki lahko neželeni.

POMEMBNO OPRAVILO V VINOGRADU

Odstranjevanje listov v coni grozdja ali «defoliacija»

STROKOVNA SLUŽBA KMEČKE ZVEZE

Odstranjevanje listov v coni grozdja ali defoliacija je ukrep, pri katerem delno odstranimo liste v coni grozdja. Gre za ukrep, ki ga sicer naši vinogradniki v večji ali manjši meri vsako leto opravijo, pa čeprav ne upoštevajo vedno pravil, ki morajo spremljati ta poseg.

Prednost odstranjevanja listov je v tem, da izboljšamo osvetlitev in zračnost grozdja ter zmanjšamo možnost za okužbo z botritisom in izboljšamo obarvanost grozdja, predvsem pri rdečih sortah. Pomanjkljivost pa je, da izgubimo del asimilacijske površine.

Glede na čas odstranjevanja si strokovnjaki niso popolnoma edini, saj nekateri svetujejo poznejšo defoliacijo, drugi pa zgodnejšo. Prevladuje mnenje, da je optimalen čas za odstranjevanje listov štiri do pet tednov po polnem cvetenju. Zgodnejše odstranjevanje naj bi vplivalo negativno na pridelek in nastavek za naslednje leto. Odstranjevanje listov v juliju ne zmanjša aktivnosti trsa, če na njem ostane dovolj listov in aktivni listi na zalistnikih. Izpad listne površine nadomestijo tudi listi zalistnikov. Liste moramo odstraniti najpozneje do zapiranja grozdov, odstranjevanje listov po začetku dozorevanja ne vpliva veliko na kakovost grozdja.

Z delnim odstranjevanjem listov

se izboljša, kot smo že omenili, direktna osvetlitev grozdja, ki vpliva na presnovo kislin. Vsebnost skupnih kislin je v jagodah direktno osvetljenega grozdja lahko manjša za 2 do 4 g/l v primerjavi s tistimi, ki so bile zasenčene. Poleg tega je grozdje odpornejše, predvsem zaradi večje zračnosti in boljšega nanašanja sredstev za varstvo trte.

Izkušnje tudi kažejo, da je pri zgodnejši defolijaciji, ne glede na varstvo trte, okužba z botritisom manjša kot pri pozni defolijaciji. Zaradi direktne osvetlitve jagod kmalu po cvetenju se je na teh razvila debelejša kutikola. S tem se lahko poveča odpornost na oidij in botritis.

Zaradi odstranitve listov nastanejo spremembe v strukturi aromatičnih snovi, kar pa je odvisno od sorte in povprečnih temperatur. V hladnejših podnebjih ima direktna osvetlitev grozdja bolj pozitiven kot negativen učinek, medtem ko je bolj kritična v toplejših vinogradnih območjih. Poleg tega pa je dokazano, da prednosti odstranjevanja listov okoli grozdja prevladujejo pri rdečih sortah, pri belih pa je potrebno skrbno upoštevati vse dejavnike, ki vplivajo na učinke posega, ki zna biti ob določenih razmerah vprašljiv.

Zaradi kompleksnosti ukrepa je težko dajati s tem v zvezi toga priporočila ali navodila. Kljub temu pa bomo skušali izoblikovati tista, ki jih potrjujejo številne praktične izkušnje in spoznanja:

Odstranimo samo toliko listov, kot je potrebno za želen učinek, glede na cono grozdja (ki naj bo po možnosti ozka), sorte in tudi razmerja med listi in količino grozdja.

Pri rdečih sortah močneje odstranimo liste na sončni strani stene, kar naredimo tudi pri belih, če želimo suha vina z nizko kislino, na senčni pa, če želimo doseči nasprotni učinek (višjo kislino).

Odstranjevanju listov se odpovemo, ali ga močno omejimo, če je listov premalo glede na količino grozdja.

Najprej odstranimo porumenele liste, ki še komajda asimilirajo. Čim višja je listna stena in čim ožja je medvrstna razdalja, tem manjša je asimilacijska sposobnost listov v coni grozdja in tem manj problematično je odstranjevanje listov.

Odstranjevanje listov v coni grozdja je pomemben a vse prej kot enostaven ukrep, ki ga mora spremljati primerno strokovno znanje, sicer so lahko učinki neželeni.

NAVODILA - Strokovna služba KZ

Izbira fitofarmaceutskih bakrovih sredstev

Po uporabi v mesecu juniju sistemskih pripravkov za zatiranje peronospor vinske trte, preidemo v mesecu juliju na bakrove pripravke: bordojska brozga, bakrov hidroksid in bakrov oksiklorid. Vsa bakrena sredstva so sicer učinkovita za zatiranje glivičnih bolezni, med temi peronospore, se pa med seboj razlikujejo glede na hitrost učinkovanja in obstojnost. V nadaljevanju navajamo njihove glavne značilnosti, na osnovi katerih se lahko vinogradniki opredelijo za uporabo enega ali drugega.

Bordojska brozga: njen učinek je počasnejši, obstojnost pa daljša, saj jo dež počasneje izpira. Prekrije enakomerneje od ostalih pripravkov razne dele trte, predvsem liste, je pa lahko toksična za rastlino;

Bakrov oksiklorid: najbolj razširjen bakrov pripravek. Ima vse pozitivne lastnosti brozge, predvsem dolgo obstojnost, je pa manj toksičen. Dodatna važna prednost uporabe oksiklorida je tudi v tem, da se s tem pripravkom do-

sežejo isti učinki ob nižjih količinah bakra, kar je zelo važno predvsem pri biološkem načinu pridelovanja grozdja, kjer so predvidene omejitve pri uporabi te težke kovine. Te omejitve je najlažje spoštovati z uporabo oksiklorurov, v katerih je vsebnost bakra najnižja;

Če upoštevamo navedene značilnosti omenjenih pripravkov je razumljivo, da se med vinogradniki širi uporaba oksiklorida, saj nudi določene prednosti, predvsem pa je naravi prijaznejši od ostalih bakrovih pripravkov, kar je pri izbiri fitofarmaceutskih sredstev čedalje pomembnejše.

Ob koncu pa bi radi opozorili, da so v dobi vegetacije vsi bakrovi pripravki toksični, predvsem v večjih odmerkih, za večino sadnega drevja. Še posebej so občutljive na baker breskve in slive. Zato bodimo pri uporabi bakrovih pripravkov za varstvo sadnih nasadov zelo previdni in se strogo držimo navodil na nalepki.

Svetovalna služba KZ

STROKOVNI NASVETI

Stenice delajo precejšnjo škodo

Danes bomo opisali stenice, ki pogosto napadejo nekatere zelenjadnice. Stenice spadajo v podred Heteroptera. To ime so žuželke dobile zaradi prednjega para kril, ki je iz dveh delov: na bazi je krilo otrdelo, rob pa je kožnat. Na spodnjem delu oprsja ob strani med drugim in tretjim parom nog so prisotne smradne žleze, iz katerih se izločajo spojine neprijetnega vonja. Zaradi močnega, neprijetnega vonja teh izločkov stenicam pravimo tudi smrdljivke oz. smrdljivci. S tem vonjem se stenice branijo. Iz jajčec se razvijejo nekeke ličinke, ki pa z razliko od ostalih žuželk so podobne odraslim, pa čeprav imajo lahko drugačno barvo. Tako kot odrasle živali se prehranjujejo s sesanjem sokov. Večinoma se levijo petkrat preden odrastejo.

Vrst je veliko. Verjetno je najbolj znana posteljna stenica (Cimex lectularis), ki se prehranjuje s človeško krvjo. V preteklosti je bila precej nadležna in tudi nevarna. Zaradi izboljšanih higienskih razmer je postala v svetu že redka, vendar lahko še vedno naletimo nanjo.

Suštar (Pyrrhocoris apterus) je ena od najbolj prepoznavnih vrst stenice, rdeče in črne barve. Živi tudi v naših krajih.

Ena najbolj zanimivih in pomembnih vrst, ki dela škodo na nekaterih zelenjadicah, je ZELENA SMRDLJIVKA (Nezara viridula). Prisotna je tudi po naših vrtovih. Odrasli škodljivci je travnato zelene barve in je dolg 10-15 mm. Zelena smrdljivka spada med ščitaste stenice. Slednje zlahka prepoznamo, ker imajo obliko ščita. Smrdljivka se razmnožuje celo poletje, predvsem pa spomladi in jeseni. Samica naenkrat odloži po 30 do 130 jajčec v obliki jajčne mase, ki ostanejo trdno prilepljena na spodnji površini lista. Po nekaj dneh do nekaj tednih, odvisno od pogojev v okolju, se izležejo mlade oblike, ki so po obliki podobne odraslim. V teku življenja se levijo petkrat; v kasnejših stadijih so žuželke vedno večje, vsak izmed stadijev traja sedem dni.

Smrdljivka je bolj prisotna po družinskih vrtovih in predvsem tam, kjer so v bližini neobdelana področja in grmovje. Tam se namreč škodljivci zlahkoto razmnožujejo. Zelena smrdljivka dela škodo na paradižniku, stročnicah, fižolu, soji, zelju, paradižniku, papriki, krompirju, bombažu, prosi, pšenici, rižu ter v nasadih breskev, agrumov ter lupinarjev. Škodljivci srka rastlinski sok predvsem na že skoraj zrelih plodovih. Istočasno spusti v rastlino nekaj strup, ki se nahaja v sline, zaradi katerega plodovi postanejo drugačne oblike, večkrat tudi okus je drugačen. Potom pika se

lahko širijo bakterijske bolezni, zato včasih plod gnije. Rastlina postane rumena in listi se sušijo. Sadeži postanejo polni pik, obenem imajo neprijeten vonj, zato jih ne moremo uživati, še manj pa prodajati.

Proti zeleni smrdljivki uporabljamo biološke pripravke na podlagi naravnih piretrin. Pripravek je učinkovit le proti mladim oblikam škodljivca. Ker je mogoče jajčeca zlahka opaziti, lahko poškropimo lokalizirano, to se pravi le tam, kjer je škodljivec prisoten. Škropimo raje zvečer. Drugi biološki pripravek je na podlagi azadiraktina. Tudi slednji je učinkovit le proti mladim žuželkam. Pri gojenju vrtnin v rastlinjakih je lahko koristna postavitev mrež, ki delujejo kot pregraja za žuželke. Slaba stran tega pa je, da pregraja onemogoči tudi koristnim žuželkam, da pridejo rastlinjak. Če imamo malo rastlin, lahko tudi ročno pobiramo odrasle škodljivce. Goste mreže lahko uporabljamo tudi v primeru gojenja na prostem, če imamo malo rastlin. Škodljivca lahko omejimo tudi s tem, da postavimo rumene tablice z lepilom med rastlinami, približno 1,5 m od tal, eno vsakih 10 kvadratnih metrov. V primeru močnega napada lahko uporabljamo tudi sintetične piretrine na podlagi deltametrin (npr. Decis) ki imajo karenčno dobo 3 dni, to se pravi, da pridelek lahko pobiramo že tretji dan po škropljenju. Največji problem je namreč, da stenice delajo škodo takrat, ko so plodovi zreli. Deltametrin je kontaktni insekticid, ni dovoljen v biološkem načinu zatiranja, je pa malo strupen in tudi kar precej učinkovit. Slaba lastnost je, da zaščita traja malo časa, le 3 dni, nakar se lahko stenice kmalu zopet pojavijo.

Vsekakor je uničevanje stenice kar precej težavno, bodisi zaradi hitrega in množičnega razmnoževanja, kot tudi zaradi stalnega prihoda novih škodljivcev, ki pridejo od zunaj.

Omenili bomo tudi KAPUSOVE STENICE (Eurydema spp.), ki napadejo vse vrste kapusnic. Posebno v sušnih letih se množično pojavljajo in povzročajo škodo na napadenih rastlinah. Mlade in odrasle kapusne stenice sesajo liste in poškodujejo listno površino. Zaradi tega se tvorijo belkaste pege, kjer se začne listno tkivo sušiti. Kakovost prideleka se poslabša, napadene rastline slabše rastejo in ob močnejšem napadu tudi propadejo. Ob milejšem napadu in na manjši površini ročno pobiramo in uničujemo škodljivce. Le ob močnejšem pojavu uporabljamo insekticide, kot na primer pripravke na podlagi naravnih piretrin ali sintetične piretrine, podobno kot pri zeleni smrdljivki.

ODBOJKA - Proti ZDA peta zaporedna zmaga Italije v svetovni ligi

Loris in Matej nezadržna v sprejemu

Na 80-odstotni učinkovitosti obeh Slovencev »azzurri« gradili prepričljivo zmago v Illinoisu

HOFFMAN ESTATES (ILLINOIS) - Na prvi od dveh tekem petega kroga svetovne odbojarske lige je Italija dosegla proti ZDA peto zaporedno zmago (3:1) in na vrstnem redu skupine A loči »azzurre« od Američanov le še točka. To kar se je zdelo po prvih dveh krogih neuresničljivo, je zdaj možno: Italija se lahko uvrsti na finalni šestereboj, ki bo konec meseca v Beogradu.

Zelo pomemben delež k včerajšnji zmagi Italije sta prispevala oba slovenska »azzurra« z vrhunsko igro v sprejemu servisa. Sprejela sta tri četrť vseh nasprotnikovih servisov, vsak izmed njiju je sprejel kar 26 žog. Loris Manià jih je brezhibno sprejel 21, Matej Černic pa še eno več, ob tem, da je imel tudi eno napako, dosegel pa je tudi 10 točk v napadu in dve z blokom. Oba sta bila v sprejemu 80,7-odstotna, to pa je bil glavni ključ zmage »azzurrov«, ki jim Američani, ko so imeli servis, zlepa niso mogli priti do živega, italijanski napad je bil namreč skoraj brezhiben (najbolj sta se izkazala Lasko in Savani), »azzurri« pa so na (številnih) napakah gostiteljev pridno nabirali dragocene točke. ZDA so bile boljše samo v prvem setu, potem ko je Vermiglio na mestu podajalca zamenjal Travico pa je bila premoč Italije prepričljiva razen v končnici zadnjega seta, ko so iz rok izpustili visoko vodstvo 21:16, na koncu pa so se le pravočasno zbrali. Danes ponoči so igrali spet (Tv Rai sport più danes ob 15.00)

Matej Černic (levo) in Loris Manià (v sprejemu) med včerajšnjo tekmo proti ZDA

FIVB

ZDA - Italija 1:3 (25:20, 20:25, 22:25, 24:26)
ITALIJA: Travica 3, Lasko 18, Savani 16, Birarelli 10, Sala 9, Černic 12, Manià (L), Vermiglio 2, Parodi 0, Gavotto, Martino 0, Fortunato, Piscopo, Bari.
ZDA: Rooney 15, Patak 1, Lee 14, Suxo 0, Hien

5, Smith 1, Stanley 16, Hansen 2, Jablonsky 4, Toizinsky 3, Lambourne (L).

Ostali izid: Kitajska - Nizozemska 2:3. **Vrstni red skupine A:** ZDA 18, Italija 17, Nizozemska 13, Kitajska 6.

KOLESARSTVO Tour: favoriti se niso naprezali

LIMOGES - Čeprav je imela druga pirenejska etapa Toura tri gorske cilje, ni postregla z razburljivejšimi dogodki, vsaj kar zadeva boja za rumeno majico.

Favoriti so bolj ali manj varčevali z močmi, pazili eden na drugega in na tekmovalce, ki bi lahko s pobegom prevzeli skupno vodstvo. Kljub vsemu temu pa je etapa vendarle naredila selekcijo, tekmovalci so se razbili na šest skupin.

Tako kot v petkovi etapi je bil odločilen pobeg, ki so ga končali štirje tekmovalci. Ti so poskrbeli za najbolj zanimive dogodke v etapi, ko so se udarili za zmago. Dolgo je kazalo, da bo Rusa Vladimir Jefimkin moštvu AG2r La Mondiale zagotovil še drugi zaporedni etapni uspeh. Približno tri kilometre pred ciljem se je odločil za napad, si priboril 100 metrov prednosti, prednost pa držal le do 500 metrov pred ciljem, ko so ga trije zasledovalci ujeli, v sprintu pa je bil najmočnejši Španec Luis Leon Sanchez, ki je močno napredoval v skupnem seštevku, prebil se je na 11. mesto. Prva zasledovalna skupina je zaostala minuto in 54 sekund, v njej so bili tako vodilni Italijan Rinaldo Nocentini (AG2r La Mondiale) kot favoriti dirke, ni pa bilo edinega slovenskega predstavnika Simona Špilaka, ki si je prikolesaril kar precejšen zaostanek, na cilj je prišel v četrti skupini, 14 minut in 14 sekund za zmagovalcem, zasedel pa je 81. mesto. V skupnem seštevku je ostal na 76. mestu, za najboljšim zaostaja 24 minut in 44 sekund.

Po 100 km včerajšnje etape pa je odstopil Španec Oscar Pereiro, zmagovalec dirke leta 2006.

Skupni vrstni red: 1. Rinaldo Nocentini (Ita/AG2R La Mondiale) 30.18:16; 2. Alberto Contador (Špa/Astana) + 0:06; 3. Lance Armstrong (ZDA/Astana) 0:08; 4. Levi Leipheimer (ZDA/Astana) 0:39; 5. Bradley Wiggins (VBr/Garmin-Slipstream) 0:46.

ATLETIKA - Pred svetovnim prvenstvom

Vrnitev Jolande Čeplak

Po diskvalifikaciji zaradi dopinga za nastop v Berlinu potrebuje do 3. avgusta rezultat 2:01,30

26. julija 2007 je mednarodna atletska zveza objavila vest, ki je bila za slovensko javnost šokantna: Jolanda Čeplak, evropsko prvakinja iz leta 2002 in tretjo na OI leta 2004 v teku na 800 metrov, so ulovili v protidopinško mrežo. Predstavnik slovenske atletske zveze je tedaj izjavil, da bodo »iskali dlako v jajcu«. Dlake pa niso našli in dveletna kazen je bila neizbežna. Smo neposredno pred iztekom diskvalifikacije in Jolanda, ki po vesteh iz rumenih medijev ni več Čeplak, se pripravljala na vrnitev na atletske steze.

V domačem Velenju je brez zadrege povedala: »Nekaj bodo zame pripravili v Celju.«

Nujno je bilo vprašanje o predvidenem času.

»Treniram od 10- do 11-krat na teden. Količina je podobna tisti iz prejšnjih časov. S tem ritmom sem začela lani oktobra. Če je tudi kakovost primerna bomo videli. Ne morem dati nobene napovedi.«

Seveda je nemogoče, da bi ne vedela koliko sedaj velja, pustimo se pa presenetiti ali pa tudi ne. Tudi o srednjeročnem načrtu je bila Joli zažrtana: »V povratku na atletsko stezo je tudi nekaj simbolike. Poznali so me kot športnico, kariero bi rada končala kot športnica, na stadionu.«

Če izpustimo boleče poglavje iz pred dveh let, so v vaši knjigi spominov izpisani trije izjemni dosežki: evropski naslov, tretje mesto na olimpijskih igrah in svetovni dvoranski rekord 1:55''82. Kateri je na prvem mestu? »Največ je bila zame bronasta kolajna v Atenah. Taktično se je tek razpletel tako, da sem morala del preteči po drugi progi, kar je pomenilo nekaj metrov več. Tega pa se na da programirati. In kljub temu mislim, da bi lahko zmagala... če bi bi tekla še pet metrov. Svetovni rekord je poglavje zase. Postavlja se jih zato, da jih drugi nato rušijo. Rekord mine, kolajna ostane. Ta že pregovorna ugovovitev, velja tudi zame.«

Med teknicami in tekmovalci je

Jolanda Čeplak je prepričana, da bi leta 2004 na OI v Atenah namesto bron osvojila zlato, če bi lahko tekla le še pet metrov več

ANSA

gotovo še nekaj anekdot.

»Spominjam se, da sem nekoč tekla na mitingu v Zuerichu proti Mutoli. Ona je lovila trinajsto zaporedno zmago na tem tekmovalstvu. Hote-la sem ji skvariti večer, pa se ni izšlo. Bila je pač boljša.«

V lanskim sezoni ste se preselili k nogometu. Kot atletska trenerka za ljubljanski Interblok. Kaj je bilo iz tega? »Nič. Šlo je samo za reklamno potezo. Za marketing kot se temu pravi.«

Da je skorajšnja vrnitev Jolande medijski dogodek, priča tudi dolg razgovor na slovenskem radiu. Prvi nastop naj bi bil že dan po izteku kazni, torej 27. julija. Že dan kasneje je v Mariboru tekmovalje mednarodne atletske lige, v mestu ob Dravi pa 1. in 2. avgusta državno prvenstvo. Po mnenju Jolande je skrajno težko, da bi takoj po vrnitvi dosegla čas pod dvema minutama. Javnost računa kar na nastop Velenjčanke na svetovnem prvenstvu v Berlinu. Norma, ki omogoča nastop na SP je čas točno dveh minut v primeru, da ena država prijavi več kot eno tekačico. Drugorazredna meja znaša 2:01,30 v primeru ene same tekačice. Norme je treba doseči najkasneje 3. avgusta.

Slovenija je do nedavnega imela na voljo še Brigito Langerholc, ki pa sedaj pričakuje naraščaj in je odpadla iz konkurence.

Čeplakova meni, da se konkurenca od njenega nastopanja ni bistveno spremenila. »Ostale so skoraj vse, ki jih že poznam. Kenijka Chelimo, ki je bila lani razred zase, je ta se v zelo slabi formi. Sama cenim iste tekačice, ki na visoki ravni nastopajo po več let. Za 19-letnico iz Kenije verjetno velja, da so jo lani dodobra iztrosili.«

Ob robu radijskega intervjuja se je razvil debatni forum. Pretežno so poslušalci reagirali z negativnim mnenjem zaradi dopinga. Nekateri so izjavili, da so itak vsi dopingirani, Čeplakova pa je pač imela smolo, da so jo ujeli. Našli so se tudi taki, ki so Velenjčanko spodbudili k pozitivnemu pristopu za nove vrhunske dosežke.

JOLANDA ČEPLAK za arhiv: Letnik 1976 Tekmovalja: EP 2002 - 1. mesto OI 2004 - 3. mesto Dvoransko EP 2002: 1. mesto Dvoransko SP 2004: 2. mesto Najboljši časi: 400 m 54,67, 800 m 1:55,19, 800 m v dvorani 1:55,82 (svetovni rekord), 1500 m 4:02,44.

Bruno Križman

TRST Rokomet, retorika in interesi

Predsednik tržaškega rokometnega kluba Giuseppe Lo Duca je vrgel puško v koruzo in napovedal, da se bo njegov klub, že drugič v treh letih, odpovedal igranju v najvišji ligi, kjer bo zdaj igral, če sploh bo in s kakšnim navdušenjem, pa ni še znano.

Pallamano Trieste je tržaška ekipa z največjim številom osvojenih državnih naslovov, njen proračun pa je takšen, kakršnega imajo nogometni klubi v kaki meddeželni ligi in trikrat manjši kot v Trstu znaša proračun vodilnega košarkarskega kluba.

Za mesto, kot je Trst, je to pravzaprav sramota, še toliko bolj, ker rokometni klub ne vodi jo profesionalci, temveč športni navdušenci, primerljivi tistim, ki vodijo naša društva in veliko pozornost namenjajo tudi delu z mladimi. In vendar bo ta žalosten dogodek za športni Trst zelo kmalu romal v pozabo, že zdaj vzbuja malo reakcij.

To pa je alarmni zvonec za mnoge. Kaže namreč, da so besede o pomenu športa za razvoj neke skupnosti, marsikdaj zgolj retorika. Razen, morda, ko gre za čisti interes ali nabiranje glasov pred volitvami. (ak)

FORMULA 1 Webber danes v Nemčiji prvič s prvega mesta

NÜRBURGRING - Mark Webber si je zagotovil prvo startno mesto na današnji dirki za VN Nemčije na Nürburgringu. Avstralec, član moštva Red Bulla Renault, si je »pole position« privozil prvič v karieri. S prve vrste bo startal še Brazilc Rubens Barrichello (Brawn-Mercedes), medtem ko je bil tretji Britanec Jenson Button (Brawn-Mercedes), vodilni v seštevku svetovnega prvenstva. Četrtri je bil zmagovalec zadnje dirke v Silverstonu, Nemec Sebastian Vettel (Red Bull-Renault), peti pa branilec naslova svetovnega prvaka Britanec Lewis Hamilton (McLaren-Mercedes), ki se vrača v vrh. Feipe Massa (Ferrari) bo začel v četrtri vrsti kot 8., Kimi Räikkönen pa kot 9. v peti vrsti. Začetek ob 14.00. Zaradi oviranja Alonsa na kvalifikacijah bo Nemec Timo Glock začel dirko z zadnjega mesta.

PREDRAG - Real Madrid ne bo najel vezista Udineseja D7Agostina, Ocenil je, da je predrag, zanj videmski klub zahltva 25 milijonov evrov odškodnine.

BEACH SOCCER - V drugi tekmi etape evropskega pokala v nogometu na mivki v Lignanu je Italija, za katero igra tudi Michele Leghissa, po podaljških s 7:6 (6:6) premagala Švico. Danes bo Italija ob 17.00 igrala proti Rusiji.

DAVIS CUP - Izrael je v četrtfinalu presenetljivo izločil Rusijo. Po petkovih zmagah v obeh posamičnih dvobojih sta namreč Izraelu tretjo, odločilno točko zagotovila Jonathan Erlich in Andy Ram, ki sta v igri dvojic s 3:2 v nizih ugnala Igorja Kunicina in Marata Safina. Ostali izidi po 2. dnevu: Hrvaška - ZDA 2:1, Češka - Argentina 2:1, Španija - Nemčija 2.1. Evroafriška skupina: Slovenija - Litva 3:0.

NA VODI - Najboljši slovenski slalomist na divjih vodah Peter Kauzer je na tekmi za svetovni pokal v nemškem Augsburgu vnovič prepričljivo premagal vso konkurenco in četrtič zmagal na tek-mah svetovnega pokala, drugič letos. Tre-tji je bil Italijan Daniele Molmenti.

JIH NE BO - Kanadsko vrhovno sodišče je odločilo, da izključitev smučarskih skokov za ženske na olimpijskih igrah leta 2010 v Vancouveru ni v neskladju z zakoni in ustavo.

UMETNOSTNO KOTALKANJE - Državno prvenstvo za članice v Roccarasu

Presenečenje: Tanja po »shortu« na 2. mestu

Romanovo od vodilne Sbei loči le točka - Nenavadna napaka v pirueti - Roncellijeva peta

Presenečenje! Na državnem prvenstvu v umetnostnem kotalkanju za članice v Roccarasu poletovka Tanja Romano po kratkem programu ni v vodstvu, temveč se je morala zadovoljiti z drugim mestom. Na prvem mestu je namreč mlada, 19-letna kotalkarica iz Giulianove Debora Sbei. Pred našo šampionko ima le točko prednosti, kar pomeni, da je med njima razlika res minimalna in Tanja lahko v današnjem dolgem programu seveda nadoknadi zaostanek, saj je njen program bistveno boljši. Danes bo šlo v bistvu za dvoboj, kajti ostale tekmovalke po »shortu« že precej zaostajajo za vodilnima. Cristina Trani ima tako na 3. mestu že 5,5 točke manj od Tanje. Romanova je včeraj opravila soliden nastop, ki pa ga je na začetku pogojevala napaka pri trojnem rittbergerjem ob koncu kombinacije skokov. Še bolj nenavadno pa je, da je poletovka čisto ob koncu vaje zgrešila pirueto, kar je zanj res nenavadno in lahko to napako pripišemo izključno padcu zbravnosti, mogoče pa tudi težavam, ki so se v zadnjem tednu pojavile na stegenski mi-

šici in zaradi katerih se je po nastopu zateklo k fizioterapevtu. Zaradi teh napak je Tanja za tehnično izvedbo prejela ocene med 9,2 in 9,4, za umetniški vtis pa do 9,7.

Trener Mojmir Kokorovec je vsekakor pred današnjim nastopom optimist. »Debora Sbei je pokazala največ kar zmore, Tanja pa ima danes možnost, da pokaže precej več,« je povedal. Naša kotalkarica se v Roccarasu poteguje tudi za zlato medaljo v kombinaciji, njena najnevarnejša tekunica Ilenia Baldisser je bila včeraj četrta, kar pomeni, da je boj danes odprt.

Druga slovenska udeleženka državnega prvenstva Francesca Roncelli, ki tekmuje za tržaški Gioni, je po prvem dnevu na 5. mestu, kar predstavlja zanj vsekakor dober rezultat. »Na DP nas je deset enakovrednih kotalkaric,« je namreč razlagala pred začetkom prvenstva. Francesca je svoj nastop opravila zelo dobro, le po trojnem toeloopu se je z roko dotaknila tal. Zbrala je 85,10 točke in se danes lahko še poteguje za bronasto medaljo.

Tanja Romano se bo danes potegovala za naslov bodisi v prostem programu bodisi v kombinaciji

KROMA

Vrstni red po kratkem programu (nastopa 23 tekmovalk): 1. Debora Sbei (Giulianova) 94,20; 2. Tanja Romano (Polet) 93,20; 3. Cristina Trani (Frascati) 87,70; 4. Ilenia Baldisser

(MusanoTV) 86,30; 5. Francesca Roncelli (Gioni TS) 85,10; 6. Valentina Di Paolo (Chieti) 83,90; 7. Annalisa Graziosi (Senigallia) 79,80; Noemi Mattina (Nlcese) 76,30, itd.

MALI NOGOMET

Vrh Danica: znanih šest četrtfinalistov

Na cementi plošči KD Danica na Vrhju se bo jutri, od 19. ure dalje, nadaljeval turnir v malem nogometu (5:5) Vrh Danica za registrirane igralce. Na turnirju sodeluje 15 moštev z Goriškega (italijanska in slovenska) ter Novogoriškega. Jutri in v torek se bodo sklenili kvalifikacijski boji, ki potekajo v štirih različnih skupinah. Po dve najboljši ekipi iz vsake skupine se bosta uvrstili v četrtfinale, ki bo v sredo, v petek bosta polfinalni tekmi (ob 20.00), finalni del pa bo v petek.

Na turnirju sodelujejo moštva Šempeter Liena, Timava, New Team PE, G4, Kostanjevica, Frnazar - Circolo Visintin, Cominum, Doberdob, Vrh Danica, Magicapra, Trio Marjetica, Podnanos, Gostilna Francet, Volk Scavi. Moštva Šempeter Liena, G4, Frnazar, Magicapra, Gostilna Francet in Podnanos so si že v prvem tednu zagotovila uvrstitev v četrtfinale.

Od srede dalje tudi v Gabrjah

V sredo se bo v Gabrjah ob 100-letnici domačega KD Skala začel tradicionalni, že 23. turnir v malem nogometu. Moči bo merilo 14 moških ekip, od 20. julija pa se jim bo, na ločenem tekmovalstvu, pridružilo še pet ženskih ekip. Kar zadeva moški turnir, ki je namenjen ljubiteljem, bodo moštva razdeljena v štiri skupine, dve najboljši pa se bosta uvrstili v četrtfinalno fazo. Dekleta bodo igrala med sabo po sistemu vsak proti vsakemu, zadnji dan pa bosta na sporedu tekmi za 1. in 3. mesto.

Prvi teden bodo igrali le moški, poleg v sredo, še v četrtek, naslednji teden bodo tekme vsak dan razen v sredo, soboto in nedeljo, isto velja za 3. teden - Ženski finale bo v četrtek, 30. julija, moški pa v petek, 31. julija. Tekme se vsak dan začenejo ob 19.15.

Sestava skupin
Moški, skupina A: A Štandrež, Lattoneria Mucci, ACLI Staranzano, Portuali, Rupa - Peč, Circolo Visintin. Skupina B: E Doberdob, Quelli che il calcio, Gabrje, Madonnina del Fante. Skupin C: I Medja vs Timava, Oslavje, Pevma Štmaver, Sovodnje Ribčiji. Skupin D: Lucinico, Števerjan, New Team Gorica.

Ženske: Štandrež, Sovodnje, Bub Bub Lady Dolina, Doberdob Rupa Peč.

TENIS - Mednarodni WTA v Palermu (200.000 dolarjev)

Uspešna Paola

V prvem krogu kvalifikacij premagala boljše plasirano Švicarko, danes proti 168. igralki sveta

SKOKI V VODO Ivana Curri na DP spet »srebrna«

Na državnem mladinskem prvenstvu v skokih v vodo v Riccioneju je slovenska tekmovalka tržaškega društva Trieste Tuffi Ivana Curri še drugi osvojila srebrno kolajno, tokrat z metrske deske. Z uvrstitvijo je bila zadovoljna, ne pa z rezultatom 257 točk, saj je zgrešila predzadnji skok. Kot v petek s 3-metrse deske je z izidom 320 zmagala Elena Bertocchi.

Druga naša tekmovalka društva Trieste Tuffi Sofia Carciotti je bila 13. med 17 tekmovalkami.

Na najmočnejšem turnirju, na katerem je doslej nastopila, mednarodnem prvenstvu Palermo WTA, z nagradnim skladom 200 tisoč dolarjev, je Paola Cigui (440. igralka sveta) uspešno prestala prvi krog kvalifikacij. Z glatkim 6:2, 6:2 je premagala 21-letno Švicarko Stefano Boffo, ki na svetovni lestvici zaseda 311. mesto. To je bilo menda prvič, da je letos ugnala nasprotnico, ki je na svetovni jakostni lestvici uvrščena pred njo.

»S svojim nastopom sem zelo zadovoljna. Že nekaj tednov igram dobro, na prejšnjih turnirjih sem doživela nekaj zelo tesnih porazov proti dobrim nasprotnicam, tokrat pa sem le zmagala. V tenisu je pač tako: jaz tokrat nisem zgrešila skoraj nič, moja nasprotnica pa kar precej,« je povedala Paola.

Njena zmaga je bila zelo lahka, saj je v prvem setu takoj povedla s 4:0, v drugem pa je zaostajala z 1:0, takoj zatem pa je bilo 3:1 zanj. »Malo treme sem imela le v odločilni igri. Pri izidu 5:2 sem namreč vodila 40:15, ona pa je izenačila, na koncu pa se je izteklo dobro,« je še dodala Paola, ki je z zmago pridobila 5 točk WTA.

PAOLA CIGUI

KROMA

Danes jo čaka izjemno zahteven nastop. Pomerila se bo namreč z 22-letno Ukrajinko Olgo Savčuk, ki je na lestvici WTA na 168. mestu in tekmuje po celem svetu. Profesionalka je že pet let in nastopala je že na turnirjih za grand slam. Za uvrstitev v glavni del turnirja potrebuje Paola še dve zmagi.

V zlati knjigi turnirja v Palermu so tudi takšni kalibri kot Francozinja Mary Pierce, Švicarka Patty Schnyder in Rusinja Dinara Safina, lani pa je zmagala Italijanka Sara Errani. Letos je prva nosilka Flavia Pennetta, 15. na svetu.

Smučarji SK Devin tudi letos pilijo znanje na Rogli

SK Devin je v sodelovanju z ZSSDI pripravil šestdnevne kondicijske priprave za svoje najmlajše tekmovalce. Kot že lani so tudi letos izbrali čudoviti gorski kraj Roglo na Pohorju, ki nudi številne športne objekte in tudi njegova vinska lega nad 1500 nadmorske višine je idealna za vadbo. Za razliko od lanskega leta, ko so se tja podali skupaj s starši, jih letos spremljata trener Aleš Sever in smučarski učitelj Matej Štolfa. Poleg njiju pa sta na Rogli tudi mladinka Matija Rožič in Bernard Purič, ki sta trenerjema v veliko pomoč, obenem pa nabirata izkušnje za delo z najmlajšimi, ker bosta v prihajajoči sezoni šla na usposabljanje za učitelja smučanja. Od jutra do večera imajo že natančno načrtan program, ki so ga začeli že na kondicijskih treningih v Trnovci in Praprotnu od maja dalje, v letoviščarskem gorskem kraju pa še intenzivneje in utrjujejo predsmučarske veščine s posebnimi vajami. Domvo se bodo vrnili v torek

JADRANJE

Danes prvi plovi na SP 470 v Grčiji

Na jadralnem mladinskem SP v razredu 470 v grškem Solunu bodo danes na sporedu prve kvalifikacijske regate. V prvih treh dneh bodo izpeljali šest plovov, v naslednjih štiri pa še sedem, takrta bodo posadke tudi razdelili v zlato in srebrno skupino. Italijo bosta, kot znano zastopala Čupina jadralca Simon Sivitz Košuta in Jaš Farneti, poleg njiju pa še bratranca Dubbini. Skupno bo nastopilo 57 moških posadk in 25 ženskih. Zastopanih je 24 držav, poleg evropskih še Argenitna, Katar, Japonska in ZDA, ni pa Novozelancev in Avstralcev.

BALINANJE

Prvenstvo ZSSDI: Presenečenje na Padričah

V četrtek so odigrali nepopolen krog zamejskega balinarskega prvenstva. Srečanje med Poletom in Aurisino so zaradi razmočenega igrišča v Konkonski ulici prenesli na torek. Najzanimivejše je bilo na Padričah, kjer je proseško Primorje nepričakovano odščipnilo točko favorizirani Gaji. Po gladki zmagi Calzija nad Milkovičem (krog) je Sibelia, ki se je med posamezniki že izkazal v prvem srečanju proti Krasu, v zelo izenačenem dvoboju premagal trdoživnega Nesicha (13:11). Rekordno kratek je bil obračun med dvojicami gostov (Ferluga in I. Milkoviča) dejansko ni bilo na igrišču, saj sta Calzi in L. Milkovič v prvih dveh lučajih izborila rekordnih 11 točk, kar je prava redkost. Drugi par točk je za Prosečane prispevala trojka v postavi Blason, Fabjan in Pelizon, ki so s 13:10 premagali Iacobinia, Smita in Gabriellija. V Repnu ni bil zdesetkani Kraški dom enakovreden tekmelec z bazovovs Karjo. Po zmagah Kastelica, ki je gladko ugnal M. Škabarja (bližanje in obvezno zbijanje) in Dagnola, ki je šele drugič oblekel Zarjin dres ter premagal M. Škabarja (posamezno) ter dvojica Kastelic - Zoch, ki je Puriču in M. Škabarju prepuštila le štiri točke, so domačini rešili ugled v igri trojk (Bevilacqua, Grilanc in M. Škabar), ki je bila boljša od Strgarja, Hrovatina in Krizmančiča.

Izidi drugega kroga:

Skupina A: Polet - Nabrežina preložena na torek, 14. julija, ob 18.30. Vrstni red: Mak 2 točki, Nabrežina in Polet brez točk.

Skupina B: Gaja - Primorje 4:4. Vrstni red: Kras 2 točki, Gaja in Primorje 1 točko.

Skupina C: Kraški dom - Zarja 2:6. Vrstni red: Zarja 4 točke, Kraški dom in Sokol brez točk. (Z.S.)

Finale v Doberdobu

V Doberdobu se je pozno sinoči končal turnir v malem nogometu v priredbi ŠD Mladost in Mladinskega oddelka SKRD Jezero. Finalista sta bila Doberdob in Poljane med ženskami in Štandrež in Vrh Danica med moškimi. Polfinalni izidi, ženske: Štandrež - Poljane 1:2 (Štandrež: G. De Nardo, Poljane: G. Bressan 2). Doberdob - Bum Bum Lady 3:2 (Doberdob: N. Soban 3, Bum Bum: Lina Cepak, U. Pettiroso). Moški: Štandrež - Rubijski Grad 3:2 (Štandrež: M. Devetak 2, C. Devetak, Rubijski: I. Cescutti, E. Businelli), Vrh Danica - Aurora/Bastiani 3:2 (Vrh: E. Messineo 2, Gozey, Aurora: E. Zolija 2).

Obvestila

AŠD CHEERDANCE MILLENIUM IN ZSSDI organizirata »Poletni plesni center« v telovadnici OŠ Bevk na Opčinah, od 24. do 28. avgusta, ter od 31. avgusta do 4. septembra. Kamp je namenjen deklicam in dečkom od 3 do 12 let. Vpis je možen na tel. št.: 349-7597763 (Nastja), 335-6278496 (Nikol) ali na info@cheerdancemillemium.com.

KOŠARKARSKI KLUB BOR in ZSSDI prireja od nedelje, 30. avgusta, do nedelje, 6. septembra, že tradicionalni košarkarski kamp v slikovitem kraju Gorenje med Zrečami in Roglo. Priprav se lahko udeležijo košarkarji od letnikov 1991 do 2001. Informacije in prijave na telefonskih številkah 339-1788940 (Stojan Corbatti) in 338-3764446 (Robi Jakomin).

SLOVENSKI PROGRAM

Za Trst: na kanalu 40 (Ferlugi) in 64 (Milje)

Za Gorico: na kanalu 69 (Vrh Sv. Mihaela)

Teletekst: str. 316 - 342 - 343

20.20 Tv Kocka: Igrajmo se po starem - Kozel

20.30 Deželni TV dnevnik

20.50 Števerjan 2009 - 1. del, sledi Čezmejna Tv: Dnevnik Slo 1

6.00 Aktualno: Quello Che

6.30 Nad.: Incantesimo

7.00 Aktualno: Sabato & Domenica Estate

9.30 Aktualno: Easy Driver

10.00 Aktualno: Linea verde orizzonti estate

10.30 Aktualno: A Sua immagine

10.55 Prenos sv. maše

12.20 Aktualno: Linea verde Estate

13.30 23.15 Dnevnik

14.00 Avtomobilizem: VN v Nemčiji

14.45 Dnevnik L.I.S.

16.35 Film: Il vaccino del cuore (dram., Nem., '07, r. D. Kehler, i. T. Wedhorn)

18.05 Nan.: L'ispettore Derrick

19.05 Nan.: Il commissario Rex

20.00 Dnevnik in športne vesti

20.40 Variete: Supervarietà

21.30 Nan.: Provaci ancora Prof 3

23.30 Dnevnik, sledi Speciale Tg1

6.00 Variete: Scanzonatissima

6.15 Aktualno: L'avvocato risponde

6.25 Aktualno: Inconscio e magia psiche

7.00 Nan.: Girlfriends

8.00 9.00, 10.30, 13.00, 20.30 Dnevnik

8.20 Nan.: Le cose che amo di te

8.40 Nan.: The class - Amici per sempre

9.05 Variete: Cartoon Flakes

10.00 Avtomobilizem: GP2

11.30 Nan.: Giardini e misteri

12.30 Kolesarstvo: Tour de France 2009

17.30 Nan.: Il commissario Kress

18.00 Dnevnik in vremenska napoved

18.05 Šport: Numero Uno

18.25 Nan.: La complicata vita di Christine

18.50 Nan.: La peggiore settimana della nostra vita

19.35 Nan.: Law & Order

21.05 Film: Monte Walsh (western, ZDA, '03, r. S. Wincer, i. T. Selleck)

23.00 Nan.: Life on Mars

6.00 Aktualno: Fuori orario

7.00 E' domenica papa'

9.10 Film: Toto' le Moko' (kom., It., '49, i. Toto')

10.25 Film: La nipote Sabella (kom., It., '58, i. T. Pica)

12.00 Dnevnik, šport in vremenska napoved

12.10 Aktualno: Agenda del mondo

12.25 Aktualno: TeleCamere

12.55 Aktualno: Okkupati

13.25 Dok.: Timbuctu

14.00 19.00 Deželni dnevnik in vremenska napoved

14.45 Dnevnik L.I.S.

14.50 Film: Cafe' express (kom., It., '80, r. N. Loy, i. V. Caprioli)

16.25 Film: Palookaville (kom., It., '95, i. W. Forsythe)

17.50 Nan.: Arsenio Lupin

18.55 Dnevnik in vremenska napoved

19.00 Deželni dnevnik

19.05 Variete: Blob

20.20 Aktualno: Pronto Elisir

21.10 Dok.: Alle falde del Kilimangiaro

23.15 Deželni dnevnik

23.30 Film: Il mio migliore amico (kom., i. D. Auteuil)

6.30 Dnevnik: Pregled tiska

7.00 Nan.: Caro maestro

8.55 Nan.: Nonno Felice

9.30 Dok.: Lazio - Da Roma a Frascati

10.00 Sveta maša

11.00 Aktualno: Pianeta mare

11.30 Dnevnik in prometne informacije

12.10 Aktualno: Melaverde

13.30 Dnevnik in vremenska napoved

14.05 Nan.: Le comiche di Stanlio e Olio

14.45 Film: Stand by me (pust., ZDA, '86, r. R. Reiner, i. W. Wheaton)

16.35 Film: Il pianeta delle scimmie (fant., ZDA '68, i. C. Heston)

18.55 Dnevnik in vremenska napoved

19.35 Nan.: Commissario Cordier

21.10 Film: Maigret e la dama di compagnia (srh., Fr., '04, r. F. Apprederis, i. B. Cremer)

23.50 Film: Vai e vivrai (dram., It., '05, r. R. Mihaileanu, i. Y. Abecassis)

6.00 Dnevnik - Prima pagina

7.55 Dnevnik, prometne informacije, vremenska napoved

8.00 Jutranji dnevnik

8.50 Dokumentarec

9.55 Nan.: Finalmente arriva Kalle

10.55 Film: Alice, un tesoro di bambina (dram., Švedska, '02, r. R. Hobert, i. L. Endre)

13.00 Dnevnik, vremenska napoved in Okusi

13.40 Nan.: Elisa di Rivombrosa - Parte seconda

15.45 Film: Eroee per caso (kom., ZDA, '93, r. S. Frears, i. D. Hoffman)

17.15 Film: Nine Months - Imprevisti d'amore (kom., ZDA, '95, r. C. Columbus, i. H. Grant)

20.00 Dnevnik in vremenska napoved

20.40 Film: I Cesaroni 2 (kom., It., '07, r. F. Vicario, i. C. Amendola, E.S. Ricci, M. Tortora, E. Alvirgini)

22.50 Variete: Zelig Off

0.30 Nan.: Big Shots

1.30 Nočni dnevnik in vremenska napoved

7.00 Nan.: Cleopatra 2525

7.45 Risanke

11.15 Nan.: Aliens in America

11.50 Šport: Grand Prix

12.25 Dnevnik in vremenska napoved

13.00 Nan.: Le regole dell'amore

13.55 Film: Lost - Dispersi nell'oceano (pust., ZDA, '02, r. C. Beeson, i. A. Diether)

15.00 16.40, 21.40 Dnevnik - kratke vesti in vremenska napoved

16.50 Film: Bingo - Senti chi abbaia (kom., ZDA, '91, r. M. Robbins, i. D. Rasche)

18.30 Dnevnik in vremenska napoved

19.00 Nan.: Un ciclone in famiglia 2

20.45 Film: Stormbreaker (akc., ZDA, '06, r. G. Sax, i. A. Pettyfer)

22.40 Nan.: Standoff

6.25 Variete: Letà non conta (pon.)

7.00 Film: La mia brunetta favorita

10.00 Šport: Super Sea

10.45 Rotocalco ADNKronos

11.10 Saul 2000 - Ripartire da Damasco

12.00 Prenos sv. maše

12.25 Dok.: Borgo Italia

12.50 Videomotori

13.30 Aktualno: Palazzi della nostra regione

13.45 Variete: Borghi del FVG

14.05 Camper magazine

14.30 Campagna amica

15.05 Koncert: Le sinfonie di Mozart

16.15 Nan.: Shaka Zulu

17.30 Risanke

19.30 Glasb. nan.: 2Ge+her (i. N. Bastian, M. Cuccione, K. Farley)

20.10 Ritmo in tour

20.30 Šport: Sport Estate

20.50 Glasb. odd.: Palco, gli eventi in tv

21.10 Aktualno: Miti e leggende di Trieste e dintorni

6.00 Dnevnik, vremenska napoved in prometne informacije

7.30 Koncert

9.40 Aktualno: La settimana

10.00 Film: Veneri al sole (kom., It., '65, i. W. Chiari)

12.00 Aktualno: Speciale Tg La7

12.30 Dnevnik in športne vesti

13.00 Nan.: New Tricks

14.00 Film: La cintura di castota' (kom., It., '67, r. P. Festa, i. T. Curtis)

16.05 Film: El Cid (dram., It., '61, r. A. Mann, i. C. Heston)

20.00 Dnevnik

20.30 Resničnostni show: S.O.S. Tata

21.30 Dok.: Missione natura

23.45 Aktualno: Reality

7.00 Ris. Nan.: Živ Žav

9.45 Otr. serija: Mulčki

10.15 Dok. nan.: Zgodbe iz divjine

10.50 Prisluhnimmo tišini

11.20 Ozare (pon.)

11.25 Obzorja duha

12.00 Ljudje in zemlja

13.00 22.10 Poročila, vremenska napoved in športne vesti

13.15 Polje, kdo bo tebe ljubil (pon.)

14.45 Prvi in drugi (pon.)

15.15 Film: Ljubim te, pravijo vsi

17.00 Poročila, športne vesti in vremenska napoved

17.15 Koncert: Oto Pestner (pon.)

18.25 Žrebanje Lota

18.40 Risanke

18.55 Dnevnik, vremenska napoved, zrcalo tedna in športne vesti

19.55 Film: Damjan Kozole

21.05 Legende velikega in malega ekrana

22.40 Večerni gost: Tony Lenko

23.25 Poročila, športne vesti in vremenska napoved

23.35 Film: Neodpuščeno (pon.)

6.30 1.00 Zabavni infokanal

9.20 Skozi čas

7.25 Sedma moč osamosvojitve - Tv dnevnik 12.7.1991

7.55 Mozaik (pon.)

8.25 37. Mednarodni folklorni festival Beltinci

9.20 Med valovi, oddaja Tv Koper (pon.)

9.50 Dok. serija: Zdravje v Evropi (pon.)

12.00 Slovenski magazin - Sprehod ob Ljubljani (pon.)

12.25 Skozi čas

13.10 Luzern: Svetovni pokal v veslanju (prenos)

15.15 Kolesarska dirka po Franciji (posnetek)

17.10 Atletika - Zlata liga (prenos)

20.00 Dok. serija: Sanjska potovanja - London

20.50 Lit. nan.: Pri Maupassantu

21.50 Nad.: Pokvarjena dekleta (pon.)

22.40 Na utrip srca

23.25 Dok. film: Človeška duša (pon.)

13.45 Dnevni program

14.00 Čezmejna TV - TG R FJK - deželne vesti

14.10 Euronews

14.30 Glasb. oddaja: »In orbita«

15.00 Športna oddaja

16.30 Folkest 2008

17.10 Srečanje z...

17.40 Avtomobilizem

18.00 Ljudje in zemlja

19.00 22.30, 0.20 Vsedanes - Tv dnevnik

19.20 Šport

19.25 AlterEco

19.55 Vesolje je ...

20.25 Istra in...

20.55 Srečanja v skupnosti Italijanov

21.35 Mednarodna obzorja

22.45 Istra v času

23.20 Slovenski magazin

23.50 Posvečeno Tartiniju

9.00 23.35 Videostrani

16.00 Hrana in vino

17.00 Kasaške dirke (pon.)

18.00 Duhovna misel (pon.)

18.15 Tedenski pregled (pon.)

18.30 Mladinski kviz: Če me spomin ne vara (pon.)

19.30 Racing magazin (pon.)

20.00 Razgledovanja (pon.)

20.30 Spoznajmo jih

21.30 S polnim plinom 1. del

22.00 Film: Fantom iz Louvra

RADIO TRST A

8.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; Koledar; 8.30 Kmetijski tednik; 9.00 Maša iz Rojana; 9.45 Pregled slov. tiska; 10.00 Veselo po domače; 10.30 Otroški kotichek; 11.15 Nabožna glasba (pripr. Ivan Florjanc); 11.40 Vera in naš čas; 12.00 Istrska srečanja; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Prazničnih sedem not; 15.00 Z naših prireditev; 17.00 Kratka poročila; 17.30 O programski konferenci na srečanju Goriškega loka; 19.35 Zaključek oddaj.

RADIO KOPER (SLOVENSKI PROGRAM)

7.45 Kmetijska oddaja; 8.10 Gremo plesat; 8.30 Jutranjik, osmrtnice; 9.30 Radio je živ; 11.00 Primorski kraji in ljudje; 12.00 Glasba po željah; 12.30 Primorski dnevnik; 14.00 Du jes?; 16.15-19.00 Nedelja na športnih igriščih; 20.00 Večer večnozelenih; 22.30 Easy come, easy go...

RADIO KOPER (ITALIJANSKI PROGRAM)

7.15, 10.30, 13.30, 17.30 Poročila; 8.30, 12.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Almanah; 6.45 Drobcizgodovine; 7.40 Proza; 8.05 Horoskop; 10.00 Moje mnenje; 10.40 New entry; 11.00 7 dni; 13.00 Radio z vami; 14.00 Plesoči arhitekt; 14.30-18.00 Nedeljsko popoldne; 15.00-17.30 Ferry sport; 18.00 Album charts; 19.00 Atlantično pristanišče; 20.00 Večerni pr. RK; 20.45 Pesem tedna; 21.00 Moje mnenje; 21.15 Extra extra extra; 22.00 Dosje; 22.45 Sigla single; 23.00 Hot hits, 0.00 Prenos RS.

SLOVENIJA 1

5.00, 6.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 17.00, 18.00, 23.00, 0.00 Poročila; 19.00 Dnevnik; 6.50 Duhovna misel; 7.00 Jutranja kronika; 8.05 Igra za otroke; 8.45 Glasba za otroke; 9.30 Medenina; 10.10 Sledi časa; 10.40 Promenada; 11.05 Pozdravi in čestitke; 12.05 Na današnji dan; 13.10 Osmrtnice in obvestila; 13.35 Slovenski zvoki; 14.10 Za kmetovalce; 15.30 DIO; 16.30 Reportaža; 18.15 Violinček; 19.30 Obvestila; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 (Ne)obvezno v nedeljo; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Informativna odd.; 23.05 Literarni nokturno; 23.15 Za prijeten konec dneva.

SLOVENIJA 2

5.00, 6.00, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 13.00, 14.30, 17.30, 0.00 Poročila; 7.00 Kronika; 8.15 Dobro jutro; 8.25 Vremenska napoved; 8.45 Koledar prireditve; 8.50 Napoved sporeda; 9.15 Šport; 9.35 Popevki tedna; 10.00 Nedeljski izlet; 10.45 Nedeljski gost; 11.35 Obvestila; 12.00 Centrifuga;

14.20 Obvestila; 14.35 Športnik izbira glasbo; 15.30 DIO; 16.05 Popevki tedna; 18.00 Morda niste vedeli; 18.35 Pregled športnih dogodkov; 18.55 Odpoved oddaje; 19.00 Dnevnik; 19.30 Valodrom; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Drugi val.

SLOVENIJA 3

6.00, 11.00, 13.00, 14.00, 18.00, 22.00, 0.00 Poročila; 7.00 Kronika; 7.22 Dobro jutro; 8.00 Lirični utrinek; 10.00 Sv. Maša; 11.05 Evroradijski koncert; 13.05 Arsove spominčice; 14.05 Humoreska; 14.35 Operno popoldne; 15.30 DIO; 16.05 Glasba naša ljubezen; 18.05 Spomini, pisma, potopisi; 18.25 Serenade; 18.40 Sedmi dan; 22.05 Literarni portret; 22.30 Slovenski koncert; 23.55 Lirični utrinek.

RADIO KOROŠKA

6.00-9.00 Dobro jutro - Guten Morgen; 9.00-10.00 Zajtrk s profilom; 12.00-13.00 Čestitke in pozdravi; 15.00-18.00 Vikend, vmes Studio ob 17-ih; - Radio Agora: dnevno 13.00-15.00 Agora - Divan; 18.00-6.00 svobodni radio; -Radio Dva: 10.00-12.00 Sedmi dan.

OVEN 21.3.-20.4.: Čim več časa preživite s svojo družino. Skupaj preživite trenutki vas bodo medsebojno povezovali. Na dan bodo prišla bolj občutljiva vprašanja. Vaša odločnost jim bo v spodbudo.

BIK 21.4.-20.5.: Prepustite se dobremu razpoloženju in se ne obremenjujte s skrbmi o prihodnosti. Odgovore vam bo prineslo samo življenje, zdaj pa izrabite sedanjitrenutek. Uživate med prijatelji!

DVOJČKA 21.5.-21.6.: Večje denarne transakcije vas bodo močno zaposlovale, saj boste želeli imeti vse pod nadzorom. Na žalost to ne bo mogoče, zato boste morali zau-pati tudi nasvetom drugih.

RAK 22.6.-22.7.: Sonce v vašem ozvezdju vas napolnjuje z občutkom vitalnosti in optimizma. Vsakega dela se boste lotili z veseljem. V prihodnjih dneh boste lahko kot popoldanski vetrič.

LEV 23.7.-23.8.: Bolj ko boste v svojih dejanjih premišljeni, manj skrbi boste imeli v prihodnje. Tveganje tokrat ne bo na mestu. Zau-pajte v skrivnosti, ki vam jih šepetajo stare ljudske modrosti.

DEVICA 24.8.-22.9.: Počakajte, da se jeza ohladi, preden poskušate rešiti nesporazume. Zavedajte se, da vaša resnica ni absolutna in da je na dogodke možno pogledati z več strani. Bodite strpni.

TEHTNICA 23.9.-22.10.: Čeprav vas na delovnem mestu priganjajo najrazličnejši roki, ne boste čutili pretirane živčnosti. Položaj boste imeli pod nadzorom. Znali boste izbrati trenutke za odločnost.

ŠKORPJON 23.10.-22.11.: Uspelo vam bo vse, česar se boste lotili. Planeti vam prinašajo izredno ustvarjalno in uspešno obdobje. Počutili se boste odlično. Čas je primeren za dodatno izobraževanje.

STRELEC 23.11.-21.12.: Težko boste skrivali svoja čustva, saj bodo nihala iz ene skrajnosti v drugo. Vaši bližnji vam bodo očitali svojeglavost, a svojih napak ne boste pripravljeno priznati. Denar: dobro!

KOZOROG 22.12.-20.1.: Vzemite si čas za ljubezen. Pozabite na vsakdanjo rutino, bodite domiselni in poskrbite, da partnerju ob vas ne bo dolgčas. Posvetite se skupnim trenutkom.

VODNAR 21.1.-19.2.: Medtem ko drugi že razmišljajo o dopustu, ste vi z mislimi pri delovnih obveznostih. Čeprav si želite svobodnejše zadihati, se ne boste mogli otre-sti skrbi.

RIBI 20.2.-20.3.: Poiščite uravnoteženost in našli boste zadovoljstvo. Šele ko se boste umirili, boste lahko tudi iskreno radoživi. Tako spontani, kot boste v prihodnji dneh, že dolgo niste bili.

SLOVENSKI PROGRAM

Za Trst: na kanalu 40 (Ferlugi) in 64 (Milje)

Za Gorico: na kanalu 69 (Vrh Sv. Mihaela)

Teletekst: str. 316 - 342 - 343

18.40 Čezmejna Tv: Primorska Kronika
20.25 Tv Kocka: Videofleš: Jan Plestenjak - Si OK
20.30 Deželni TV dnevnik
20.50 Čezmejna TV: Dnevnik Slovenija 1

6.05 Aktualno: Anima Good News
6.10 Nad.: Incantesimo
6.30 Dnevnik, vremenska napoved in prometne informacije
6.45 Aktualno: Unomattina Estate
10.40 Nan.: 14° Distretto
11.30 17.00, 20.00, 23.15 Dnevnik
11.35 17.10 Vremenska napoved
11.40 Nan.: La signora in giallo
13.30 Dnevnik - Gospodarstvo
14.10 Variete: Verdetto finale
15.00 Nan.: Un medico in famiglia 3
16.50 Dnevnik - Parlament
17.15 Nan.: Le sorelle McLeod
18.00 Nan.: **Il commissario Rex**

18.50 Kviz: Reazione a catena (v. Pupo)
20.30 Variete: Supervarietà
21.20 Nan.: Ho sposato uno sbirro (It., '06)
23.30 Dnevnik
23.35 Dok.: La valigia con lo spago

6.00 Aktualno: Videocomic
6.20 13.30 Aktualno: Tg2 E...state con Costume
6.30 Dok.: La Giordania delle oasi di Petra
6.45 Aktualno: Tg2 Eat Parade
6.55 Aktualno: Quasi le sette
7.00 Aktualno: Protestantesimo
7.30 Variete: Cartoon Flakes
10.40 Aktualno: Tg2 Estate
11.25 Film: Phenomenon 2 - Gli strani poteri di George Malley (dram., ZDA, '03, r. K. Olin, i. C. Shyer)
13.00 20.30, 23.40 Dnevnik
13.45 Aktualno: Tg2 Si, viaggiare
13.50 Aktualno: Zdravje
14.00 Film: Turbo (polic.)
15.35 Nan.: Jane Doe
17.00 Nan.: Il commissario Kress
18.05 Dnevnik - kratke vesti, vremenska napoved in športne vesti
19.00 Nan.: 7 vite
19.25 Nan.: Piloti
19.35 Nan.: Squadra speciale Lipsia
21.05 Nan.: Criminal Minds
22.40 Nan.: Life on Mars
23.55 Variete: Stracult

6.00 8.00 Dnevnik - Rai News 24, vmes Il caffè di Corradino Mineo, Italia, istruzioni per l'uso
8.05 Dok.: Lampi di un genio in Tv
8.30 Aktualno: Big - La via del cuore, la via della ragione
9.05 Film: Tutte le ragazze lo sanno (kom., ZDA, i. D. Niven)
10.40 13.00, 14.45 Aktualno: Cominciamo Bene Estate
12.00 Dnevnik, vremenska napoved in športne vesti
13.05 Nad.: Terra nostra
14.00 23.15 Deželne vesti, vremenska napoved in rubrike
14.55 Dnevnik - kratke vesti

15.00 Variete: Trebisonda
17.15 Nan.: Squadra Speciale Vienna
18.00 Geo Magazine 2009
18.25 Vremenska napoved
19.00 Deželni dnevnik in vremenska napoved
20.00 Variete: Blob
20.10 Nad.: Agrodolce
20.35 Nad.: Un posto al sole
21.05 Dnevnik
21.10 Variete: Circo Massimo Show
23.55 Film: Bellissime (dok., r. G. Gagliardo)

6.00 Nan.: La grande vallata
7.25 Nan.: T. J. Hooker
8.30 Nan.: Miami Vice
9.50 Nad.: Febbre d'amore
10.00 Nad.: Vivere
10.35 Nan: Giudice Amy
11.30 Dnevnik in prometne informacije
11.40 Nan: Doc
12.25 Nan.: Distretto di polizia 4
13.30 18.55 Dnevnik in vremenska napoved
14.05 Aktualno: Sessione pomeridiana del tribunale di Forum
15.10 Nan.: Balko
16.10 Nad.: Sentieri
16.30 Film: Magnifica ossessione (dram., ZDA, '54, r. D. Sirk, i. J. Wyman)
17.20 Dnevnik - kratke vesti in prometne informacije
19.35 Variete: Ieri e oggi in Tv
19.50 Nad.: Tempesta d'amore
20.30 Nan.: Nikita
21.10 Film: Jonathan degli orsi (pust., It., '95, r. E. Castellari, i. F. Nero)
21.50 Dnevnik - kratke vesti in vremenska napoved
23.35 Aktualno: Top secret - Terrorism

6.00 Dnevnik - Pregled tiska
7.55 Dnevnik, prometne infomacije, vremenska napoved, borza in denar
8.30 Nan.: Finalmente soli
9.00 Film: Trigger (kom., Niz., '06, r. G. Vikene, i. A.K. Somme)
9.50 16.00, 22.20, 0.45 Dnevnik - kratke vesti in vremenska napoved
11.00 Aktualno: Forum
13.00 Dnevnik, okus, vremenska napoved
13.40 Nad.: Beautiful
14.10 Nan.: Cento Vetrine
14.45 Film: Tempi moderni (kom., Nem., '07, r. E. Keusch, i. A. Dobra)
16.35 Nan.: Settimo cielo
17.35 Dnevnik - kratke vesti
17.40 Nan.: Carabinieri 6
18.50 Kviz: Sarabanda (v. T. Mammucari)
20.00 Dnevnik in vremenska napoved
20.30 Variete: Paperissima Sprint
21.10 Film: **The Prestige** (triler, ZDA, '06, r. C. Nolan, i. H. Jackman)

23.45 Film: L'ultima porta (dram., ZDA, i. A. Garcia)

6.05 Nan.: Tre nipoti e un maggiordomo
7.00 Nan.: Cleopatra 2525
7.35 Film: El Cid - La leggenda (anim., Španija '03)
9.05 Nan.: Pippi Calzelunghe
9.50 Nan.: Young Hercules
10.20 Nan.: Xena - Principessa guerriera
11.20 Nan.: Baywatch
12.25 18.30 Dnevnik in športne vesti
15.00 Nan.: Dawson's Creek
15.50 Nan.: Il mondo di Patty
16.50 Nan.: The Sleepover Club
17.25 Nan.: Superman
17.50 Risanke
19.25 Nan.: Love Bugs 3

19.40 Nan.: Buona la prima
20.15 Kviz: Mercante in fiera
21.10 Variete: Mai dire candid
22.45 Film: Deuce Bigalow: puttano in saldo (kom., ZDA, i. R. Schneider)

7.00 8.35, 13.30, 16.45, 19.30, 23.02 Dnevnik
7.15 Nan.: Il giro del mondo in 80 giorni
8.10 Storie tra le righe
8.50 Koncert: Le sinfonie di Mozart
10.35 Novecento contro luce
11.25 Camper Magazine
12.00 Dnevnik - kratke vesti
12.40 Šport: Tractor Pulling
13.05 Miti e leggende di Trieste (v. L. Marsilli)
13.50 Aktualno: ...Animali amici miei
14.30 Udin e Conte
14.40 Ritmo in Tour: La tv dei viaggi
15.45 Saul 2000 - Ripartire da Damasco
17.00 Risanke
19.05 Šport: Sport Estate
20.00 Ape regina
20.30 Deželni dnevnik
20.55 Koncerti: Lumie di Sicilia
22.45 Aktualno: Palazzi della nostra Regione

6.00 Dnevnik, horoskop in prometne informacije
7.00 Aktualno: Omnibus, sledi Omnibus Life
10.10 Punto Tg, sledi Due minuti in un libro
10.25 Nan.: Cuore e batticuore
11.30 Nan.: Mike Hammer
12.30 1.15 Dnevnik in športne vesti
13.00 Nan.: L'ispettore Tibbs
14.00 Film: Souvenir d'Italie (kom., It., i. V. DeSica)
16.05 Nan.: Star Trek
17.10 Dok.: La7 Doc
18.05 Nan.: Due South - Due poliziotti a Chicago
19.00 Nan.: Murder call
20.00 Dnevnik, sledi Otto e mezzo - Diario
21.10 Film: Lo sceicco bianco (kom., It., '52, i. A. Sordi)
23.10 Aktualno: La valigia dei sogni

7.15 Utrip (pon.)
7.30 Zrcalo tedna (pon.)
7.45 Na zdravje! (pon.)
9.00 Ris. nan.: Animalija (pon.)
9.25 16.05, 18.40 Risanke
10.00 Iz popotne torbe (pon.)
10.30 Nan.: Dogodivščine Sarah Jane
11.05 Dok. oddaja: Zgodbe naših genov (pon.)
12.00 Ljudje in zemlja (pon.)
13.00 Poročila, vremenska napoved in športne vesti
13.25 Po poteh Ushuaie
13.50 Legende malega ekrana (pon.)
15.00 Poročila
15.10 Dober dan, Koroška
15.45 Ris. nan.: Grimmov pravljice
16.10 Lutk. nan.: Bisergora
16.25 Nan.: Hiša eksperimentov
17.00 Novice, slovenska kronika, športne vesti, vremenska napoved
17.30 Glasbeni spomini z Borisem Kopitarjem
18.25 Žrebanje 3x3 plus 6
18.55 Vremenska napoved, dnevnik in športne vesti
19.55 Polemika
20.55 Nan.: Z glavo na zabavo
21.25 Oddaja o turizmu: Na lepše
22.00 Odmevi, kultura, šport in vremenska napoved
23.00 Pisave: portret Ade Škerl
23.25 Glasbeni večer

6.30 9.00 Zabavni infokanal
7.00 Infokanal
8.00 Otroški infokanal
11.35 Sobotno popoldne (pon.)
14.20 37. Mednarodni folklorni festival Beltinci
14.45 Slovenci v Italiji (pon.)
15.15 Posebna ponudba (pon.)
15.30 Sedma moč osamosvojitve - Tv dnevnik 13.7.1991
16.00 Osmi dan (pon.)
17.30 To bo moj poklic
18.00 Nan.: Frasier (pon.)
18.40 Derren Brown (pon.)

19.00 Labirint
20.00 1.10 Dok. serija: National Geographic
21.00 Studio City
22.00 Knjiga mene briga (pon.)
22.15 Portret Draga Jančarja

13.45 Dnevni program
14.00 Čezmejna TV - TG R FHJK - deželne vesti
14.20 Biker explorer
14.45 Glasbeni Julij
15.10 Dok. oddaja: Mednarodna obzorja
16.00 Vesolje je ...
16.40 Istra in ...
17.10 Srečanja v skupnosti Italijanov
18.00 22.50 Športna mreža
18.35 23.20 Vremenska napoved
18.40 22.30 Primorska kronika
19.00 22.05 Vsedanes - TV Dnevnik
19.20 Športne vesti
19.25 Mlad. odd.: Fanzine
19.50 Potopisi
20.15 Artevisione
20.45 Sredozemlje
21.25 Pogovorimo se o...
23.25 Športel
23.55 Čezmejna TV (dnevnik v slovenskem jeziku)

8.00 Videostrani
9.00 10.00 Novice
9.05 21.30 Mozaik
10.05 17.05 Hrana in vino (pon.)
10.35 Videostrani z novicami vsako polno uro
18.00 Kultura: SSG Trst uprizarja Tolstoj (pon.)
18.30 Glasb.: Med durom in molom (pon.)
19.45 Monitor
20.00 23.00 Dnevnik Tv Primorka, šport in vremenska napoved
20.30 Športni ponedeljek
22.30 S polnim plinom (pon.)
23.30 Nad.: Jelena

RADIO TRST A
7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; Koledar; 7.20 Dobro jutro: napovednik in zanimivosti; 8.00 Poročila in krajevna kronika; 8.10 Prva izmena - 1. del; 10.00 Poročila; 11.15 Poletni studio D; 13.30 Kmetijski tehnik; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Morski val; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Mavrica; 18.00 Mladi izvajalci; 18.40 Vera in naš čas; 19.35 Zaključek oddaj.
RADIO KOPER (SLOVENSKI PROGRAM)
6.30, 8.30, 9.30, 10.30, 14.30 Poročila; 6.00-9.00 Jutro na RK, kronika, OKC obveščajo; 7.00 Jutranjik; 9.00-12.30 Poletni dopoldan in pol; 10.00 Vtisi s poletnih prireditev; 11.30 Poletni glasbeni gost; 12.00 Glasovanje za osebnost Primorske meseca julija; 12.30 Opoldnevnik; 14.00 Oddaja o morju in pomorščakih; 16.20 Glasba po željah; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 Pregled prireditev; 18.30 Radio je živ; 20.00 Glasbena razglednica; 20.30 Sotočja; 22.30 Večer brez kavča.
RADIO KOPER (ITALIJANSKI PROGRAM)
6.15, 7.15, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Almanah; 6.25 Drobci zgodovine; 8.05 Horoskop; 8.25 Pregovor; 8.33 Pesem tedna; 8.40 Govorimo o...; 9.00 Leto šole; 9.33 Zgodbe dvonožcev; 10.33 Ameriška duša; 11.00 Odprti prostor; 12.15 Sigla single; 12.30 Vreme, promet, novice, šport; 13.00 Chiacchieradio; 14.00 Proza; 14.45 Reggae in pillole; 16.00 Ob 16-ih; 18.00 In orbita; 19.00 Glasbena lestvica; 20.00 Giulianine note; 21.00 Odprti prostor; 22.00 Zgodbe dvonožcev in ne; 22.30 Leto šole; 23.00 The magic bus; 0.00 RS

SLOVENIJA 1
5.00, 6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 18.00, 21.00, 23.00, 0.00 Poročila; 7.00 Kronika; 7.40 Varčevalni nasveti; 8.05 Sve-tovalni servis; 9.10 Ali že veste?; 9.30 Junaki našega časa; 10.10 Med štirimi stenami; 11.45 Pregled tujega tiska; 12.05 Na današnji dan; 12.10 Ura slov. glasbe; 12.30 Nasveti; 13.00 Danes do 13.ih; 13.20 Osmrtnice in obvestila; 14.30 Eppur si muove; 15.00 Radio danes, jutri; 15.30 DIO; 16.15 Obvestila; 16.30 Evrozvenket; 17.00 Studio ob 17-ih; 19.00 Dnevnik; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Sotočja; 21.05 Naše poti; 22.00 Zrcalo dneva; 22.40 Etnofonija; 23.05 Literarni nokturmo; 23.15 Za prijeten konec dneva.
SLOVENIJA 2
5.00, 6.00, 6.50, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 17.30, 0.00 Poročila; 7.00 Kronika; 8.15 Dobro jutro; 8.45 Koledar

prireditev; 9.15 Na val na šport; 9.35 Po-pevki tedna; 10.10 Teren; 11.00 Ime ted-na, glasovanje; 11.35 Obvestila; 12.20 Ko-mentar ankete; 13.00 Danes do 13-ih; 14.00 Kulturne zanimivosti; 14.40 Glas-bena uganka; 15.03 RS napoveduje; 15.15 Finančne krivulje; 15.30 DIO; 16.05 Po-pevki tedna; 16.30 Lestvica RETRO; 17.10 Evrotip; 17.45 Šport; 18.25 Hip hop; 18.50 Sporedi; 19.00 Dnevnik; 19.30 Ne zamudite; 20.00 Cederama; 20.30 Top al-bumov; 21.00 Poslanci; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 V soju žarometov.

SLOVENIJA 3
6.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 22.00, 0.00 Poročila; 7.00 Kronika; 7.25 Glasbena jutranjica; 8.00 Lirični utrinek; 10.05 Skladatelj tedna; 11.05 Mojstri samospeva; 11.40 Kulturni globus; 12.05 Arsove spominčice; 13.05 Pogledi na sodobno znanost; 13.30 In-termezzo; 14.05 Ars humana; 15.00 Di-vertimento; 15.30 DIO; 16.15 Svet kul-ture; 16.30 S knjižnega trga; 17.00 Iz slo-venske glasbene ustvarjalnosti; 18.00 Nove glasbene generacije; 19.00 Dnev-nik; 19.30 Mali koncert; 20.05 Koncert Evroradia; 22.05 Igra; 23.00 Jazz aveni-ja, 23.55 Lirični utrinek.

RADIO KOROŠKA
6.00-10.00 Dobro jutro; 12.00-13.00 Stu-dio ob 12-ih; 15.00-17.00 Lepa ura; 17.00-17.30 Studio ob 17-ih; 17.30-18.00 Naša pesem; -Radio Agora: 13.00-15.00 Agora-Divan; 18.00-20.00 Svobodni ra-dio; -Radio Dva 10.00-12.00 Sedmi dan. (105,5 MHz)

Lastnik:
Zadruga Primorski dnevnik d.z. - Trst

Izdajatelj:
Družba za založniške pobude
DZP doo z enim družabnikom
PRAE srl con unico socio
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040 7786380, fax 040 7786381

Tisk: EDIGRAF srl, Trst

Odgovorni urednik: DUŠAN UDOVIČ

Redakciji: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040 7786300, fax 040 772418
email: trst@primorski.eu
Gorica, Ul. Garibaldi 9, tel. 0481 533382, fax 0481 532958
email: gorica@primorski.eu

Dopisništva: Čedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432 731190, fax 0432 730462
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463 318510, fax 0463 318506

Internet: <http://www.primorski.eu/>

Naročniško - prodajna služba
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040 7786300, fax 040 772418
Gorica, Ul. Garibaldi 9, tel. 0481 535723 fax 0481 532958

Cena: 1,00 €
Naročnina za Italijo 280,00 €
Poštni t.r. PRAE DZP št. 11943347
Cena za Slovenijo: 1,00 €
Letna naročnina za Slovenijo 200,00 €
plačljiva preko DISTRIEST doo, Partizanska 75, Sežana, tel. 05-7070262, fax. 05-7300480
transakcijski račun pri banki SKB D.D. v Sežani, št. 03179-1009112643

Primorski dnevnik prejema neposredne državne prispevke po zakonu 250 z dne 9. avgusta 1990

OGLAŠEVANJE
Oglaševalska agencija Tmedia s.r.l.
www.tmedia.it
GORICA, ul. Malta 6
TRST, ul. Montecchi 6

KOMERCIALNI OGLASI
advertising@tmedia.it
Brezplačna tel. št. 800129452
Iz tujine +39.0481.32879
Fax +39.0481.32844
Cene oglasov: 1 oglasni modul (širina 1 stolpec, višina 29,2 mm) 35,00 €, finančni in legalni 92,00 €, ob praznikih povisek 20%

NEKOMERCIALNI OGLASI
oglasit@tmedia.it
Brezplačna tel.št. 800912775
Fax +39.0481.32844
Cene oglasov: mali oglasi 20,00 € + 0,50 € na besedo; nekomercialni oglasi po formatu, osmrtnice, sožalja, čestitke in zahvale na besedo. DDV - IVA 20%

Registriran na sodišču v Trstu št. 14 z dne 6. 12. 1948
Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

Primorski dnevnik je včlanjen v Evropsko zvezo manjšinskih dnevnikov MIDAS

Izdajanje Primorskega dnevnika podpira tudi Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu.

Tekstov, fotografij in drugega gradiva, ki je bilo v kakršnikoli obliki poslano uredništvu, ne vračamo. Dostavljeno gradivo ne obvezuje uredništva oziroma založnika za objavo ali drugačno uporabo; za objavo člankov, ki jih posredujejo uredništvu, imajo avtorji pravico do morebitnega honorarja samo po predhodnem dogovoru z založnikom.

AFRIKA - Prvi obisk ameriškega predsednika Obame v podsaharski Afriki

Gana kot model demokracije

Prihodnost Afrike v rokah Afričanov

Spodbuda k boju proti korupciji in kritika dosedanje politike ZDA do Afrike

AKRA - Ameriški predsednik Barack Obama je bil včeraj na obisku v Gani, kjer se je srečal s predsednikom države Johnom Attom Millsom in nagovoril parlament. Obama je poudaril demokratičen razvoj Gane: »Verjamemo, da je lahko Gana poseben model uspeha na celotnem afriškem kontinentu.« Po srečanju z Millsom se je iz zvočnikov zaslila tudi reggae pesem, ki jo je ena izmed ganskih glasbenih skupin pripravila v čast ameriškemu gostu.

V govoru ganskim parlamentarcem je Obama spomnil na svoje afriške korenine: »V sebi imam afriško kri. Zgodovina moje družine obsega triumfe in tragedije afriške zgodovine.« Ob tem je dodal, da je Washington afriške države predolgo dojemal zgolj kot pokrovitelje in ne kot partnerje. Čas je, da to spremenimo, je menil.

Obama ni obšel niti korupcije na afriškem kontinentu. Kot je dejal, se morajo afriški voditelji boriti proti korupciji in okrepiti demokracijo. »Prihodnost Afrike je v rokah Afričanov,« je opozoril, »kajti nobena država ne bo ustvarila bogastva, če bodo njeni voditelji izkoriščali gospodarstvo, da bi sami obogateli.«

Gana, ki je leta 1957 razglasila neodvisnost, je ena redkih držav podsaharske Afrike, ki je doživela mirno spremembo oblasti. Analitiki ocenjujejo, da je Obama za prvi obisk podsaharske Afrike izbral Gano ravno zaradi spoštovanja demokratičnih načel. Predsednika ZDA in njegovo ženo Michelle so na letališču v Akri pozdravili s tradicionalnim plesom in bobni. »Dobrodošel doma,« mu je zaježelo več ganskih časopisov, ki Obamo zaradi njegovih kenijskih korenin slavijo kot »sina Afrike«.

Kljub temu, da se mudi v tujini, je imel Obama včeraj redni tedenski nagovor po radiu in internetu, v katerem je Američane pozval k potrpežljivosti. Zavrnil je sugestije, da bi ZDA za izhod iz recesije potrebovale nov stimulacijski paket, in poudaril, da že sprejeti ukrepi potrebujejo svoj čas. ZDA se zaradi finančne in gospodarske krize soočajo z naraščajočo brezposelnostjo, Obamova administracija pa je deležna številnih kritik republikancev, ki so stimulacijski paket v vrednosti 787 milijard dolarjev označili za polomijo.

»Pustiti moramo, da okrepi učinkujejo tako, kot morajo. Pri tem se je treba zavedati, da se problema brezposelnosti v recesiji ne da rešiti čez noč in da je okrevanje trga delovne sile počasnejše,« je v posnetem sporočilu poudaril Obama. »Načrt za okrevanje gospodarstva ne more prinesiti rešitev v štirih mesecih, temveč sta za to potrebni dve leti,« je dodal. (STA)

Ameriški predsednik z majhnim bolnikom med obiskom v splošni bolnišnici v Akri

ANSA

GENOCID - Svečanost v spominskem centru Potočari

EU prvič obeležila evropski dan spomina na pokol v Srebrenici

Prizor iz spominskega centra v Potočarih

ANSA

RIM - Nasilje

Pripor za serijskega posiljevalca

RIM - Spolno nasilje, ugrabitev in nošenje vbojnih orožij so obtožbe, na osnovi katerih je rimsko državno pravdnstvo zahtevalo potrditev pripora za 33-letnega Luco Bianchinija, osumljenega serijskih posilstev v prestolnici. Kvestura je včeraj objavila videoposnetek neuspelega poskusa posilstva, ki ga je Bianchini 26. maja letos skušal izvesti v neki garaži v rimski četrti Tor Carbone. Osumljenec, ki ga je policija prišla v petek, kljub trdnim dokazom iz primerjave DNK, vztraja pri zanikanju krivde, vendar je medtem prišla na dan njegova celotna srhljiva zgodba. Na vesti ima najmanj 15 posilstev, prvič so ga obsodili pred 13 leti, vendar je živel navidez normalno življenje računovodje v javnem podjetju in bil celo politično angažiran kot koordinator enega izmed rimskih krožkov Demokratske stranke, v kateri se je vnela polemika o »moralnem vprašanju«.

SREBRENICA - Na 14. obletnico genocida v Srebrenici, kjer so 11. julija 1995 srbske sile ubile več kot 8000 Bošnjakov, so včeraj na podlagi resolucije Evropskega parlamenta v članicah EU prvič obeležili evropski dan spomina na žrtve genocida v Srebrenici. V spominskem centru v Potočarih se je opoldne zbralo približno 30 tisoč ljudi iz vse države, ki so prisostvovali pokopu 534 na novo identificiranih žrtev srbskega pokola, starih med 14 in 72 let, ki so jih našli v različnih množičnih grobiščih. Slovesnost se je začela z dvigom zastave BiH in petjem himne, nato pa so sledili govori. Med govorniki so bili ameriški veleposlanik v BiH Charles English, visoki predstavnik mednarodne skupnosti v BiH Valentin Inzko in član predsedstva BiH Haris Silajdžić.

Inzko je poudaril, da je treba odgovorne za zločin postaviti pred sodišče, medtem ko nihče ne sme trpljenja žrtev in njihovih svojcev minimizirati ali zlorabljati v politične namene. Samo z resnico in pravico lahko dosežemo mir, je poudaril.

Srbske sile so julija leta 1995 v Srebrenici pokobile več kot 8000 Bošnjakov, večina moških in fantov. V spominskem centru blizu mesta so doslej pokopali okrog 3700 žrtev, skupaj pa so doslej identificirali nekaj čez 6100 žrtev. Žrtve so sprva pokopali v množične grobove, Srbi pa so jih nato, da bi zločin prikrili, pokopali v različna grobišča v širši okolici. Doslej so jih odkrili okrog 70. Zaradi prekopavanja množičnih grobišč z gradbenimi stroji in odvažanja delov trupel v različna t.i. sekundarna in terciarna grobišča, se posmrtni ostanki ene osebe pogosto nahajajo v več grobiščih, tudi v petih v razdalji več deset kilometrov. Vse to izjemno otežuje identifikacijo žrtev.

V Srebrenico se je med vojno v BiH (1992-1995) zateklo skoraj 30 tisoč Bošnjakov iz vse države, potem ko so Združeni narodi to večinsko bošnjaško mesto aprila 1993 razglasili za varovano območje, da bi ga obvarovali pred srbskim zavzetjem. Vojska bosanskih Srbov pod poveljstvom generala Ratka Mladića je ofenzivo na mesto, ki so ga varovali maloštevilni nizozemski pripadniki mirovnih sil ZN, začela 9. julija 1995. Po padcu enklave 11. julija 1995 se je zgodil najhujši pokol v Evropi po drugi svetovni vojni, ki ga je Meddržavno sodišče v Haagu označilo za genocid.

Mladić je medtem še vedno na prostosti, domnevno v Srbiji. Srbski predsednik Boris Tadić je sicer včeraj dejal, da morajo vsi tisti, ki so zagrešili vojne zločine, tudi zaradi žrtev iz Srebrenice in drugih nedolžnih žrtev, v Haag, in zatrdil, da Srbija dela vse, da bi pred haaško sodišče stopil tudi Mladić.

Na podlagi januarja letos sprejete resolucije Evropskega parlamenta, katere pobudnik je bil tudi evropski poslanec iz Slovenije Jelko Kacin, v članicah EU prvič obeležujejo evropski dan spomina na žrtve genocida v Srebrenici. (STA)

ITALIJA - Po šestih mesecih ujetništva

Na Filipinih osvobodili ugrabljenega Vagnija

MANILA - Na jugu Filipinov je bil po šestih mesecih od ugrabitve osvobojen toskanski prostovoljec Rdečega križa Eugenio Vagni. Islamski gverilci Abu Sayyafa so ga ugrabili 15. januarja. Po besedah italijanskega zunanjega ministra Franca Frattinija je prišlo do osvoboditve po zaslugi intenzivnega diplomatskega dela, ki je pripeljalo do tega, da se ugrabitelji niso več čutili varne in so se odločili za osvoboditev svoje žrtve. 62-letni Vagni je bil ugrabljen na otoku Jolo skupaj z dvema kolegom, Filipinko Mary Jean Lacaba in Švicarjem Andreasom Notterjem. Prvo so ugrabitelji izpustili 2. aprila, Švicarja pa 18. aprila, medtem ko je za Italijana vladala bojazen, da bi lahko zaradi zdravstvenih težav med jetništvom umrl.

Pripravljen osnutek za prijavo na črno zaposlenih družinskih pomočnic in negovalk

RIM - Vsaka družina bo lahko imela eno gospodinjstvo pomočnico in dve negovalki za nesamostojne člane družine, delodajalec pa bo moral za vsakega plačati prispevek 500 evrov. Tako predvideva osnutek ukrepa za regulariziranje na črno zaposlenih ljudi, ki sta ga pripravila ministra Sacconi in Maroni. Prispevek bo treba vplačati ob vložitvi prijave zaposlenih. Osnutek bo kot amandman priložen zakonskemu odloku za boj proti krizi. Prijava na črno zaposlenih pomočnic in negovalk, ki bo morala biti izvedena po spletu, naj bi ustavila postopek izгона neprijavljene osebe. Možnost prijave pa naj ne bi veljala za tiste državljane iz držav zunaj EU, ki so bili obsojeni, tudi nedokončno, za nekatere vrste prestopkov.

DEMOGRAFIJA

Statistika za svetovni dan prebivalstva

LJUBLJANA - Na svetu živi 6,8 milijarde ljudi, po demografskih projekcijah pa jih bo leta 2050 živel 9,1 milijarde. EU-27 ima skoraj 500 milijonov prebivalcev, po projekcijah Eurostata pa bo leta 2050 v uniji živel 506 milijonov ljudi. Slovenija, ki ima danes dobra dva milijona prebivalcev, jih bo leta 2050 imela 1,88 milijona. Ob letošnjem svetovnem dnevu prebivalstva, 11. juliju, je pozornost usmerjena k povečevanju zavedanja o potrebi intenzivnega izobraževanja deklic, da bi dosegli učinkovitejše reševanje razvojnih vprašanj, ki zadevajo revščino, človekove pravice in enakost med spoloma, je objavil slovenski državni statistični urad.

Do sredine tega stoletja naj bi se delež ljudi, ki živijo v manj razvitih predelih, povečal z 82 odstotkov na 86 odstotkov, tako da naj bi se prebivalstvo v teh delih sveta od letošnjega leta do leta 2050 povečalo na 7,9 milijarde. V nasprotju s tem pa naj bi se prebivalstvo v bolj razvitih regijah sveta le malo spremenilo, in sicer naj bi zrastle od 1,23 milijarde na 1,28 milijarde. Če ne bi bilo migracij iz revnih v razvite države, bi se celo zmanjšalo na predvidenih 1,15 milijarde. V povprečju migrira 2,4 milijona ljudi na leto.

Prvič v zgodovini je leta 2008 polovica svetovnega prebivalstva živel v urbanih območjih. Če si prebivalstvo sveta predstavljamo kot vas s 100 prebivalci, bi v tej vasi 81 prebivalcev iz manj razvitih držav imelo približno 3600, 19 prebivalcev iz razvitih držav pa 22.000 ameriških dolarjev letnega bruto domačega proizvoda (BDP) na prebivalca.

Prebivalstvo te vasi bi sestavljalo 61 Azijcev, 12 Evropejcev, 13 Afričanov, 9 Južnoameričanov oziroma prebivalcev Karibov in 5 Severnoameričanov. Žensk bi bilo 50, prav toliko kot moških. 48 ljudi bi živel v manj kot dvema dolarjema na dan, 20 pa z manj kot enim dolarjem na dan. Šest ljudi bi obvladovalo polovico celotnega bogastva te imaginarne vasi, so še navedli na statističnem uradu. (STA)

GLEDALIŠČE

FURLANIJA - JULJSKA KRAJINA

MILJE

Trg Marconi

Danes, 12. julija ob 21.00 / Amatersko gledališče Quei de scala Santa bodo predvajali delo: »Xe rivà el castigamati«. Priredba: Marisa Gregari in Silvia Grezzi. Režija: Silvia Grezzi.

V petek, 17. julija ob 21.00 / Amaterska gledališka skupina Fariteatro F.I.T.A. bo v tržaškem narečju podala delo »La locanda de l'omo selvadico« v režiji Claudia Sigovicha.

GLASBA

FURLANIJA - JULJSKA KRAJINA

TRST

Gledališče Verdi

F. Lehár: »Vesela vdova«. 40. mednarodni operetni festival. Urnik: v petek, 17. julija ob 20.30, v nedeljo, 19. julija ob 17.30, v sredo, 22. in v soboto, 25. julija ob 20.30.

Dvorana

Banfield - Tripcovich

Danes, 12. julija ob 20.30 / Splet madžarskih operet. Glasba: F. Lehár, P. Abrahám in I. Kálmán.

Veliki trg

V torek, 14. julija ob 21.00 / Carlos Santana, »Supernatural. A trip through the Hits«.

V soboto, 18. julija ob 21.00 / Televizijska nagrada »Marco Luchetta«.

V nedeljo, 20. julija ob 21.00 / Koncert: Brazilian All Stars play Jobim

Trg Hortis

V četrtek, 16. julija ob 21.00 / Jazzovski koncert: Auer Delago duo »Living room«.

V petek, 17. julija ob 21.00 / Jazzovski koncert: Igor Solo; Park Stikney Trio; Arrigo Cappelletti - Andrea Massaria duo feat. Michele Rabbia.

V soboto, 18. julija ob 21.00 / Touch 'n Go USAFE Band.

MILJE

Trg Marconi

V četrtek, 16. julija ob 21.00 / Nastopa operno gledališče Verdi iz Trsta s »Carmino Burano«.

V nedeljo, 19. julija ob 21.00 / Nastop plesnega kluba Diamante s klasičnimi in latinskoameriškimi plesi.

V soboto, 25. julija ob 18.00 / Nastop Mladinskega orkestra Intercampus, ki ga vodi Tomaž Kmetič.

MIRAMARSKI GRAD

V sredo, 15. in v nedeljo, 19. julija ob 21.00 prestolna dvorana / F. Lehár: »Grof iz Luksemburga«, opereta. Nastopa gledališče Verdi iz Trsta.

V soboto, 18. in v torek, 21. julija ob 21.00 prestolna dvorana / »Sogno di un valzer« na glasbo Oscarja Straussa v izvedbi gledališča Verdi iz Trsta.

GRADEŽ

Nasip Nazario Sauro

V petek, 17. julija ob 21.30 / Koncert Davida Byrneja.

V torek, 21. julija ob 21.30 / Koncert jazz glasbenika Feliceja Clementeja.

■ FOLKEST 2009

Danes, 12. julija, Hrvatini / Nafra; Sv. Jurij v Rezi: Kjer igra violina.

Jutri, 13. julija, na gradu v Avianu / Nafra; Carpacciov trg v Kopru: Allan Taylor - Tom McConville; San Giorgio di Nogaro, v parku vile Dora: Napulè.

V torek, 14. julija, San Giovanni al Natissone, vila De Brandis / Allan Taylor - Tom McConville; Carpacciov trg v Kopru: Fanfara Tirana; Treppo Grande, Trg Marconi: Nafra (Malta); Gradisca di Spilimbergo: Napulè.

V sredo, 15. julija, Povoletto, vila Pitotti / La Sedon Salvadie; Porcia, v parku vile Correr-Dolfin: Napulè.

V četrtek, 16. julija, na gradu v Cas-saccu / Matching Ties; Teor, pred županstvom: Madfortrad Band; Brtonigla, na trgu: Sancto Ianne.

V petek, 17. julija, Tolmeč, Trg Mazzini / Matching Ties; San Martino al Tagliamento, Trg Umberto primo: Madfortrad Band; Zgonik, pred županstvom: Sancto Ianne; Sacile: Musicanti del piccolo borgo.

V soboto, 18. julija, Latisana, Park Gasperi / Matching Ties; Piancavallo, Trg Puppa: Sancto Ianne.

V nedeljo, 19. julija, Spilimbergo / Madfortrad Band; Codroipo, Trg Garibaldi: Maximaber Orkestar.

■ MITTELFEST 2009

ČEDAD 18.-26. JULIJA

V soboto, 18. julija

Ob 18.00 po čedajskih ulicah: »Pod topolo senco«, pripoved, lutke in glasba v živo z Giorgiom Gabriellijem. (Italija).

Ob 19.45 v cerkvi sv. Frančiška: Mario Brunello in Gianmaria Testa, v spomin na padle berlinskega zidu, glasba. (Italija).

Ob 21.30 na trgu pred stolnico: »Prove d'Europa«, proza, glasba, ples in video. Projekt: Furio Bordon. Produkcija MittelFest 2009.

V nedeljo, 19. julija

Ob 11.30 v cerkvi sv. Frančiška: Mario Brunello in Italijanski godalni orkester. (Italija).

Ob 18.00 v gledališču Ristori: Dekle v plavi obleki. Risbe - Mari Horváth, glasba - Erzsi Kiss, filmske animacije - Péter Sisak, režija - Rita Bartal Kiss. Produkcija: Ciroka Puppet Theater Budimpešta. (Madžarska).

Ob 19.00 v cerkvi Santa Maria dei Battuti: Nižina neba. Priredba - Nebojša Pop Tasić, režija - Jernej Lorenci. Koprodukcija Slovensko mladinsko gledališče Ljubljana in MittelFest 2009. (Slovenija).

Od 19.00 do 21.00 po čedajskih ulicah: Veliki koncert za lutko in klavir, nastopa Giorgio Gabrielli.

Ob 21.30 na trgu pred stolnico: Philip Glass - an evening of chamber music. Glasbena improvizacija.

Ob 22.00 v samostanu P. Diacono: Sutra. Plesni nastop budističnih menihov iz templja Shaolin.

SLOVENIJA

PIRAN

Tartinijev trg

V četrtek, 23. julija ob 20.00 / Nastop Mladinskega orkestra Inercampus, ki ga vodi prof. Tomaž Kmetič.

LJUBLJANA

■ Festival Ljubljana 09

Jutri, 13. julija ob 20.00, Cankarjev dom / Simfonični orkester RTV Slovenija in Orchestre de Picardie. Dirigent: En Shao. Solist. Mate Bekavac - klarinet.

V torek, 14. julija ob 20.00, Cankarjev dom / Ramón Vargas - tenor in Orkester Slovenske filharmonije. Dirigent: Emmanuel Villaume.

V sredo, 15. in v četrtek, 16. julija ob 21.00, Križanke / Terrence McNally - David Yazbek: »Do nazga«, muzikal. Nastopa zagrebško mestno gledališče Komedija. Režiser: Igor Mešin. Dirigent: Dinko Appelt.

V petek, 17. julija ob 20.00, Križanke, viteška dvorana / Ansambel za sodobno glasbo MD7.

V ponedeljek, 20. julija ob 20.00, Slovenska filharmonija / Georg Friedrich Händel: »Aleksandrovo slavlje«, oda. Orkester in zbor Glasbenega festivala Schleswig - Holstein.

RAZSTAVE

FURLANIJA - JULJSKA KRAJINA

TRST

Zgodovinsko-umetniški muzej in lapidarij, (Trg pred stolnico 1): na ogled lokalni arheološki predmeti iz prazgodovine, skulpture iz rimljanskih in srednjeveških časov in pa egipčanski, grški, rimljanski in antični predmeti z italijanskega polotoka; numizmatična zbirka, fototeka in knjižnica. Urnik: od torka do nedelje od 9.00 do 13.00, ob sredah od 9.00 do 19.00, ob ponedeljkih zaprto.

Rižarna pri Sv. Soboti: nacistično koncentracijsko uničevalno taborišče, fotografska razstava in knjižnica. Urnik: odprto vsak dan od 9.00 do 19.00. Vstop prost.

ŠKEDENJ

Etnografski muzej (Ulica pane bianco 52): Muzej je odprt vsak torek in petek od 15.00 do 17.00, za šole in skupine za ogled izven urnika klicati na tel. št. (00-39) 040-830-792.

OPČINE

Atelier Dom Art (Dunajska cesta 17/A): do septembra, bo na ogled razstava Vivjane Kljun pod naslovom »Prepovedane stolice«.

REPEN

Kraška hiša: do 23. avgusta bo na ogled fotografska razstava Zdenka Vogriča »Bila so Brda ...«. Ob priliki razstave bo na ogled tudi originalna goriška ljudska noša iz fundusa Odseka za zgodovino pri Narodni in študijski knjižnici v Trstu. Odprto ob nedeljah in praznikih od 11.00 do 12.30 in od 15.00 do 17.00.

PIRIEDITVE

LJUBLJANA - V Slovenskem etnografskem muzeju

Razstava o fotografiji 20. stoletja v deželi FJK

Sodeluje tudi več slovenskih fotografov - Odprta bo do septembra

Slovenski etnografski muzej (SEM) v Ljubljani gosti obširno razstavo fotografij z naslovom Pogledi: fotografija 20. stoletja v Furlaniji in Julijski krajini. Podobe prihajajo iz arhivov centra za raziskovanje in arhiviranje fotografij CRAF, Mestnih muzejev iz Vidma ter drugih javnih ustanov in zasebnih zbirk, med katerimi naj omenimo Narodno in študijsko knjižnico iz Trsta.

Bojana Rogelj Škafar, direktorica SEM-a, je za to priložnost napisala, da »v Slovenskem etnografskem muzeju, osrednji slovenski muzejski etnološki ustanovi, namenjamo fotografiji veliko pozornost, saj jo pojmuje kot pomemben medij za beleženje, razkrivanje in raziskovanje vsakdanjega življenja nekoč in danes«.

Razstava je postavljena v drugem nadstropju muzeja in jo sestavlja 145 originalnih posnetkov, del 92 avtorjev, ki so ustvarjali v različnih letih in pogojih. Doberšen del posnetkov prikazuje predvsem realistično plat vsakdanjika in le manjši del je nastal kot prikaz lepega.

Izbor avtorjev je res obširen, tako da lahko trdimo, da izobešene fotografije predstavljajo dober, zanimiv in izčrpen pregled nad nastankom in razvojem fotografije v Furlaniji in Julijski krajini. Dela avtorjev in gibanj so zaznamovala celotno fotografsko delovanje v naši deželi in pustila vsem veliko kulturno zapuščino. Fotografska dediščina je gotovo vzgajala številne znane in manj znane fotografe ter fotokrožke, ki so se za lastno fotografsko znanje in kulturo naslanjali na številne uveljavljene umetnike. Podobe tvorijo izčrpno pripoved, v kateri je predstavljeno najpomembnejše dokumentarno in umetniško izražanje, od zažetnih posnetkov vse do sodobnih postmodernih del.

GORICA

V palači Attems Petzenstein (Trg de Amicis 2): do 6. septembra, bo na ogled razstava pod naslovom »L'atelier degli oscar. I costumi della sartoria Tirelli per il grande cinema«. Urnik: od torka do nedelje med 9.00 in 19.00.

Na sedežu Fundacije Goriške hranilnice v Ul. Carducci 2 je na ogled razstava z naslovom »Quegli anni Cinquanta. Collezioni pubbliche e private a Trieste e Gorizia«; do 2. avgusta s prostim vstopom od torka do petka med 10. in 13. uro ter med 16. in 19. uro, ob sobotah in nedeljah med 10. in 19. uro (informacije na spletni strani www.fondazionecarigo.it na tel. 0481-537111). Ob sobotah ob 17. uri in ob nedeljah ob 11. in 17. uri bodo brezplačni vodeni ogledi razstave.

KRMIN

V muzeju Teritorija v palači Locatelli, do 16. avgusta razstavljata Danilo Ježič in Franc Dugo pod naslovom »Divergenti affinità«. Odprto od četrтка do sobote med 17. in 20. uro, ob nedeljah med 10.30 in 12.30 ter med 17. in 20. uro.

ROMANS

V langobardski dvorani v občinski stavbi je na ogled stalna razstava »Vojščaki svetega Jurija - Svobodni možje, zemljiški gospodje, premožni lastniki«; od ponedeljka do petka med 11.00 in 13.00, ob ponedeljkih in sredah tudi med 16.00 in 18.00; informacije na tel. 0481-966904.

SLOVENIJA

SEČOVLJE

Krajinski park Sečoveljske soline: odprto vsak dan od 8.00 do 20.00, na ogled film o solinah, slikarska razstava ter sprehod po solinski poti z obiskom multimedijskega centra. Vstopna točka je na Seči.

PADNA

Galerija Božidarja Jakca: grafike in risbe Božidarja Jakca in arheološke najdbe stare Padne, stalni razstavi. Ključ galerije na voljo v Padni pri hiši št.1 (Pucer), 0038665-6725028.

LOKEV

Vojaški muzej Tabor: stalna razstava orožja in opreme. Ogled je možen ob sobotah in nedeljah od 10.00 do 12.00 in od 14.00 do 17.00, za najavljene skupine tudi izven urnika. Informacije: Srečko Rože, 05/7670581, 041/516586.

DIVAČA

V prostorih knjižnice bo od 14. julija

(otvoritev ob 18.00) do 24. avgusta razstava »Življenje med nebom in zemljo«. Razstava predstavlja sedem območij Natura 2000, ki so bila razglašena zaradi ohranjanja ogroženih vrst ptic in je nastala v okviru Natura Primorske (PPS Interreg IIIA Slovenija - Italija 2000-2006).

TOMAJ

Kosovelova domačija in soba Srečka Kosovela: ogled je možen vsako nedeljo med 14. in 16. uro ali po predhodnem dogovoru. Informacije: Dragica Sosič (05/7346425).

ŠTANJEL

Grad Štanjel, Galerija Lojzeta Spacala: Lojze Spacal - stalna razstava grafik. Odprto od 10.00 do 14.00, ob sobotah in nedeljah od 10.00 do 18.00, ob ponedeljkih zaprto.

Galerija pri Valetovih: še danes, 12. julija so na ogled fotografski portreti »Spacal - Černigoj«, fotografa Maurizia Frullanija.

AJDOVŠČINA

Vojašnica Janka Premrla Vojka: vojaški muzej, orožje, oprema, dokumenti, osebni predmeti vojakov s soške fronte, stalna razstava.

BRANIK

Grad odprt ob sobotah, nedeljah in praznikih od 14.00 do 19.00 (ob slabem vremenu zaprto), za večje skupine tudi med tednom po predhodnem dogovoru (tel. +386(0)53334310, gsm +386(0)31324101).

MIREN

Galerija Oskarja Kogoja: na ogled monografska zbirka ter prostori obnovljenega materinega doma, Miren, št. 125.

NOVA GORICA

Muzejske zbirke Goriškega muzeja: Grad Kromberk od ponedeljka do petka od 8. do 19. ure, ob sobotah zaprta, ob nedeljah in praznikih pa od 13. do 19. ure; Sv. Gora ob sobotah, nedeljah in praznikih od 10. do 18. ure; Grad Dobrovo v ponedeljek zaprta, od torka do petka od 8. do 16. ure, ob sobotah, nedeljah in praznikih pa od 13. do 17. ure; Kolodvor od ponedeljka do petka po urniku Turistične agencije Lastovka, ob sobotah od 12. do 19. ure, ob nedeljah pa od 10. do 19. ure. Najavljene skupine si lahko zbirke ogledajo tudi izven urnika (telefon 003865-3359811).

Paviljon poslovnega centra HIT (Delpinova 7a): do 1. septembra je na ogled razstava slik Nataše Gregorič. Odprto vsak dan med 10. in 19. uro.

NAŠA SLIKOVNA KRIŽANKA

REŠITEV (11.7.2009)

Vodoravno: psihologija, SSO, laboratorij, tek, amenoreja, Diana, Nora, Alen Carli, vino, Inka, Ella, Z. A., nifkar, nono, Purič, Tea, Ivano, Val, kakav, aga, ESA, parifitura, Al, Carrà, T. T., Apollo, Arabija, alga, salam, Emilija, udarnik, Ira, Adrijana, B. R., mitra, vadi, najja, endoskopija, Atal, Ora, Tina, Ava, E. S.; *na sliki:* Vilma Purič.

VREMENSKA SLIKA

Temperature zraka so bile izmerjene včeraj ob 7 in 13 uri.

Danes se bo anticyklonsko območje od Španije hitro premaknilo proti Italiji. V višinah bo toplej zrak ujel obstoječi hladni zrak in bo nastala dokaj topla fronta, ki bo dotekala nad našo deželo. Od jutri bo nad našimi kraji anticyklon.

Nad večjim delom Evrope je območje enakomernega zračnega pritiska. V višinah doteka nad naše kraje s severozahodnimi vetrovi precej toplejši zrak.

DOLŽINA DNEVA
Sonce vzhaja ob 5.27 in zahaja ob 20.54
Dolžina dneva 15.27

BIOPROGNOZA
Vreme večini ljudi ne bo povzročalo težav, le pri najbolj občutljivih bodo občasno možne manjše težave.

MORJE
Morje je rahlo razgibano, temperatura morja je 21,5 stopnje C.

TEMPERATURE V GORAH °C	
500 m	22
1000 m	17
1500 m	12
2000 m	9
2500 m	7
2864 m	5

UV INDEKS
UV indeks bo sredi dneva ob jasnem vremenu v gorah dosegel 10 in pol, po nižinah 9.

PLIMOVANJE
Danes: ob 6.49 najnižje -53 cm, ob 13.49 najvišje 35 cm, ob 19.21 najnižje -4 cm, ob 0.11 najvišje 22 cm.
Jutri: ob 7.16 najnižje -46 cm, ob 14.26 najvišje 36 cm, ob 20.16 najnižje -5 cm, ob 0.39 najvišje 12 cm.

Vremenska napoved Hidrometeorološkega zavoda R. Slovenije in deželne meteorološke opazovalnice ARPA OSMER

NAPOVED ZA DANES

Zjutraj, popoldne in zvečer bo povsod po deželi prevladovalo jasno ali zmerno oblačno vreme. Čez dan bo prehodno tudi spremenljivo oblačno, saj bodo oblaki dotekali v višinah. Slednji bodo lahko prekrili nebo. Niso predvidene nevihte na celotnem območju.

Danes bo delno jasno z zmerno oblačnostjo, čez dan bo prehodno tudi pretežno oblačno. Najnižje jutranje temperature bodo od 7 do 13, ob morju okoli 15, najvišje dnevne od 22 do 27 C.

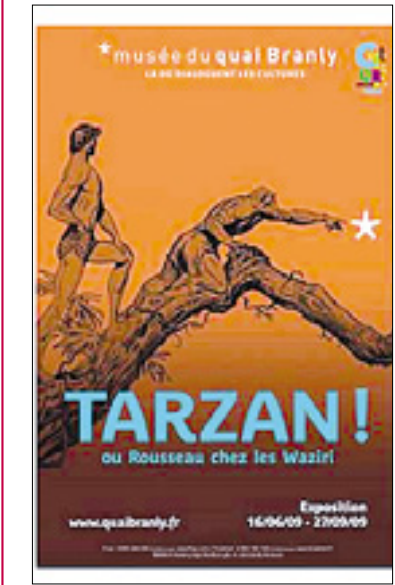
NAPOVED ZA JUTRI

Povsod po deželi in na Podgorskem bo stabilno vreme s povečini zmernim oblačnim nebom. Bo bolj vlažno v primerjavi s prejšnjimi dnevi. Na hribovitem in podgorskem svetu bo lahko ponekod spremenljivo, ob obali pa bo prevladovalo sončno vreme. Pihali bodo krajevni vetrovi.

Jutri in v torek bo sončno in še topleje.

PISMO IZ PARIZA

Tarzanov mit na razstavi

Če se boste letos potikali po Parizu, neke ob quai Branly, in boste zaslišali divje glasove džungle, ne bojte se, to je le... Tarzan! Tarzan? Točno tako. Tarzan je razstava v muzeju Branly, posvečena enemu najbolj znanih junakov in ker so danes vse postavitev multimedijske, se raznorazni kriki džungle slišijo vse okoli muzeja. Na razstavi lahko spoznate, kdaj in kako je junak nastal ter marsikaj drugega.

Tarzan je junak romana Edgara Rice Burroughsa, ki je izšel leta 1912. Burroughs ni nikoli potoval v Afriko, velik vpliv so nanj imele Kiplingove Knjige o džungli, kjer je govor o orjaških opicah. Roman iz leta 1912 je bil le prvi dolge serije, saj je vse do leta 1950 pisatelj izdal več kot 90 zvezkov prigrad. Burroughs je bil eden prvih, ki je uvidel zasluge v ljudski kulturi, ki se je razvijala prav v prvi polovici 20. stol. Kaj kmalu je tudi prodal avtorske pravice hollywoodskim studiem in industriji stripov; do danes je izšlo 42 celovečernih filmov, na desetine televizijskih serij in okoli 15.000 stripov. Najbolj znana Tarzana sta Johnny Weissmuller in Christopher Lambert.

Sicer pa Tarzan ni prvi tovrstni junak. Že leta 1879 je Albert Robida (1848-1926) napisal roman »Neverjetno potovanje Saturnin Farandoula«, kjer je glavni ju-

nak kot dojenček edini preživel brodomol in so ga na nekem otoku posvojile opice. Sicer pa je bil Saturnin nadpovprečno nadarjen, zavedal se je, da je drugačen in se kot 11 letni deček odločil, da poišče sebi podobne. Ko je prišel v civilizirani svet, je kmalu uspel, po boju z gusarji ponovno dobi domači otok in izuril opice, ki so ga vzgojile, v učinkovito vojsko. In dogodivščine Saturnina so se nadaljevale do neverjetnega, saj je šel celo na Saturn! Toda vrnil se je k Tarzanu.

V Burroughsovi verziji je bil Tarzan sin angleških aristokratov, ki so ga po smrti staršev posvojile opice oziroma orangutani. Njegovo pravo ime je bilo John Clayton III, Lord Greystoke. Ker je odrasel v džungli, je imel Tarzan izredne fizične sposobnosti, veliko nad katerikoli športnikom civiliziranega sveta. Bil je tudi umsko nadpovprečen; angleščine se je naučil sam s knjigami, ki sta mu jih pustila starša. Njegova stopnja civiliziranosti je v številnih kasnejših in filmskih verzijah niha la od živalskosti do plemkosti.

Tarzan je mešanica Rousseovega mita dobrega divjaka in raznih legend divjih otrok (Mowgli, Romul in Rem itd.) Njegova zgodba se naslanja na socialni darwinizem, ki je dosegel svojo največjo po-

pularnost prav na začetku 20. stoletja. Tarzan je dalje arhetip moškega (v Jungovem smislu): močan, mišičast, divji. To plat bi lahko rezimirali nekako takole: moški sanjajo biti kot Tarzan in ženske sanjajo takega moškega. In Tarzan gre še dlje. Kaže na krhlost meje med civiliziranim in divjim ali bolje rečeno, živalskim. Predvsem v kasnejših verzijah je blizu tega živalskega sveta: ne govori (vsaj ne človekovega je-

zika), hodi okorno, ne pozna dobrih manir... V tem smislu se postavi vprašanje kaj je civilizacija, kaj je tisto, kar nas razlikuje od živali. Človek se je od nekdaj rad ločeval od živalskega sveta, ta meja pa sploh ni tako jasna. Moteče ali mamljivo?

Tarzan. Dogodivščine, miti in sanje: prepustite se razstavi in odkrijte skrivne vidike tega mitičnega junaka.

Jana Radovič

BRUSELJ

Evroposlanec s kolesom v Strasbourg

BRUSELJ - Novinec v vrstah evropskih poslancev, Čeh Edvard Kožušník, se bo iz Prage na ustanovno zasedanje novega Evropskega parlamenta v Strasbourg pripeljal s kolesom. Na poti želi ljudem predstaviti novo politično skupino evropskih konservativcev in reformistov ter kandidaturu Madrida za organizacijo poletnih olimpijskih iger leta 2016. »Ker se čutim Evropejca in ker je Madrid edino evropsko mesto, ki se še trudi dobiti organizacijo olimpijade čez sedem let,« je svojo odločitev pojasnil češki evroposlanec, ki se je na 647 kilometrov dolgo pot podal 2. julija, dva dni pred začetkom letošnjega Tour de France, ki je sicer okoli 3000 kilometrov daljši.

»Moja pot ima bolj promocijski kot športni značaj,« je priznal Kožušník, ki je kandidiral na sedmem mestu češke Državljanske demokratske stranke.

Clooney bo snemal film v L'Aquila

RIM - Ameriški filmski igralec George Clooney je v četrtek obiskal italijansko mesto L'Aquila ter napovedal, da bo tam posnel film. Ameriški igralec je lokacije za snemanje v L'Aquila iskal še pred aprilskim potresom, ki je zahteval 300 žrtev, brez strehe nad glavo pa je ostalo 60.000 prebivalcev. Vsebinsko film ostaja neznan, Clooney pa je napovedal, da bo prevzel tako režijo kot glavno vlogo. Snemanj naj bi začeli septembra, poročajo svetovne tiskovne agencije. Clooneya, ki ima hišo ob jezeru Como, je v L'Aquila spremljal igralški kolega Bill Murray. Clooney je ob tej priložnosti izrazil upanje, da bo s filmom pripomogel k obnovi mesta. Clooney se pogosto javno zavzema za spoštovanje človekovih pravic in sodi med glasnejše liberalne politične aktiviste.